MONOGRAFIA TURISTICĂ A COMUNEI MOLDOVIȚA

2021

CUPRINS

INTRODUCERE 2
CAPITOLUL I 3
CONSIDERAȚII GENERALE 3
1.1. Scurt istoric al localității 3
1.2. Poziție geografică, accesibilitate 3
1.3. Infrastructura generală 7
1.3.1.1. Infrastructura rutieră 7
1.3.1.2. Transportul în comun 7
1.3.2. Infrastructura feroviară 7
1.3.3. Echipare tehnico - edilitară 8
1.4. Cadrul natural 11
1.4.1. Relieful 11
1.4.2. Reteaua hidrografică 12
1.4.3. Date climatice 16
1.4.4. Flora si fauna 22
1.4.5. Natura protejată 26
1.5. Cadrul socio-economic 33
1.5.1. Populația 33
1.5.2. Economia 36
1.6. Probleme de mediu si factori de risc natural 37
CAPITOLUL II 43
ANALIZA POTENTIALULUI TURISTIC 43
2.1. Potențialul turistic al comunei 44
2.1.1. Resurse turistice naturale 44
2.1.2. Resurse antropice 55
2.2. Activități de agrement 64
2.4. Personalități marcante 65
2.5. Festivaluri si alte manifestări curturale cu caracter de repetabilitate 68
2.6. Potentialul turistic din zonele limitrofe (maximum 45 km) 76
CAPITOLUL III 79
NIVELUL ACTUAL DE VALORIFICARE 79
3.1. Forme de turism practicabile 79
3.1.1. Turism montan 79
3.1.2. Turism rural 81
3.1.3. Alte forme de turism 82
3.2. Structuri turistice 82
3.2.1. Structuri de primire turistica cu functiuni de cazare 82
3.2.1.1. Evolutia structurilor turistice de cazare din Moldovița 83
3.2.1.2. Situatia actuala a structurilor de cazare in comuna Moldovița 84
3.2.1.3. Prezentarea unor structuri turistice de cazare reprezentative 87
3.2.2. Structuri de alimentație pentru turism 89
3.2.3. Structuri turistice de agrement 90
3.3. Circulația turistică 90
3.4. Informare și promovare turistică în comuna Moldovița 92
3.5 Serviciul SALVAMONT 92
CAPITOLUL IV 93
PROPUNERI PRIVIND MODERNIZAREA SI DEZVOLTAREA TURISMULUI IN COMUNA MOLDOVIȚA 93
4.1. Premisele dezvoltarii turismului 93
4.2. Strategia de dezvoltare locală a comunei Moldovița pentru perioada 2021-2027 94
BIBLIOGRAFIE 97
ANEXE 98

MONOGRAFIE TURISTICĂ PENTRU ATESTAREA COMUNEI MOLDOVIȚA CA STAȚIUNE TURISTICĂ DE INTERES LOCAL

INTRODUCERE

Prezentul studiu s-a efectuat în urma contractului nr. 3586/27.04.2021, încheiat între Asociația Grup de Acțiune Locală „Bucovina de Munte” şi Primăria comunei Moldovița din judeţul Suceava, având drept obiectiv analiza potenţialului turistic, din teritoriul administrativ al comunei şi zonelor limitrofe, în vederea atestării **localităţii Moldovița** ca **staţiune turistică de interes local**, în conformitate cu HG nr.852/2008 pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice.

Conținutul studiului se referă la analiza cadrului natural și socio-economic, existentă infrastructurii generale și a utilităților tehnico-edilitare, la analiza stadiului actual a activității turismului în comuna Moldovița, aspecte pe baza carora se identifică criteriile minime de atestare ca statiune turistică.

Documentația de fundamentare mai conține propuneri și recomandări privind elaborarea strategiei de dezvoltare a activității de turism, în scopul modernizării, diversificării și imbunătățirii ofertei în stațiunea turistică, în concordanta cu noul statut. Dezvoltarea infrastructurii generale și turistice în comuna Moldovița trebuie să se realizeze în conformitate cu principiile europene ale dezvoltării durabile, astfel încât produsul turistic obținut să fie competitiv cu cele similare de pe piața europeană.

Concluziile analizei se regăsesc în ***FIȘA STAȚIUNII TURISTICE***, parte a documentației care prezintă criteriile minime cuprinse în Anexa nr.4 a Hotararii de Guvern nr. 852/2008 și modul în care sunt îndeplinite în cazul Comunei Moldovița.

La baza realizării studiului au stat prelucrarea informațiilor preluate de pe teren, Planul Urbanistic General al localității, date statistichttp://statistici.insse.ro/shop/, informații de la societățile de turism care își desfășoară activitatea în localitate, baza de date a Punctului de Informare Turistică Moldovița, pagini internet și literatura de specialitate.

CAPITOLUL I
CONSIDERAȚII GENERALE

1.1. Scurt istoric al localității

Moldovița este o comună situată in județul Suceava, așezată pe cursul superior al râului cu același nume, la aproximativ 650 m altitudine, în inima Obcinilor Feredeu și Mare. A fost atestată documentar în anul 1443, formându-se mai întâi ca o comunitate liberă la hotarele pădurilor Mănăstirii Moldovița prin stabilirea păstorilor ardeleni în transhumanță. Comuna a fost populată în a doua jumătate a secolului al XVI-lea de huțuli, răspândiți din vetrele lor, Munții Cernohora și Ținutul Pocuției dar și de neamuri germanice, tipterii și svabii interesați de dogărit, exploatarea și prelucrarea lemnului.Huțulii au devenit populația majoritară începând cu anii 1700, iar cultura și civilizația lor originară domină și astăzi comuna.

1.2. Poziție geografică, accesibilitate

Comuna Moldovița este în partea nord-vestică a județului Suceava, la aproximativ 650 m altitudine, între 47°41′17″ latitudine nordică și 25°32′24″ latitudine estică, pe cursul superior al râului cu același nume, în grupa de nord a Carpaților Orientali, respectiv în cadrul Obcinilor Bucovinei, între Obcina Feredeului la vest și Obcina Mare la est.

Comuna se învecinează la nord cu comuna Putna și Brodina, la sud-est cu comuna Sucevița și comuna Vatra Moldoviței, la sud cu comuna Breaza, iar la vest cu comuna Moldova Sulița și Izvoarele Sucevei.

Administrativ, comuna este alcătuită din satele Argel, Demacușa, Moldovița (reședință de comună) și Rașca, intravilanul satelorcomponente fiind situat, în cea mai mare parte, pe culoarul depresionar al văii Moldoviței. Suprafața administrativă a comunei este de 291,44 km^2.

Accesul în comună se realizează pe drumul județean DJ 176 Vama (din DN 17)-Strâmtura-Frumosu-Vatra Moldoviței-Moldovița-Rașca-Argel-Dubiusca-Brodina de Jos-Brodina (DJ 209G), cât și pe drumurile comunale, parțial asfaltate, betonate sau balastate. Accesul feroviar spre comuna Moldovița este, în prezent, sistat, calea ferată nemaifiind funcțională în ultimii ani. În stare de funcționare este doar un tronson de cale ferată (10,5 km lungime) cu ecartament îngust, utilizată în scop turistic (Mocănița Huțulca) pe raza localităților Moldovița și Argel.

Analiza elementelor geografice de delimitare și accesibilitate ale teritoriului evidențiază următoarele caracteristici ale comunei:

- ***Referințe cardinale***
  - la N, comunele Putna și Brodina;
  - la E, comuna Sucevița;
  - la SE, comuna Vatra Moldoviței;
  - la SV, comuna Breaza.
  - La V, comunele Moldova Sulița și Izvoarele Sucevei

- ***Coordonate geografice***
  - $25^0$32’24” longitudine estică;
  - $47^0$41’17’’ latitudine nordică.

- ***Orașe apropiate***
  - Orașul Gura Humorului – 35 km;
  - Municipiul Câmpulung Moldovenesc – 30 km;
  - Municipiul Rădăuți – 53 km.

Accesul în localitatea Moldovița se poate face rutier:

- pe D.J. 176 ce începe la intersecţia cu DN 17A, Câmpulung Moldovenesc –Sucevița – Rădăuți, aflată la 24 km de Municipiul Câmpulung Moldovenesc; Acest drum asigură conexiunea între localitățile Vama și Brodina, are o lungime de 46 km, are 1 bandă pe sens, este asfaltat și se prezintă în condiții bune.

Rețeaua de drumuri de pe teritoriul comunei Moldovița este completată de drumurile comunale, mai exact 3 drumuri comunale:

• **D.C. 32B** (racord din D.J. 176 - satul Moldovița spre sat Demacușa) are o lungime de 4 kilometri.

• **D.C. 32C** (racord din D.J. 176 – satul Moldovița) are o lungime de 3,6 kilometri.

• **D.C. 32D** (racord din D.J. 176 – satul Moldovița) are o lungime aproximativă de 3,6 kilometri.

Înafară de drumurile comunale enumerate anterior, mai există o serie de drumuri de exploatare sau drumuri forestiere, neasfaltate, ce fac legătura între sate și zonele forestiere sau cele agricole, dar care pot fi utilizate și ca trasee turistice.

Căi de circulație feroviară

Teritoriul comunei Moldovița este tranzitat de o linie de cale ferată simplă neelectrificată pe ruta Vama – Argel, momentan închisă dar și o linie de cale ferată îngustă folosită exclusiv în scop turistic pe ruta Moldovița – Argel de către renumita garnitură „Mocănița Moldovița".

Transport aerian

Cel mai apropiat punct de trafic aerian este aeroportul internațional "Ștefan cel Mare", localizat în Salcea Suceava la o distanță de 84 km de comuna Moldovița.

Suceava este cunoscută ca fiind „ Poarta spre Bucovina" datorită localizării sale strategice, în partea de Nord-Est a ţării, într-o zonă cu un real potenţial turistic care poate atrage atât turişti români cât şi din străinatate.

Aeroportul „Ştefan cel Mare" Suceava a finalizat implementarea proiectului "Modernizare suprafata de miscare si balizaj, turn de control si amenajarea terenului in vederea amplasarii sistemului de navigatie tip ILS", primul aeroport din Romania care a accesat fonduri europene pentru modernizarea obiectivului.

În prezent pe aeroportul din Suceava operează companiile Tarom,Wizzair, Blueair Ryanair, Tui fly și multiple curse charter către destinații de vacanță în sezon, aflându-se în negocieri avansate și cu alte companii aeriene.

<u>Aeroportul oferă:</u>

- servicii de vamă și frontieră permanente;
- facilități generale de tip cargo(coletărie).

Actualmente, aeroportul "Ștefan cel Mare" din Salcea, Suceava a fost modernizat în cadrul unui proiect de modernizare.

Îmbunătățirile aduse sunt:

- mărirea pistei de decolare/aterizare la 2460 m, cu o lățime de 45 m cu acostamente de 2x7,5m;
- modernizarea căilor de rulare, care vor avea lungimea de 120 m și lățimea de 25m+acostamente;
- modernizarea platformei de îmbarcare, care va avea lungimea de 290m, lățimea de 75m;
- modernizarea sistemului de balizaj;
- construirea unui turn de control;
- sistem de iluminat reglabil.

Prin modernizarea aeroportului se permite aterizarea și decolarea avioanelor destinate transportului de mărfuri cu o încărcătură de până la 150 tone față de 80 tone în prezent. De asemenea, după modernizare, pe aeroport pot ateriza avioane cu o capacitate de 350 de pasageri, de tipul Boeing 767.

- ***Puncte de trafic vamal:***

Apropierea față de punctele vamale între Suceava, România și Ucraina:

- În regim de trafic internațional:

-Siret-Tereblecea (r. Adâncata, rutier);

-Vișcani-Vadu Siret(r. Adâncata, feroviar).

- În regim de mic trafic: (calcul)
  - Ulma-Rusca (r. Putila, rutier – momentan închis)
  - Vicovu de Sus-Crasna (r. Storojineț, rutier – momentan închis);
  - Izvoarele Sucevei-Șipotele Sucevei (r. Putila, pietonal – momentan închis);
  - Climăuți-Fântâna Albă(r. Adâncata, pietonal);
  - Vășcăuți-Volcinețul Nou (r. Adâncata, pietonal).

Apropierea comunelor fața de punctele vamale de trafic internațional:

- Moldovița - Siret: 73 km;

Apropierea comunei față de punctele vamale de mic trafic:

Tabel nr.1

Distanță km			
Comuna Moldovița		**Rutier**	**Pietonal**
	Ulma - Rusca	**Vicovu de Sus-Crasna**	**Șipotele Sucevei**
	45	**88**	**40**

1.3. Infrastructura generală

1.3.1.1. Infrastructura rutieră

Rețeaua de drumuri este formată din drumuri naționale, județene, comunale și drumuri de exploatare. Principalele drumuri din comună sunt D.J. 176, pe lângă acestea numărându-se mai multe drumuri comunale de importanță locală. D.N. 17 A este drumul care traversează toate cele trei sate ale comunei, intersectându-se cu D.J. 176 în satul Moldovița. Ambele drumuri sunt asfaltate și modernizate. Drumul national D.N. 17A este cel care face legătura cu drumul european E58.

Drumurile rutiere care traversează comuna Moldovița sunt drumuri modernizate din surse proprii, guvernamentale cât și în cadrul unor proiecte cu finanțare europeană și sunt marcate și semnalizate cu semne de circulație conform legislației rutiere.

1.3.1.2. Transportul în comun

În comuna Moldovița există 11 stații de autobuz special amenajate transportului în comun, acestea sunt acoperite, astfel că persoanele care utilizează transportul public de persoane sunt protejate de intemperii și vânt. Traseul microbuzelor și autobuzelor ale firmelor de transport fac legătura între stații locale și gările din localitățile învecinate: Vama și Câmpulung Moldovenesc.

1.3.2. Infrastructura feroviară

Comuna Moldovița beneficiază de transport feroviar prin intermediul gării din localitatea Vama aflată la 17km și gării din localitatea Câmpulung Moldovenesc aflată la 28 km.

Liniile principale şi secundare de cale ferată:

- ***Submagistrala 502***: Suceava – Vama – Câmpulung Moldovenesc – Sadova – Pojorîta – Vatra Dornei;
- ***Linie secundară***:Câmpulung Moldovenesc – Vama – Frumosu – Vatra Moldoviţei – Moldoviţa (care momentan nu este în stare de funcţionare).

Atât în Câmpulung Moldovenesc (Câmpulung Moldovenesc, Câmpulung Est), cât și în Vama există stații CFR în care opresc toate tipurile de tren cu regim de rezervare a locurilor, inclusiv vagoanele de dormit și cușetă.

Teritoriul comunei Moldovița este tranzitat de o linie de cale ferată îngustă folosită exclusiv în scop turistic pe ruta Moldovița – Argel de către renumita garnitură „Mocănița Huțulca Moldovița”.

1.3.3. Echipare tehnico - edilitară

➢ ***Punct de prim ajutor şi mijloc de transport pentru urgențe medicale***

În comuna Moldovița infractructura medicală cuprinde:

- 2 cabinete medicină generală și de familie ce oferă consultaţii și tratamente atât pentru localnici cât și pentru turiștii din comună (cu nevoi urgente), care pot funcționa ca și punct de prim ajutor până la sosirea ambulanței;
- 1 cabinet stomatologic;
- 1 farmacie și 1 punct farmaceutic.

Cel mai apropiat spital și serviciu de ambulanță se află la 25 km de comuna Moldovița, în municipiul Câmpulung Moldovenesc, drept urmare în cazurile de urgenţă se apelează la acesta. Timpul de care are nevoie o ambulanță pentru a ajunge în localitate este de ***25 minute***. Pentru cazurile de urgență, Primăria comunei Moldovița are în dotare două autospeciale de tip ambulanță care poate fi utilizate în caz de urgențe medicale pentru transportarea persoanelor până la punctul de prim ajutor.

Primăria comunei Moldovița are în implementare un proiect de Reabilitare, modernizare și dotare dispensar uman în localitatea Moldovița, comuna Moldovița nr. 386, județul Suceava.

➢ ***Amenajarea și iluminarea locurilor de promenadă***

În comuna Moldovița sunt amenajate două parcuri de joacă pentru copii, unul în suprafață totală de 1277 mp în sat Moldovița și unul de 700 mp în satul Argel, împrejmuite și semnalizate corespunzător. De asemenea acestea beneficiază de iluminat public.

Pe lângă locurile de joacă, în comună mai sunt amenajate un spațiu verde în suprafață de 250 mp situat lângă sediul primăriei și o bază sportivă în sat Moldovița în suprafață totală de 12589 mp. două parcuri, parcul central în suprafață de 600 mp și încă un parc în suprafață de 700 mp, acestea fiind de asemenea conectate la rețeaua de iluminat public.

➢ ***Alimentarea cu apă***

Alimentarea cu apă a locuitorilor din comuna Moldovița se face în sistem centralizat în zona centrală a comunei pentru locuințele din condominii și din puțuri forate sau fântâni individuale pentru case. În afara fântânilor, locuitorii mai folosesc pentru consumul menajer câteva izvoare de coastă.

Conform Diagnozei Zonelor Vulnerabile la Poluarea cu Nitrați realizată de Institutul Naţional de Cercetare-Dezvoltare Pentru Pedologie, Agrochimie și Protecţia Mediului – Bucureşti, comuna Moldovița nu se încadrează în zonele cu potențial de vulnerabilitate la poluarea cu nitrați.

În prezent se află în derulare un proiect de „Înființarea rețelei de apă și apă uzată (canalizare) în comuna Moldovița, jud. Suceava, proiect derulat prin Compania Națională de Investiții.

În viitor, prin finalizarea proiectului și prin acesarea de programe naționale și fonduri europene destinate pentru alimentarea cu apă, prin punerea în aplicare a Master Planului pentru Apă și Apă Uzată la nivelul județului Suceava, se va ajunge ca un procent de min 90% din populație să aibă acces la un sistem de alimentare cu apă potabilă.

- ***Canalizare***

Comuna beneficiază de sistem centralizat de canalizare în zona centrală a comunei pentru locuințele din condominii, iar restul locuitorilor de la case au bazine vidanjabile.

În acest moment se află în implementare un proiect de „Înființarea rețelei de apă și apă uzată (canalizare) în comuna Moldovița, jud. Suceava, proiect derulat prin Compania Națională de Investiții.

În comuna Moldovița instituțiile publice și unitățile de cult dispun de sistem de canalizare propriu în proporție de 100%; structurile turistice (cazare, alimentație publică și agrement) dispun de sistem de canalizare propriu în proporție de 100%; agenții economici dispun de sistem de canalizare propriu în proporție de 80%; gospodăriile individuale dispun de sistem de canalizare propriu în proporție de 60%.

- ***Alimentarea cu energie electrică***

Echiparea energetică reprezintă lungimea rețelei de alimentare cu energie electrică a comunei împreună cu numărul gospodăriilor conectate la rețeaua electrică precum și gradul de echipare al locuințelor.

Teritoriul comunei este străbătut de rețeaua electrică de transport de medie tensiune de 20 KV pe relația Vama – Brodina. Comuna Moldovița este tranzitată și de rețeaua electrică de medie tensiune de 20 kv pe o direcție generală nord-sud. Alimentarea cu energie electrică a localităților comunei este asigurată din rețeaua de medie tensiune de 20 KV, care este racordată la Sistemul Energetic Național. Lungimea totală a rețelei electrice este de 67 km.

Linia de medie tensiune de 20 KV intră pe teritoriul comunei dinspre sud, trecând prin satul Moldovița, apoi spre nord, în satele Rașca și Argel. Pe raza satului Moldovița, aceasta se bifurcă spre est, spre comuna Vatra Moldoviței și spre vest, pe zona de intravilan a satului Demacușa.Traseul liniei de medie tensiune de 20 KV se transformă ulterior prin posturile de transformare aeriene existente în rețea stradală de 0,4 KV.

Referitor la posturile de transformare, acestea sunt în număr de 9, distribuite astfel pe localități:

• 8 posturi de transformare în satul Moldovița (inclusiv trupurile izolate),

• 3 posturi de transformare în satul Demacușa,

• 2 posturi de transformare în satul Rașca,

• 7 posturi de transformare în satul Argel.

Posturile de transformare sunt de tip aerian și se alimentează radial din rețeaua de medie tensiune. Rețeaua de medie tensiune de 20 KV este pozată pe stâlpi de beton armat. Rețeaua de 20 KV asigură racordarea tuturor beneficiarilor, permițând în același timp și iluminatul public. Această rețea se află în continuă extindere, pentru alimentarea noilor locuințe. Starea tehnică a rețelei de alimentare cu energie electrică în localitatea este în general bună.

Cu toate acestea, conform detelor furnizate de primăria Moldovița, un număr de 78 de gospodării necesită racord la rețeaua electrică. Prin urmare, este necesară extinderea rețelei electrice de joasă tensiune de 0,4 KV în zonele deficitare.

- ***Iluminatul public***

Iluminatul public stradal este definit ca: „o instalație fixă de iluminat destinată să asigure, în timpul perioadelor nocturne, o bună vizibilitate pentru utilizatorii zonelor publice exterioare de trafic, cu scopul de a susține siguranța și fluiditatea traficului, precum și siguranța publică”.

În comuna Moldovița iluminatul public se realizează cu lămpi cu vapori de mercur iar pe drumurile periferice se mai gasesc si lampi cu incandescenta.

- ***Telecomunicatii***

În comuna Moldovița există mai mulți operatori care furnizează servicii de telefonie fixă, televiziune și internet, precum și servicii de telefonie mobilă.

Gradul de acoperire a rețelelor de telefonie mobilă este de *100%* din zonele locuite ale comunei Moldovița. Teritoriul comunei se află în zona de acoperire a tuturor operatorilor de telefonie mobile și fixă. Internetul broadband are o acoperire bună în teritoriu, nefiind zone albe conform listei ANCOM[1].

- ***Poștă, bancă, schimb valutar***

În comună există o agenție poștală, Poșta Română, care dispune inclusiv de serviciul de coletărie.

1Listă zone albe ANCOM

De asemenea în localitate funcționează și o unitate bancară CEC Bank – Agenția Moldovița, care are și o casă de schimb valutar și serviciu de transfer rapid precum și un ATM cu acces 24 / 24.

- ***Alimentarea cu energie termica***

Comuna Moldovița nu dispune de sistem centralizat de alimentare cu energie termică. Încălzirea se face prin sisteme proprii de tipul centralelor pe combustibil solid sau sobe.

- ***Gestionare deșeuri***

Colectarea deșeurilor se realizeaza in prezent printr-un contract de servicii cu o societate comercială. Pe teritoriul comunei sunt stabilite 8 puncte de colectare selectiva, fiecare punct de colectare este dotat cu europubele. Societatea realizează transportul gunoiului din punctele de colectare catre rampa de transfer aflata in extravilanul municipiului Campulung Moldovenesc, la aproximativ 28 km de comuna Moldovița. Pe viitor comuna Moldovița va face parte din zona de colectare a Statiei de Sortare si Transfer a Municipiului Campulung Moldovenesc.

Colectarea deșeurilor din comună se face o data pe săptămână în zona centrală a comunei și la structurile de primire turistică, iar la locuințe și în satele aparținătoare se realizează o data la două săptămâni după o planificare bine stabilită. Gradul de acoperire din punct de vedere al colectării deșeurilor este de 80 %, numărul coșurilor de gunoi stradale din comună este de 100 buc.

În acest moment se află în implementare proiectul „Sistemul de management integrat al deșeurilor în județul Suceava” prin care s-au construit două depozite ecologice: Centrul de management Moara care cuprinde pe lângă depozit şi o staţie de sortare şi Depozitul ecologic Pojorîta, 5 staţii de transfer, un sistem de colectare selectivă a deşeurilor pentru fiecare localitate precum şi închiderea depozitelor urbane neconforme existente. În comuna Moldoviței se vor amenaja rampe de colectare a deșeurilor care vor fi dotate cu eurocontainere pentru colectare selective cu o capacitate de 1,1 mc fiecare.

1.4. Cadrul natural

1.4.1. Relieful

Zona în care se găseşte aşezată comuna Moldoviţa, are un relief dominat de prezenţa Obcinilor Bucovinei, regiune montană ce face parte din Grupa Carpaţilor Maramureşului şi Bucovinei, din cadrul Carpaţilor Orientali.

Obcinile Bucovinei sunt delimitate la Vest de valea râului Bistriţa Aurie, la Nord de valea râului Suceava, la Est de Podişul Sucevei, iar la Sud de valea râului Moldova. Personalitatea geografică a Obcinilor Bucovinei este evidenţiată de modul de asociere

a unor peisaje de culme şi de vale, care se repetă alternativ de la Vest la Est. Această subunitate montană este alcătuită din Obcina Mestecăniş, Obcina Feredeului şi Obcina Mare.

Arealul localităţii Moldoviţa se suprapune peste Ocina Mare, o unitate montană ce are o structură geologică reprezentată de formaţiunile de fliş cutat în cute solzi, paralele, ce formează o adevărată depresiune intramontană de origine tectonică, mulată pe o afundare a pânzei de Trcău. Sunt prezente în relief o serie de complexe de culmi mai înguste cu frecvente apariţii de hogback-uri ce corespunde părţilor frontale ale pânzelor deversate spre est. În regiune se întâlnesc două suprafeţe de nivelare – Mestecăniş de vârstă pliocen inferior la altitudinea de 1200 – 1400 m şi Moldoviţa de vârstă pliocen – superior.

În scurtul ei sector transversal valea Moldoviţei este în general îngustă, cu două mici bazinete depresionare, unul la obârşie şi altul la Argel, formate pe seama depozitelor friabile, argilo – grezoase.

Depresiunea Moldoviței are ca punct de plecare un fenomen structural-tectonic, rezultat din înălțimea mai puternică a sectorului frontal al pânzei de Tarcău, efect al mișcărilor moldavice ce s-au accentuat în timpul mișcărilor sarmato-pliocene. În formarea acestei depresiuni, un rol important l-au jucat formațiunile oligocene în facies de Fasaru (gresia de Fusaru, gresia curbicordicală) care au cea mai largă răspândire și care având o rezistență mai slabă au permis sistemului hidrografic al Moldoviței este o depresiune tectono-erozivă, înălțarea și eroziunea diferențiată fiind cauzele realizării ei.

Sub aspectul raporturilor de structură geologică, cursul longitudinal al Moldoviței, pe cuprinsul comunei, prezintă două sectoare distincte:

- Sectorul Rașca, în partea nordică (între confluența cu pârâul Rașcova și confluența cu pârâul Putna), unde Moldovița curge, pe o distanță de 8 km, în lungul anticlinalului Moldovița, cu gresie eocenă în ax. Valea este relativ îngustă (400-500 m), cu terase slab dezvoltate și limitată de versanții abrupți;

- Sectorul Moldovița, lung de 12 km, sector de vale sinclinală în care Moldovița își lărgește apreciabil valea (în medie 1,5 km), pe seama gresiilor micacee, friabile, din umplutura sinclinalului și este însoțită de terase întinse, cu fânețe, culturi și așezări urbane.

1.4.2. Reteaua hidrografică

Ca urmare a condiţiilor geologice, de climă şi de relief, teritoriul comunei Moldovița se remarcă printr-o mare bogăţie de ape subterane şi de suprafaţă.

Apele de suprafață

Râurile și pâraiele de pe teritoriul comunei Moldovița sunt puternic influențate de caracteristicile climei temperat – continentale, având volum mare în timpul primăverii, când se topesc zăpezile, sau/și vara și toamna, în perioadele cu ploi abundente.

Din punct de vedere hidrografic, teritoriul comunei Moldovița se află în cadrul bazinului hidrografic Siret. Astfel, toate cursurile de apă de pe teritoriul comunei aparțin bazinului hidrografic al râului Siret.

Principala sursă care alimentează rețeaua hidrografică a comunei Moldovița o reprezintă apa meteorică rezultată din ploi și zăpezi, aceasta făcând ca regimul de scurgere să se caracterizeze prin frecvente și accentuate variații de nivel și de debit.

În anotimpul de vară se înregistrează cea mai mare frecvență a apelor mari, care sunt condiționate de ploile cu caracter torențial. Perioada apelor mici este îndelungată, începând de la sfârșitul verii și până la începutul primăverii, ca urmare a scăderii accentuate sau chiar a lipsei totale a precipitațiilor care determină o scurgere foarte scăzută, în cursul căreia se plasează și cele mai mici debite din întregul an. De aceea unii afluenți de mici dimensiuni au scurgere intermitentă (seacă în timpul perioadelor de secetă).

Principalele cursuri de apă care străbat teritoriul comunei Moldovița sunt Râul Moldovița și pâraiele Demăcușa (Peteac), Săcrieș (Putna), Rașca (Rașcova), Lunguleț, Argel, Dubu.

Râul Moldovița traversează integral comuna cu același nume pe o direcție generală nord-sud. Râul izvorăște din muntele Vejeu (Obcina Feredeului) și traversează comuna prin centrul acesteia, paralel cu DJ 176, astfel traversând și toate satele componente ale comunei. Râul Moldovița este cel mai important afluent al râului Moldova din zona montană, drenând versanții nord-estici ai Obcinei Feredeului, prin intermediul afluenților sai.

Albia minoră a râului Moldovița are un profil sinuos, cu meandea și despletiri sectoriale, fiind adâncită în aluviuni. Aluviunile din patul albiei majore sunt formate din pietrișuri și bolovănișuri cu interspațiile umplute cu nisip. Prin eroziune laterală, râul Moldovița subminează bazele versanților mai abrupți cu care interacționează. Pe stânga Moldoviței, pe teritoriul comunei, eroziunea laterală acționează asupra patului gros de aluviuni. Frecvent, prin eroziune laterală, sunt secționate agestrele formate la debușarea torenților aferenți.

Albia majoră a râului Moldovița reprezintă a doua treaptă morfologică ce urmează, altitudinal, albiei minore. Generic, albia majoră reprezintă cea mai tânără formă de relief din cuprinsul văii. Morfologia de ansamblu, cât și cea de amănunt a a biei majore este rezultatul evoluției continue a râului, în tendința realizării profilului său

de echilibru; sectoarele diferite altitudinal ale profilului transversal reflectă stadii de evoluție atinse de râu. Albia majoră este asimentrică, cu o dezvoltare mai amplă a teraselor pe partea stângă a râului; pe afluenți albia majoră este slab dezvoltată.

Suprafața bazinului său este de 653 km2, iar altitudinea medie a acestuia este de 814 m. Panta medie a Moldovița este de 15m/km, cu variații de la peste 47%0 în sectorul superior (Roșoșa), la 6,2%0 în sectorul Argel-Rașca, 1,5%0 între Rașca-Demăcușa și circa 5%0 între Moldovița și Vama.

Alimentarea râurilor este predominant superficială (peste 60% din ploi și zăpezi), cea subterană fiind moderată (20-40%). Între sursele de alimentare superficială, ponderea cea mai mare o au ploile (60-80%), zăpezile fiind mai puțin abundente (20-40%), dar mai persistente decât în alte regiuni carpatice, consecință a temperaturilor nevative de mai lungă durată.

Râul Moldovița curge tot timpul anului, debitul fiind însă variabil în funcţie de precipitaţii. Astfel în perioadele ploioase ale anului, sau după topirea bruscă a zăpezilor de pe versanţi, pe văi se produc viituri care dau naştere la eroziuni de maluri, sau chiar prăbuşiri de taluze şi inundaţii. Datorită acestui fapt se impune, în multe zone, necesitatea de consolidare şi ameliorare a malurilor, cât şi regularizarea albiilor.

Cei mai importanți afluenți de pe raza comunei Moldovița sunt: Argel, Lunguleț, Demăcușa (Petac), Dubu, Rașcova (Rașca), Săcrieș (Putna).

Argel – afluent de dreapta, izvorăște de la 1300 m, cursul său fiind paralel cu cel al Moldovei superioare. Debușează în Moldovița la 775 m altitudine. Panta hidraulică este de 525 m. Are o lungime de 13 km și curge la nord de Obcina Curmăturii. Coeficientul de sinuozitate al râului este de 1,20.Bazinul hidrografic însumează o suprafață de 46 km2, deține o formă alungită și are o valoare a factorului de formă de 0,27. Altitudinea medie a bazinului este de 1023 m.

Dubu – afluent de stânga, izvorăște de la 980 m și după o lungime de 6 km debușează în râul Moldovița la 770 maltitudine. Panta hidraulică are o valoare de 210 m, Coeficientul de sinuozitate al râului este de 1,33. Bazinul hidrografic însumează o suprafață de 14 km2 și factorul de formă prezintă o valoare de 0,38 ceea ce conferă bazinului o formă alungită.

Rașcova (Rașca) – afluent de dreapta, izvorăște de la 940 m și debușează în Moldovița la o altitudine de 700 m. Panta hidraulică are o valoare de 240 m. Cursul are o lungime de 7 km. Coeficientul de sinuozitate al cursului principal este de 1,09. Suprafața bazinului hidrografic are o valoare de 21 km2 și a factorului de formă este de 0,42 ceea ce indică existența unui bazin cu alungire slabă, Altitudinea medie a bazinului hidrografic este de 961 m.

Lunguleț – afluent de dreapta, izvorăște de la 940 m și debușează în Moldovița la o altitudine de 700 m. Panta hidraulică are o valoare de 240 m, Lungimea cursului principal este de 6 km și valoarea coeficientului de sinuozitate se ridică la 1,18. Bazinul

hidrografic prezintă o suprafață de 9 km2 și valoarea factorului de formă este de 0,25 ceea ce îi conferă un caracter alungit. Altitudinea medie a bazinului este de 895m.

Săcrieș (Putna) – afluent de stânga, izvorăște de la 1040 m și după ce străbate 12 km confluează cu Moldovița la o altitudine de 678 m. Panta hidraulică are o valoare de 362 m, Coeficientul de sinuozitate este de 1,39. Suprafața bazinului este de 5 km2 și valoarea factorului de formă se ridică la 0,24, fapt pentru care acesta prezintă o formă alungită. Altitudinea medie a bazinului este de 910 m.

Petac – afluent de stânga al Demăcușei, izvorăște de la 1240 mși confluează la 695 m altitudine. Panta hidraulică are o valoare de 545 m. Are o lungime de 12 m. Bazinul hidrografic însumează o suprafață de 42 km2 și valoarea factorului de formă este de 0,29 și prin urmare deține un caracter alungit.

Se remarcă faptul că majoritatea afluenților râului Moldovița prezintă o diferență de nivel (pantă hidraulică) între izvoare și punctul de denudare foarte mare (400-500 m). Precipitațiile sunt bogate (700-800 mm) și evapotranspirația redusă (500-600 mm), ceea ce determină un coeficient de scurgere ridicat. Ca urmare acestui fapt arteerele hidrografice dețin ape bogate cu viteze mari. Specificul de bază este torențialitatea, de unde și pagubele materiale importante pe care le produc foarte des. Se impun lucrări de apărare contra revărsărilor.

Regimul hidrografic al cursurilor de apă de pe teritoriul comunei Moldovița este torențial, caracterizat prin creșteri de nivele și debite primăvara și prin scurgeri minime în anotimpul de iarnă. Apele mari se produc la începutul primăverii, atunci când se înregistrează și cele mai mari debite zilnice, care au valori diferite de la un an la altul. Viiturile sunt condiționate de ploile cu caracter torențial.

Apele subterane

Apele subterane freatice sunt cantonate aproape de suprafață mai ales în depozitele permeabile din glacisuri, conuri de dejecție, aluviunile luncilor și a teraselor de versant.

În luncile cu depozite aluvionare mai groase și extinse ale Moldoviței orizonturile freatice bogate sunt cantonate la adâncimi variabile, între 1 și 5 m, în depozitele aluvionare fine și grosiere. În unele sectoare pânza freatică se află aproape de suprafață datorită substratului argilos care este impermeabilizat prin umezire continuă, din rețeaua de suprafață sau din precipitații.

În lunci, pânzele freatice se întâlnesc până la cca. 4 m adâncime, datorită litologiei stratificate eterogene, cu orizonturi alternante, permeabile și impermeabile.

Pe versanți, apa subterană se situează la adâncimi de cca. 2 – 8 m, fiind o sursă importantă de alimentare a rețelei hidrografice permanente. În anumite condiții de contact morfometric, litofacial și microtectonic, apa subterană poate fi cantonată la adâncimi mari, între 16 – 20 m, ca în lungul liniei de contact a culoarului depresionar cu

versanții Obcinei Moldoviței și între 8 – 9 m la contactul cu formațiunea de Vinețișu. Cel mai adesea, adâncimea la care sunt stratificate pânzele fratice variază între 2,5 – 4 m în lunci și coboară până la 5 – 7 m pe podul teraselor inferioare.

Starea ecologică / potenţialul ecologic al cursurilor de apă din comuna Moldovița, aparţinând bazinului hidrografic Siret.

În urma analizelor efectuate în 2011 de Laboratorul SGA Suceava, prin intermediul programului *WatQual* de gestionare a rezultatelor determinărilor, repartiţia corpurilor de apă de suprafaţă (râuri) conform evaluării stării ecologice şi stării chimice.

1.4.3. Date climatice

Altitudinea impune şi etajarea topoclimatelor cum sunt cele de pădure de diferite tipuri, de pajişti montane sau alpine, ca şi etajarea unor topoclimate antropice, cunm ar fi de aşezări umane. Foarte important pentru spaţiul analizat este topoclimatul celor mai mari culoare de vale descris de valea Moldovei care se dezvoltă ca o arie de discontinuitate topoclimatică ce impune prin orientarea sa direcţia de deplasare a curenţilor de aer.

Sub aspect climatic, Obcinile Bucovinei (şi implicit Bazinul Văii Moldoviţei) suntsituate spre extremitatea nord-estică a provinciei central-europene, cu un climat temperat moderat continental, la interferenţa influenţelor climatului continental din est şi ale celui subatlantic (boreal) din vest-nord-vest. Prin altitudinea medie, teritoriul bazinului se include regiunii climatice carpatice (provinciei climatice montane) cu influenţe climatice baltice, în etajul climatic al munţilor mijlocii de la periferia acestei provincii (I. Gugiuman, 1960, V. Mihăilescu, 1969), fiind caracterizat printr-un climat temperat-boreal-montan (I. Sârcu, 1971).

Din punct de vedere climatic, comuna Moldovița, parte a Obcinilor Bucovinei este situată spre extremitatea nord-estică a provinciei central-europene, cu un climat temperat-moderat-continental și unele influențe ale climatului continental din est și ale celui subbaltic (boreal) din nord. Prin altitudinea pe care o are comuna, aceasta se include în etajul climatic al munților mijlocii de la periferia acestei provincii, caracterizată printr-un climat temperat-boreal-montan.

Obcinile Bucovinei sunt cuprinse între izotermele anuale de 6O C în estul și sud-estul regiunii și 2O C culmile mai înalte în nord-vest. Izoterma de 6O C marchează, cu aproximație, contactul Obcinelor Bucovinei cu Podișul Sucevei, insinuându-se pe văile principale destul de adânc în interiorul muntelui. Izoterma de 2O C formează enclave reduse corespunzătoare vârfurilor mai înalte de 1400 m din Obcina Feredeului și Obcina Mestecănișului.

Temperaturile medii ale lunilor celor mai calde (iulie-august) sunt în jur de 15O C (cu variații între 17O C pe văile din SE și 12O – 13O C pe culmile mai înalte din NV), iar

cele mai reci (decembrie-februarie) în jur de -5O C (cu variații spațiale între -4O și -6O C).

Situația climatică mai deosebită se regăsește în depresiunile din spațiul Obcinelor, respectiv și în depresiunea Moldovița, care, fiind bine adăpostită de culmile din jur, se caracterizează prin frecvente stări de calm atmosferic, ce totalizează 35-40% din timpul anului. În sezonul rece, însă, mai ales în condițiile de cer senin, el favorizează coborârea, acumularea și staționarea aerului rece pe fundul depresiunilor, determinând acele inversiuni, cu temperaturi foarte scăzute, mai scăzute decât pe culmile muntoase din împrejurimi.

Direcția vânturilor este coincidentă cu direcția Obcinelor și a principalelor văi, ceea ce explică predominanța vânturilor dinspre N-V, care pe plan local se poate modifica în funcție de configurația reliefului. Vânturile din sectorul estic au o frecvență și durată redusă. În zonă sunt prezente și brizele de munte, cele de dimineață ridică cețurile de pe fundul văilor și ledispersează în atmosfera înaltă, cele de seară au caracter descendent și generează pe văi aerosoli și ioni negativi.

Precipitațiile atmosferice, ca și cantitatea medie, în Obcinile Bucovinei sunt în jur de 850 mm. Spațial, precipitațiile medii variază de la sub 700 mm, la contactul cu Podișul Sucevei, până la 1000 mm în NV regiunii. În altitudine, cantitatea de precipitații variază de la sud 700 mm pe fundul văilor și depresiunilor din partea sudică și sud-estică a Obcinilor, la circa 850 mm pe Obcina Mare și la 960 mm pe Obcina Feredeului. Scăderea precipitațiilor de la 1000 mm în NV la 700 MM în SE este o consecință a advecției maselor predominante de aer și a scăderii altitudinii reliefului în această direcție.

În ceea ce privește precipitațiile, ca element de mare importanță în dinamica alunecărilor actuale, menționăm că 50% din ploi cad în sezonul cald, generând o umiditate ridicată a deluviilor și favorizând declanșarea alunecărilor de teren. Cele mai mici cantități de precipitații se înregistrează în luna februarie, iar cele mai bogate în intervalul mai-iulie, când se realizează circa 45% din cantitatea anuală de precipitații. Zăpada este prezentă din noiembrie până în aprilie și are în medie 30-50 cm.

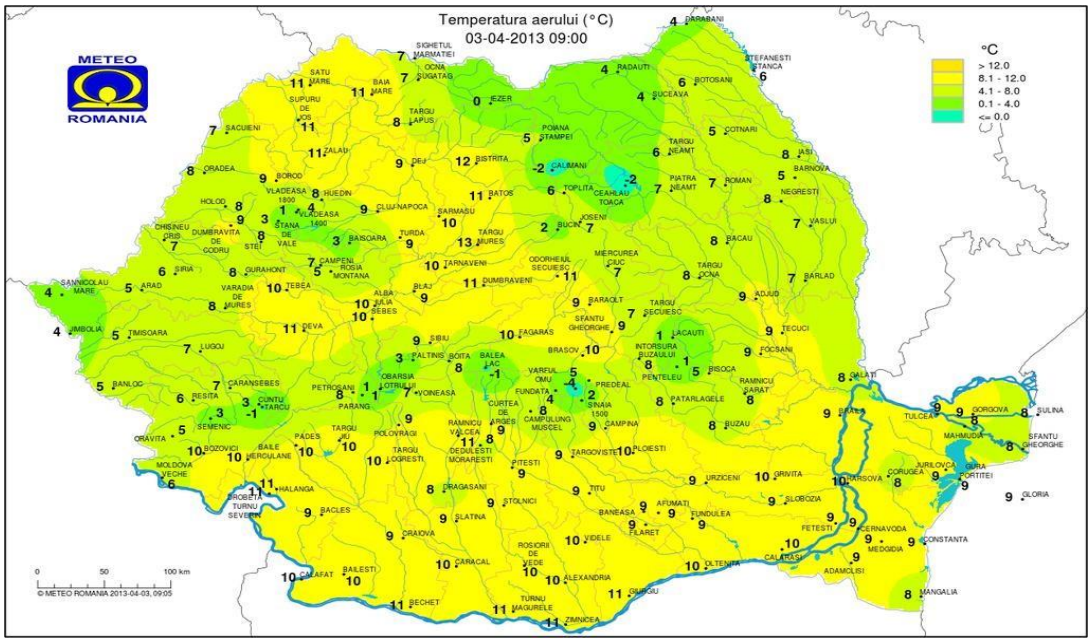
- ***Temperatura***

Temperatura aerului este parametrul cel mai important al climei, ea înregistrează ungrad mare de variabilitate spaţio-temporală, determinând astfel şi modificarea celorlalteelemente climatice.În ceea ce priveşte temperatura aerului, s-au preluat datele de la staţia meteorologicăCâmpulung Moldovenesc (642m), aceasta fiind caracterizată prin şirurile lungi de observaţiimeteorologice, dar mai ales având altitudine şi poziţie latitudinală similare celor aleteritoriului Bazinului Moldoviţei.

Temperatura medie anuală

În bazinul Moldoviţei, prin poziţia matematică şi aşezarea ei în zona climatuluitemperat moderat-boreal montan, specific Obcinilor Bucovinei, se înregistrează valori termicemaxime în iulie şi minime în ianuarie.Izoterma de 17°C, valoare medie a lunii iulie pe văile mari din Obcinile Bucovinei, seinsinuează pe valea Moldoviţei. Culmile înalte ale Obcinii Feredeului sunt încadrate deizoterma de 12°C a lunii iulie.Teritoriul bazinului este încadrat, în luna ianuarie de valori termice medii negative, cuprinseîntre -4°C în valea Moldoviţei şi de -7°C pe cele mai înalte culmi din Obcina Feredeului.Temperaturile medii anuale în bazinul Moldoviţei sunt cuprinse între 6° şi 2°C. ValeaMoldoviţei este delimitată înspre est şi sud-est de izoterma temperaturilor medii anuale de6°C, iar izotermele medii anuale de 2°C şi 4°C, bordurează culmile cele mai înalte dinObcinile Feredeu şi Mare.Temperatura medie multianuală la Câmpulung a fost de 6,67°C - în ultimii 25 ani(1978-2003), observându-se o uşoară tendinţă de încălzire, de abatere pozitivă de la mediahistogramică multianuală. Din datele extrapolate după cele înregistrate la Câmpulung, la bazinul Moldoviţei, înluna ianuarie media termică calculată pe ultimii 25 ani a fost de -3,18°C, iar pentru iulie de17,6°C. Aceste abateri minime faţă de cele analizate din desfăşurarea izotermelor anuale şi lunare specifice, confirmă rolul foarte important pe care îl are relieful în caracterizarea climatică. Temperatura maximă absolută la Câmpulung Moldovenesc s-a înregistrat în 1961, de+36°C, iar valoarea minimă absolută a fost de -34,3°C, înregistrată în 27.XII.1996 decembrie. Valoarea temperaturilor minime absolute sunt depăşite în zona bazinului Moldoviţei, prin efectul inversiunilor termice, pe văile înguste, slab ventilate. De fapt este de presupus că în bazinul Moldoviţei, valoare medie multianuală să fie cu 0,5-0,7°C mai coborâtă decât cea înregistrată la Câmpulung Moldovenesc, datorită orientării văii Moldoviţei spre nord favorabile unei circulaţii polare şi a existenţei condiţiilor topoclimatice pentru producerea inversiunilor termice, în semestrul rece. Sub influenţa dinamicii atmosferice, temperatura aerului oscilează pe un ecart valoric important, într-o perioada scurtă de timp. Existenţa în bazin a ariilor depresionare bine închise, conservă mult timp, în semestrul rece temperaturile negative, acumulate pe fundul acestor arii închise, generând inversiuni termice. Astfel, pe văile înguste şi umbrite, în bazinele de recepţie — cu rol de fund de sac, se semnalează vara un minus de căldură şi o creştere a umidităţii, datorită faptului că sunt adăpostite şi slab ventilate, ferite de curenţii de aer. Ceţurile staţionează pe aceste văi determinând un plus de umiditate. În treimea superioară a versanţilor se remarcă un plus de însorire şi căldură ca urmarea acestor situaţii, la altitudini de sub 1100-1200 se evidenţiază o modificare în repartiţia pe verticală a vegetaţiei forestiere. Pe văi predomină răşinoasele, iar pe versanţii superiori mai însoriţi îşi face apariţia fagul. Variaţia temperaturii aerului afectează vegetaţia, prin producerea gerurilor timpurii de la sfârşitul lunii septembrie şi a îngheţurilor târzii, la începutul lunii iunie. Abaterile faţă de limitele calendaristice specifice producerii primului îngheţ, la începutul lunii octombrie

(în medie, la 5 octombrie), există abateri, apărând la începutul lunii septembrie în 1974 şi 1976. Ultimul îngheţ se manifestă în medie până la 1 mai, rezultând înmedie 200 - 205 zile cu îngheţ la sol. Factorii periodici accidentali provoacă neregularitatea apariţiei primelor zile de îngheţ, cât şi a ultimelor. În multe cazuri, ultimul îngheţ poate să apară chiar la începutul lunii iunie, cum a fost în 19 iunie 1992, când temperatura a scăzut brusc, iar zăpada căzută s-a menţinut 4 zile.

- ***Vânturile***

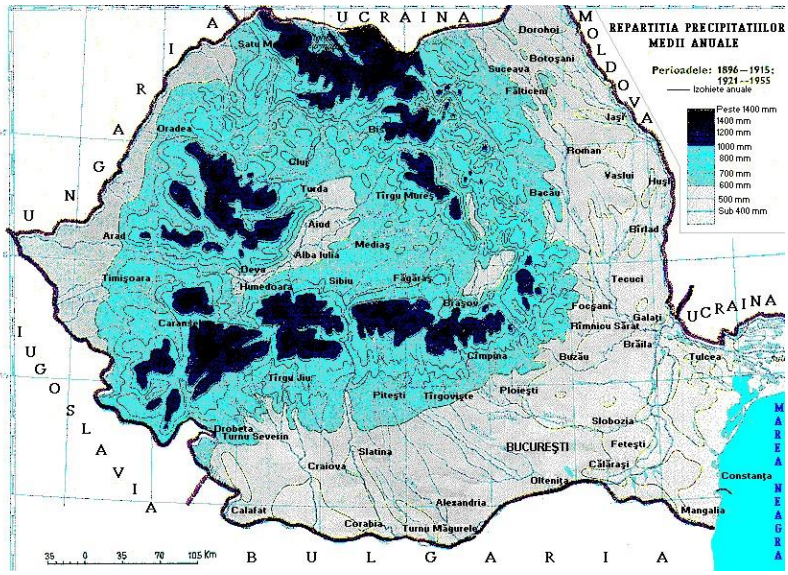
Acest element climatic are o variaţie a intensităţii, o frecvenţă şi o direcţie specific zonei montane, cu o puternică influenţă a condiţiilor morfografice locale. Ca şi în alte bazine hidrografice din centrul estic al grupei nordice a Carpaţilor Orientali, pe valea Moldoviţei se dezvoltă o circulaţie locală a vânturilor periodice de munte — vale, cu frecvenţe mari şi intensităţi reduse. Datele privind regimul eolian, înregistrate la staţia meteorologică Câmpulung Moldovenesc, sunt doar orientative pentru bazinul Moldoviţei. Acurateţea analizei regimului vânturilor din culoarul Moldoviţei este îngreunată de absenţa staţiilor meteorologice în zonă, iar posibilităţile de interpretare şi interpolare sunt reduse prin distorsiunile induse de relieful local. În acest sens, s-au făcut aprecieri asupra acestui element climatic pe baza informaţiilor de la localnici, a observaţiilor directe privind: asimetria coroanei arborilor izolaţi, deteriorarea pereţilor expuşi - exemplu peretelui nordic al Mănăstirii Moldoviţei ş.a. şi a interpretării rolului expoziţiei versanţilor şi orientării culmilor în orientarea maselor de aer.Desigur că regimul eolian este influenţat de poziţia şi intensitatea centrilor barici, caredirijează

circulaţia generală a maselor de aer, precum şi în funcţie de condiţiile locale de relief cu rol în desfăşurarea proceselor dinamice. Relieful local influenţează dinamica maselor deaer, prin morfografie, morfometrie, orientare şi expoziţie a culmilor şi versanţilor. Aceştifactori duc la intensificarea sau atenuarea vânturilor, la schimbarea vitezei şi direcţiei,canalizându-se pe văi. Astfel vânturile dominante, cu cea mai mare frecvenţă anuală sunt cele de nord-vest.Componentele vânturilor de vest şi vest-nord-vest escaladează Obcina Feredeului devenindușor foehnizate spre culoarul Moldoviţei, adaptându-se la relief ca vânturi de nord-vest.Masele de aer dinspre nord se manifestă rar ca vânturi din această direcţie, pe teritoriulcomunei. Orientarea culoarului influenţează direcţia vânturilor din nord, determinândcanalizarea ca vânturi de nord-vest. Acestea au o frecvenţă ridicată tot anul, mai ales primăvara şi vara, aspect climatic binecunoscut de localnici. În lungul văii Moldoviţei direcţia predominantă a vântului dinspre nord-vest este în fapt o redirijare spre est şi vest a celor dinvest, cu pătrunderi pe văile afluente. Vânturile descendente de munte au o frecvenţă şi vitezămai mare decât vânturile de vale, suprapunându-se, prin deviere şi canalizare, circulaţieivestice, uşor foehnizată.Vânturile de vale ascendente au frecvenţă mai mare în timpul zilei, între orele 10-18,iar între schimbările de direcţii intervenind intervale de cca o oră de calm atmosferic.Vânturile de sud-est au o frecvenţă redusă, manifestându-se în special în sezonul cald,iar cele de nord-est sunt mai puţin resimţite în interiorul culoarului Moldoviţei.Vitezele vânturilor de munte sunt în medie de 2-3m/s, şi se reduc la 1-2 m/s pentrucele de vale, conferind regiunii statutul de climat de adăpost.Calmul atmosferic are o pondere mai ridicată în culoarul Moldoviţei şi pe văileadiacente, mai des în zilele noroase sau acoperite, în situaţii barice anticiclonale, favorizândinversiunile termice.Viteza vântului creşte în general cu altitudinea, în cuprinsul versanţilor şi pe culmi,mai ales în zonele despădurite.În culoarul Moldoviţei viteza medie a vântului este cuprinsă între 2 şi 4m/s, dar s-ausemnalat şi vânturi violente, cu viteze de 20-25m/s, în perioada primăvara - începutul verii -ca în anii: 1947, 1948, 1953, 1964, 1969, 1970, 1981 şi 1993, 2002. Acţiunea vântului s-acoroborat cu persistenţa zăpezii umede de primăvara, provocând doborâturi de arbori îndomeniul forestier.

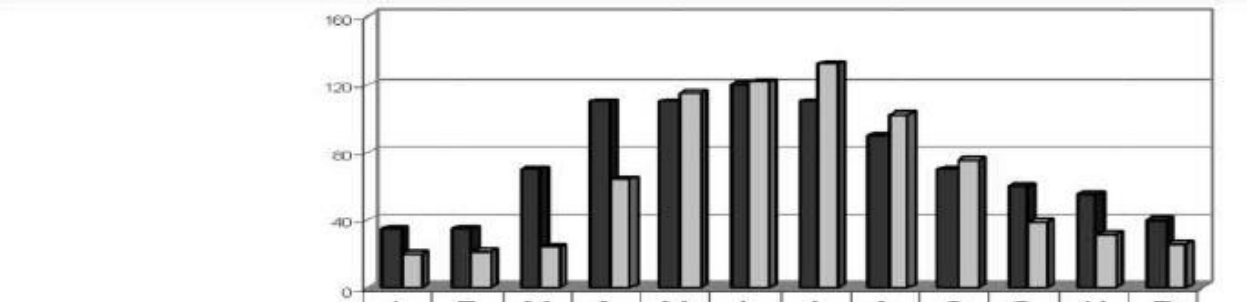
- ***Precipitațiile***

Regimul precipitaţiilor este condiţionat în mod direct de: originea şi dinamica maselor de aer, aşezarea geografică a teritoriului şi de orografie. Amplitudinea valorilor anuale scoate în evidenţă tipul continental de precipitaţii, cu un regim multianual cu fluctuaţii mari, lunare, semestriale şi anuale. Astfel, în bazinul Moldoviţei se conturează un maxim pluviometric în semestrul cald şi a unui minim de iarnă. Maximul pluviometric estival este generat de circulaţia maselor de sorginte baltică, umede, legate de anticicloanele azoric şi mediteranean, rezultând o medie lunară de vară între 102-132 mm. Minimul pluviometric de iarnă, de 20-26mm/lună este generat de acţiunea

maselor de aer reci, continental - estice şi polare, cu umiditate redusă. În schimb, regimul pluviometric din semestrul rece este mai constant decât cel din semestrul cald, când alternează aversele cu perioadele cu precipitaţii reduse. Vara, ploile sunt de obicei scurte ca durată, sub formă de averse, însoţite de descărcări electrice. Ploile torenţiale presupun valori mari de precipitaţii în 24 ore, astfel în 9 iulie 1991,în bazinul pârâului Valcanu s-a înregistrat cantitatea de 140mm de precipitaţii (G. Clitnovici,1996). De asemenea, s-au înregistrat ploi torenţiale importante cantitativ în lunile iunie din 2002, 2004 şi în luna iulie 2008, când valorile înregistrate la postul pluviometric Dragoşa au atins valori de peste 200 mm/m^2.

Repartiţia precipitaţiilor pe sezoane este foarte diferită: primăvara cad 201mm, vara 306mm, deci sezonul cald are un aport de 507mm. Toamna cad în medie 171mm de precipitaţii şi iarna 96mm, sezonul rece având un aport de 267mm. În ceea ce priveşte forma sub care cad precipitaţiile în bazinul Moldoviţei ele se încadrează în tipul pluviometric mixt, pluvio-nival. Între 20-40% din cantitatea anuală de precipitaţii cade sub formă de zăpadă în semestrul rece. Primele ninsori cad în ultima decadă a lunii septembrie şi se pot prelungi până la începutul lunii mai sau accidental chiar mai târziu, deşi au o frecvenţă redusă şi fără menţinerea stratului de zăpadă. Frecvenţa maximă a ninsorilor este în intervalul decembrie - februarie când se înregistrează lunar, în medie 11-12 zile cu ninsoare. Persistenţa stratului de zăpadă este de până la 140 de zile, cu grosimea de 20-30cm şi uneori poate depăşi 1m grosime, ca în iarna1995-1996.

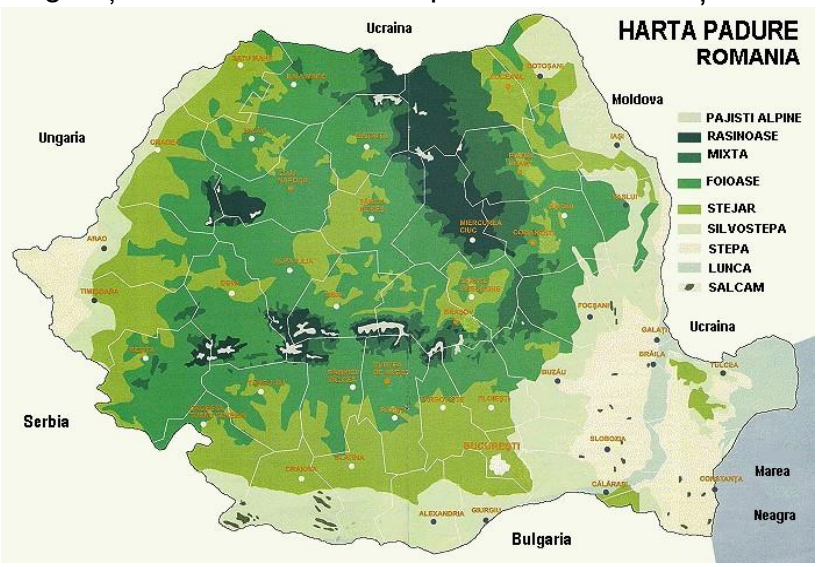
	I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
Câmpulung (830mm)	35	35	70	110	110	120	110	90	70	60	55	40
Dragoşa (774)	21	22	24	64	115	122	132	102	75	39	32	27

Grafic nr. 1 Repartiția precipitațiilor medii lunare

1.4.4. Flora si fauna

Vegetația caracteristică din județul Suceava este determinată de formele de relief și climă. Aceasta diferă și este dispusă etajat dinspre zona de podiș spre zona de munte.

Având în vedere forma predominantă de relief și anume cea muntoasă, ponderea cea mai mare a vegetației este constituită din păduri de conifere și foioase.

În cadrul Obcinelor Bucovinei, pădurile și poienile ocupă aproximativ 75% din suprafață. Specia predominantă din aceste păduri este molidul (Picea abies) – aproape 70%, fagul (Fagus silvica) și bradul (Abies alba) – 25%, iar celelalte esențe – 5%. Ponderea acestor specii în suprafața pădurii depinde de etaj. Astfel, fagul și bradul domină partea de est a Obcinelor Mari, urmate de molid.

Alte specii întâlniite sunt mesteacănul (Betula verrucosa), plopul (Populus tremula), paltinul (Acer pseudoplatanus), scorușul (Scorbus aucupatia), ulmul (Ulmus

montana), frasinul (Fraximus excelsior), teiul pucios (Tilia cordata), iar în văi apar și gorunul (Quercus petraea), carpenul (Carpinus betulus), teiul alb (Tilia tomentosa), arțarul (Acer platanpoidos).

Principala asociaţie vegetală din bazinul Moldoviţei este cea forestieră de 23 specii, o resursă importantă, intens exploatată într-o suită de cicluri economice în anumite perioade istorice distincte. Din aceasta cauză în momentul de faţă există numeroase areale defrişatecare au fost ocupate de păşuni şi fâneţe. Prin creşterea perspectivelor de valorificare economică a lemnului după 1989, exploatările forestiere s-au intensificat în bazinul Moldoviţei şi ca urmare au apărut areale de versanţi afectaţi de procese geomorfologice actuale sau ocupate de plantaţii şi de parchete rezultate în urma tăierilor rase, generând peisajul specific restructurat.Ponderea vegetaţiei forestiere în conturarea peisajului specific al bazinului este deosebit de expresivă prin frecvenţa fitonimelor: Paltinu, Făget, Soci, Trifu, Runcu, Pradanca, Cucureasa şi Tisa, Brădet, Arsura, Ariniş si Afiniş. Toate acestea relevă rolul important pe care l-a avut din cele mai vechi timpuri vegetaţia forestieră şi ierboasă în viaţa locuitorilor. Repartiţia şi structura vegetaţiei sunt condiţionate de particularităţile morfometrice ale teritoriului comunei, spre exemplu, altitudinea şi expoziţia versanţilor, precum şi decaracteristicile topoclimatelor şi solurilor.

Repartizarea suprafețelor de păduri și pajiști la nivelul comunei Moldovița este prezentată în tabelul de mai jos:

Repartizarea suprafeței

Tabel nr.2

Comuna	Suprafața totală (ha), din care:	Pajiști (ha)		Pădure (ha)
		Pășune	Fânețe	
Moldovița	24924	1693	2269	19925

La momentul actual, 97,95% din teritoriul comunei Moldovița este ocupat de pajiști și păduri, zona din care face parte fiind una dintre cele mai întinse domenii de pădure.

În cadrul pădurilor, ponderea cea mai mare din compoziție este deținută de rășinoase cu un procent de 80-90%, urmată de foioase reprezentate în mare parte de fag cu o pondere de 8%. Celelalte esențe dețin doar un procent de 2% din ponderea pădurilor.

Pădurile de conifere sunt formate în mare parte din molid și corespund întregului spațiu forestier al zonei.

Pajiștile formate din pășuni și fânețe ocupă 36,13% din suprafața comunei, ceea ce permite dezvoltarea sectorului zootehnic.

Zona este foarte bogată și în produse naturale pe care le oferă pădurile cum ar fi ciupercile și fructele de pădure (fragi, zmeură, afine, alune, merișoare).

În cadrul florei din comună se întâlnesc și plante medicinale, plante rare, specii protejate de lege, dar și plante toxice. Dintre acestea putem menționa următoarele:

- plante medicinale: arnica (Arnica montana), ciubotica cucului (Primula elatior), urzica (Urtica dioica), pojarnița (Hypericum perforatum), merișorul (Vaccinium vitis), potbalul (Tussilago farfara), coada calului (Equisetum arvense), ienupărul (Juniperus communis), coada șoricelului (Achillea milefolium), cimbrișor (Tymus vulgaris), pedicuța (Lycopodium herba), mușețel (Chamomilla recutita), tătănească (Symphytum officinale), obligeană (Acorus calamus);

Podbal

Pedicuța

- plante toxice: mătrăguna (Atropa belladona), brândușa de toamnă (Calchium autumnale), feriga (Driopteris filixmas), măselarița (Hyoscymus niger).

În ceea ce privește suprafața arabilă a comunei, aceata însumează doar 488 ha, reprezentând aproximativ 1,95% din suprafața totală a comunei. Culturile agricole din această comună sunt în general restrânse și se întâlnesc preponderent în depresiuni, văi sau pe versanții însoriți. Culturile întâlnite în această zonă sunt cele de plante furajere și cartof.

Fauna

Din punct de vedere faunistic, culoarul Moldoviţei şi aria adiacentă acestuia, specific Obcinilor Bucovinei, ocupă o poziţie de tranziţie între două subregiuni faunistice paleoarctice: eurosiberiană (cu păduri de răşinoase şi foioase) şi ponto-central-asiatică (cu stepe şi pustiuri) (Geografia României, vol. I, 1983). Zoogeografic, situaţia de răscruce a teritoriului ţării noastre şi implicit a Obcinilor Bucovinei se regăsește în întrepătrunderea faunei central-europene cu cea est şi sud europeană. Fauna din bazinul Moldoviţei este strâns legată de vegetaţie întrucât a urmat evoluţie legată direct

de aceea a fondului forestier şi a suferit o dinamică a compoziţiei, cu aspect pentru cea mai mare parte a Carpaţilor Orientali şi a Obcinilor Bucovinei, din zonele de altitudine mijlocie şi joasă. Pornind de la aceasta premiză şi având în vedere mobilitatea mare a faunei, care nu se limitează la limitele stricte ale unei zone, precum şi o sărăcie a informaţiilor desprefauna din zonă s-a efectuat o prezentare bazată pe amenajamentul silvic al fostului Ocol Silvic Vama şi pe informaţiile preluate la faţa locului de la localnici. Fauna mamiferelor are o structură specifică arealului forestier, compusă din: lupul (Canislupus), vulpea (Canis vulpes), mistreţul (Sus scrofa), căpriorul (Capreolus capreolus), iepurele (Lepus europaeus), veveriţa (Sciurus vulgaris) şi jderul (Martes martes) rar întâlnim ursul brun (Ursus arctos), cerbul carpatin (Cervus elaphus) şi râsul (Lynx lynx). Densitatea medie a principalelor animale(exemplare/100ha) pe raza Ocolului Silvic Moldoviţa:

Specia	Densitatea medie ex/100ha
cerb (Cervus elphus)	30
căprior (Capreolus capreolus)	35
mistreţ (Sus scrofa)	12
iepure (Lepus europaeus)	52
lup (Canis lupus)	2
râs (Lynx lynx)	2
vulpe (Canis vulpes)	7

Dintre acestea ***speciile protejate de lege*** sunt: ***ursul brun***, ***cerbul carpatin*** și ***râsul***.

În cadrul comunei Moldovița se practică și vânătoare. Sezoanele de vânătoare variază în funcție de specie, astfel:

- ***Urs*** → 15 septembrie – 31 decembrie; 15 martie – 14 mai;
- ***Cerb comun – mascul de trofeu*** → 10 septembrie – 15 noiembrie; **mascul de selecție** → 1 septembrie – 15 noiembrie; ***femelă și vițel*** →1 septembrie – 15 februarie;
- ***Mistreț*** → 1 august – 15 februarie;
- ***Căprior – mascul*** →15 mai – 15 octombrie; ***femelă*** → 1 septembrie – 15 februarie.
- ***Vulpe*** →tot anul.

Activitatea de vânat respectă Legea 407/2006 a vânătorii actualizată în anul 2011.

Avifauna din zonă este reprezentată de numeroase păsări sezoniere sau în pasaj cum ar fi: ciocănitoarea, pițigoiul, stăncuța, cucul, pupăza, coțofana, alunarul, sturzul, sticletele, gaia, rândunica, lăstunul, gaița de munte, cucuveaua, corbul, cioara, negruica, cocoșul de munte, cocoșul de mesteacăn. Dintre păsările răpitoare amintim: uliul, șorecarul, acvila țipătoare, șoimul, cucuveaua, eretele, huhurezul.

Peștii apelor se încadrează în zona păstrăvului, în pâraiele mici, și în zona lipanului și mrenei, pe râul Moldovița. Alte specii de pești întâlnite sunt zlăvocul, molanul, porcușorul, fântânelul, păstrăvul curcubeu, caras, plătică, clean.

1.4.5. Natura protejată

Pe teritoriul județului Suceava sunt 27 de rezervații naturale ce înregistrează o suprafață totală de 4457,20 ha din care:

- 6 rezervații naturale botanice;
- 12 rezervații naturale forestiere;
- 5 rezervații naturale geologice;
- 1 rezervație naturală paleontologică;
- 2 rezervații naturale mixte;
- 1 rezervație științifică.

Rezervațiile se caracterizează prin diversitatea floristică, faunistică și peisagistică determinată de răspândirea lor geografică din zona alpină până în cea de șes.

Conform ANPM situația rezervațiilor naturale din județul Suceava și siturile Natura 2000 care se suprapun peste acestea se prezintă astfel:

Tabel nr.3

Nr. Crt.	Denumirea rezervației	Custode	Localizare administrativă	Suprafață (ha)	Sit Natura 2000 care se suprapune peste rezervație
Rezervații naturale botanice					
1	Fânețele montane Todirescu	Direcția Silvică SV	Stulpicani	38,1	Rarău - Giumalău
2	Fânețele seculare Ponoare	Agenția pt. protecția mediului SV	Bosanci	24,5	Fânețele seculare Ponoare
3	Fânețele seculare Frumoasa	Agenția pt. protecția mediului SV	Moara	9,5	Fânețele seculare Frumoasa

4	Fânețe seculare de la Calafindești	Agenția pt. protecția mediului SV	-	17,30	-
5	Tinovul Găina-Lucina	Direcția Silvică SV	Moldova-Sulița	1	Găina-Lucina
6	Răchitișul Mare	Direcția Silvică SV	Breaza	116,4	**-**
Rezervații naturale forestiere					
7	Pădurea Crujana	Direcția Silvică SV	Pătrăuți	39,4	-
8	Codrul Secular Slătioara	Direcția Silvică SV	Stulpicani	1064,2	Rarău-Giumalău
9	Codru Secular Giumalău	Direcția Silvică SV	Pojorâta	309,5	Rarău-Giumalău
10	Pădurea Zamostea - Lunca	Direcția Silvică SV	Zamostea	107,6	Pădurea ZamosteaLunca
11	Pădurea Voevodeasa	Direcția Silvică SV	Sucevița	102	-
12	Pădurea Roșca	Direcția Silvică SV	Moldovița	205	-
13	Codru Secular Loben	Direcția Silvică SV	Moldovița	483	-
14	Făgetul Dragomirna	Direcția Silvică SV	Mitocul Dragomirnei	134,9	Făgetul Dragomirna
15	Jnepeniș cu Pinus cembra	Parcul Național Călimani	Șaru Dornei	384,2	Călimani-Gurghiu
16	Tinovul Poiana Stampei	Parcul Național Călimani	Poiana Stampei	681,8	Tinovul Mare Poiana Stampei
17	Tinovul Șarul Dornei	Parcul Național Călimani	Șaru Dornei	36	Tinovul Șarul Dornei
18	Pădurea Roșoșa	Direcția Silvică SV	Moldovița	205	-
Rezervații naturale geologice					
19	Doisprezece Apostoli	Parcul Național Călimani	Dorna Candrenilor	200	Călimani-Gurghiu

20	Moara Dracului	Direcția Silvică SV	Câmpulung Moldovenesc	1,3	-
21	Piatra Țibăului	Direcția Silvică SV	Cârlibaba	20,3	-
22	Piatra Pinului și Piata Șoimului	-	Gura Humorului	0,5	-
23	Cheile Lucavei	Direcția Silvică SV	Moldova-Sulița	33	Găina-Lucina
Rezervații naturale mixte					
24	Pietrele Doamnei	Direcția Silvică SV	Pojorâta, Crucea	933	Rarău-Giumalău
25	Cheile Zugrenilor	Direcția Silvică SV	Dorna Arini, Crucea	314	-
Rezervație științifică					
26	Peștera Liliecilor	Direcția Silvică SV	Pojorâta, Crucea	6	-
Rezervație paleontologică					
27	Stratele cu Aptychus de la Pojorâta	Direcția Silvică SV	Pojorâta	1	-

În comuna Moldovița întâlnim următoarele arii protejate:

Aria de importanță special acvifaunistică ROSPA0089 Obcina Feredeului

Aria naturală protejată ROSPA0089 Obcina Feredeuluia fost declarată în anul 2007 arie de importanță special acvifaunistică cu scopul de a asigura protecția a 11 specii de păsări sălbatice de importanță națională și comunitară. Aria protejată se suprapune în mare parte peste unitatea fizico-geografică Obcina Feredeului și este situată într-o zonă cunoscută la nivel national pentru valorile sale culturale, pentru modul de viață traditional și dezvoltarea echilibrată a comunităților locale, care au permis păstrarea în bună stare a valorilor natural, fapt confirmat și de statutul de Sit Natura 2000 conferit zonei.[2]

Aria naturală protejată ROSPA0089 Obcina Feredeuluise suprapune pe teritoriul administrativ a 12 comune și a municipiului Câmpulung Moldovenesc, situate exclusiv în cadrul judeţului Suceava, în partea Nord Vestică a regiunii de dezvoltare Nord-Est, ocupând o suprafaţă totală de 63737,5 ha.Altitudinea: 1.494 maximă, 591 minimă,

2Planul de management al SPA Obcina Feredeului 2013 – 2023

1.014 medie. Suprafața cea mai mare a sit-ului se regăsește pe teritoriul administrativ al comunei Moldovița.

Suprafața comunei Moldovița inclusă în ROSPA0089 Obcina Feredeului[3]

***Tabel nr.* 4**

Nr. Crt.	Localitatea	% din suprafața totală a SPA	Suprafața inclusă în sit (ha)
1	Moldovița	26,6	16969

Speciile de interes comunitar din sit

Viespar (Pernis apivorus), Ieruncă (Bonasa bonasia), Cresteţ de câmp (Crex crex), Ciuvică (Glaucidium passerinum), Minuniţă (Aegolius funereus), Huhurez mare (Strix uralensis), Ciocănitoare neagră (Dryocopus martius), Ciocănitoare de munte (Picoides tridactylus), Ciocănitoare cu spatele alb (Dendrocopos leucotos), Muscar gulerat (Ficedula albicollis), Muscar mic (Ficedula parva)

Importanța sitului pentru conservare

Situl, aflat în Obcina Feredeului din nordul Carpaţilor Orientali, este caracterizat de păduri întinse de molid, păduri de amestec şi de fag aflate în alternanţă cu suprafeţe de pajişti şi având spre periferie terenuri pe care se practică o agricultură în sistem tradiţional. În aceste habitate sunt îndeplinite cerinţele ecologice necesare cuibăritului unui număr de 11 specii de interes comunitar pentru conservare, dintre care mai mult de jumătate sunt specii rezidente rămânând tot timpul anului în aceste zone. Acestea efectuează deplasări locale doar iarna, între habitatele în care hrana este mai accesibilă. Prezenţa în număr mare a ciocănitorilor şi a păsărilor răpitoare de noapte evidenţiază o bună gospodărire a habitatelor forestiere, în acord cu cerinţele acestor specii. În fânaţele din jurul comunităţilor locale aflate cu precădere în partea vestică a sitului cuibăreşte o populaţie semnificativă de cristel de câmp, specie de interes global pentru conservare.

Caracterizarea sitului

Obcina Feredeului este o grupă muntoasă a Carpaţilor Maramureşului şi Bucovinei, aparţinând de lanţul muntos al Carpaţilor Orientali. Zona sitului este cea mai unitară şi cea mai bine individualizată dintre Obcinele Bucovinei, fiind cuprinsă între culoarele depresionare Moldova-Sadova la vest şi Moldoviţa la est, Valea Sucevei la nord şi Valea Moldovei la sud. Situl este format dintr-un complex de culmi înguste şi apropiate paralele între ele pe direcţia NV-SE şi care au o înălţime medie de 1100 m.

3Planul de management al SPA Obcina Feredeului 2013 – 2023

Întreaga reţea hidrografică care drenează teritoriul sitului este tributară Siretului prin intermediul râului Moldova. Zona protejată este caracterizată de păduri întinse de molid şi păduri de amestec. Molidişurile din sit sunt considerate cele mai pure, masive şi falnice din ţară, aici găsindu-se şi rarele exemplare de molid de rezonanţă, din care se confecţionează instrumente muzicale. Molidişurile corespund spaţiului forestier de la vest de creasta Obcinei Feredeului. Rocile predominant silicioase, solurile podzolice acide şi climatul boreal montan asigură molidului condiţii optime de dezvoltare şi regenerare, fapt ce explică şi preponderența acestuia în proporţie de 90-100% în aceste păduri. Pinul, mesteacănul, plopul tremurător, scoruşul de munte, salcia căprească, paltinul şi arinul verde au apariţii sporadice în masa molidişurilor. Arbuştii sunt slab dezvoltaţi în aceste păduri umbroase, dezvoltându-se mai mult în zona de lizieră a acestora, unde se pot întâlni caprifoiul, socul roşu, cununiţa, coacăzul sau zmeurul. Dintre subarbuşti se dezvoltă masiv afinul. Pădurile de amestec ocupă suprafeţe mai restrânse în sit decât molidişurile şi sunt formate din molid, brad şi fag. De-a lungul luncilor există zăvoaie de arin alb, arin negru, plop alb, cătină mică şi diverse specii de sălcii şi răchite. Tot aici se dezvoltă pe mici suprafeţe şi mlaştini de tipul tinoavelor şi al bahnelor, cu vegetaţie caracteristică. Avifauna acestor păduri este reprezentată prin numeroase păsări precum cinteza de pădure, măcăleandrul, cojoaica de pădure, gaiţa, scorţarul, forfecuţa, auşelul cu cap galben, alunarul, mierla neagră, mierla gulerată, sturzul, botgrosul, pitulicea mică, mugurarul, porumbelul gulerat şi mai multe specii de piţigoi. Alături de aceste păsări se întâlnesc şi specii de interes comunitar pentru conservare, aşa cum sunt câteva specii de muscari, ciocănitori şi păsări răpitoare de noapte. Muscarul mic, din care sunt peste 2000 de perechi cuibăritoare, şi muscarul gulerat la care populaţia are mai mult de 12.000 de perechi, sunt două specii de insectivore care preferă pădurile de la altitudini mai joase în care predomină speciile de foioase. Ciocănitorile sunt reprezentate de trei specii protejate, ciocănitoarea cu spate alb, ghionoaia sură şi ciocănitoarea neagră, din fiecare specie fiind prezente în sit peste 100 de perechi cuibăritoare şi chiar peste 200, aşa cum este cazul ciocănitorii cu spate alb. Răpitoarele de noapte sunt reprezentate de huhurez (65-70 de perechi), minuniţă (65-75 de perechi) şi ciuvică (20-25 de perechi), ultimele două fiind cantonate la altitudini mai mari, acolo unde predomină pădurile compacte de molid. Aceste răpitoare nocturne de talie mică coboară în pădurile de amestec şi chiar mai jos, în cele de foioase, odată cu acumularea unui strat de zăpadă care nu le mai permite accesul la hrana preferată reprezentată de rozătoare. Toate aceste specii de interes comunitar pentru conservare enumerate sunt rezidente în acest sit. O altă specie protejată în spaţiul comunitar care cuibăreşte în pădurile de aici este viesparul, cele 15-25 de perechi din această specie plecând spre cartierele de iernare aflate în sud spre sfârşitul verii şi la începutul toamnei, odată cu împuţinarea hranei. Viesparul consumă ocazional şi rozătoare, reptile sau chiar păsări mici, dar hrana preferată constă din larve şi adulţi de insecte sociale (viespi, albine sau bondari) pe care le caută în poienile aflate între

păduri şi în lizierele acestora. Pajiştile dintre aceste păduri sunt formate din păiuş roşu, păiuşcă şi ţepoşică, fiind adeseori invadate de afin, ienupăr comun, ferigi şi rare exemplare de mesteacăn. Ele reprezintă terenuri de vânătoare ale păsărilor răpitoare din sit, alături de cele deja menţionate mai întâlnindu-se frecvent şorecarul comun, uliul păsărelelor, vânturelul roşu şi uliul porumbar. Rar se pot vedea şi exemplare de acvilă ţipătoare mică care survolează zona în căutarea prăzilor. Pajiştile din partea vestică a sitului, unde se găsesc mai multe comunităţi umane, sunt utilizate de localnici ca fâneţe şi păşuni pe care se practică cositul şi păşunatul în sistem tradiţional, activităţi favorabile populaţiei de cristel de câmp. Această specie de interes global pentru conservare are aici între 20 şi 30 de perechi cuibăritoare, alături de care se mai întâlnesc şi prepeliţe, dar şi păsări cântătoare precum muscarul negru, presura sură, codobatura albă, presura galbenă şi chiar pietrarul sur sau codroşul de munte.

Activităţi care se desfăşoară în sit și în afara perimetrului acestuia

Speciile pentru care a fost desemnat situl sunt afectate de următoarele activităţi care au loc în interiorul acestuia: schimbarea habitatului semi-natural de fâneţe şi păşuni din cauza încetării activităţilor agricole precum cositul sau păşunatul, vânătoare şi braconaj în timpul cuibăritului, chiar dacă nu sunt vizate speciile de păsări, lucrări de exploatare forestieră care îndepărtează cantităţi mari de lemn mort din pădure sau care au loc în perioada de reproducere a păsărilor, turism (cu părăsirea traseelor autorizate) şi acces cu vehicule în fondul forestier.

Administrarea sitului

Situl dispune de un centru de vizitare şi informare, iar în teren există mai multe puncte de intrare, poteci şi drumuri pentru vizitare, trasee turistice şi trasee tematice. În comunităţile locale sunt necesare mai multe puncte de informare.

Pădurea Roșoșa

Pădurea Roșoșa este o arie naturală de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală de tip forestier), situată în județul Suceava**,** pe teritoriul administrativ al comunei Moldovița.

Rezervația naturală a fost declarată arie protejată prin Hotărârea de Guvern nr. 1.143 din 18 septembrie 2007 (privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice din România)[4] și reprezintă o zonă de protecție pentru specii arboricole de molid (Picea abies), cu vârste de peste 100 de ani. Suprafața acesteia inclusă în rezervație este de 205 ha.

Codrul Secular Pădurea Loben

Rezervația naturală a fost declarată arie protejată prin Hotărârea de Guvern Nr.1.143 din 18 septembrie 2007 (privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea

habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice) și reprezintă o zonă împădurită cu scop de protecție pentru specii seculare de molid. Codrul secular Pădurea Loben este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală de tip forestier) situată în județul Suceava, pe teritoriul administrativ al comunei Moldovița, mai exact pe firul vailor Loben si Timotei din localitatea Rasca.
Suprafața acesteia inclusă în rezervație este de 483 ha.

Solurile şi resursele lor

Pe teritoriul județului Suceava, tipurile de soluri sunt variate datorită complexității condițiilor naturale. Solurile sunt slab evaluate la altitudinile mai mari și încep să-și îmbunătățească compoziția începânt cu zona de podiș, altitudini cuprinse între 550-600m.

În cadrul teritoriului comunei Moldovița solurile aparțin clasei ***cambisoluri.***

Aceste soluri prezinta o pedogeneza caracterizata printr-o anumita dezvoltare a structurii sau culorii, indicand o alterare si dezvoltare moderata a caracteristicilor morfologice. Procesul de alterare se recunoaste prin prezenta structurii solului comparativ cu structura rocii, crome mai intense, nuante mai roscate, continut mai mare de argila comparativ cu materialul parental.

Principala caracteristica a acestor soluri este prezenta unui orizont de alterare orizont ce apare si la alte soluri insa nu constituie orizont diagnostic. Cambisolurile au textura mijlocie si fina cu o buna stabilitate structurala, porozitate ridicata, capacitate buna de retinere a apei si un drenaj intern favorabil.

Din perspectiva pedologica, comuna Moldovița este situata in zona temperata, sub-zona padurii. Tipurile de sol sunt podzo-luvice si brun-luvic (clasa cambisoluri) in cadrul etajului fagului si de amestec si brun-roscat luvice si cenusii (clasa luvisoluri/argilluvisoluri) in cadrul etajului stejarului.

Conform hartii solurilor pentru judetul Suceava, in zona comunei Moldovița avem urmatoarele soluri de podis: soluri cernozomoide levigate, soluri argiloiluviale cenusii, soluri argiloiluviale brune si podzolice (soluri sarace in humus), soluri aluviale si aluviuni.

Cambisolurile au cea mai mare răspândire în Obcina Feredeului în partea estică, sudică și centrală (comunele Moldovița, Vatra Moldoviței, Frumosu, Vama, Sadova, Pojorâta) și se caracterizează printr-o mai mare grosime și un apreciabil volum fiziologic pentru plante, o saturație moderată până la ridicată în baze și elemente nutritive, o aciditate sabă până la accentuată.

Resursele solului ce se regăsesc în vecinătatea comunei sunt următoarele:

- *dolomite*: Câmpulung Moldovenesc, Pojorâta, Valea Putnei, Fundu Moldovei;
- *piatră brună*: Sadova;
- *calcare*: Pojorâta, Câmpulung Moldovenesc;

- *gresii de Kliwa*: Vama, Molid;
- *balast* din albia râului Moldova.

Pe teritoriul comunei Moldovița nu există cariere de extracție.

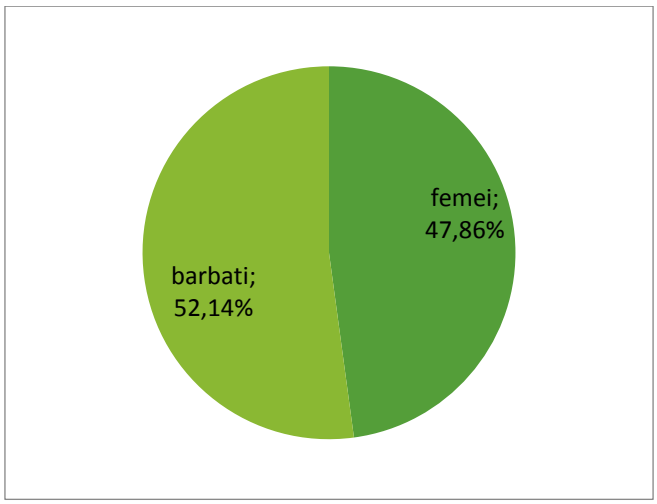
1.5. Cadrul socio-economic

1.5.1. Populația

Populaţie stabilă – numărul persoanelor care au domiciliul stabil pe teritoriul respectiv, inclusiv persoanele absente temporar.

La începutul anului 2021 în comuna Moldovița populaţia stabilă era de 5167 persoane, din care 2694 bărbați și 2473 femei.

Numărul bărbaţilor reprezintă 52,14% din totalul populaţiei, iar femeile reprezintă 47,86%.

Evoluția numărului de persoane din comună în ultimii 4 ani, persoane se prezintă astfel :

Comuna Moldovița	2018	2019	2020	2021
Total	**5236**	**5230**	**5216**	**5167**
Bărbaţi	2726	2721	2719	**2694**
Femei	**2510**	**2509**	**2497**	**2473**

Mişcarea naturală este caracterizată prin procesele demografice: naştere, deces, căsătorie, divorţ, în baza datelor obţinute în rezultatul gestionării fluxului informaţional

integrat (FIA), administrat în comun şi în strânsă colaborare de către Ministerul Justiţiei, Ministerul Sănătăţi, Ministerul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor şi Biroul Naţional de Statistică, instituţii responsabile pentru realizarea anumitor etape ale FIA, atribuţiile cărora sunt strict stipulate în Ordinul comun nr. 44/347/100 din 11.10.2005.

Mişcarea naturală a populaţiei, raportată la ultimii patru ani în comuna Moldovița:

Perioada	Născuţi (persoane)	Decedaţi (persoane)	Căsătorii (număr)	Divorţuri (număr)
2017	54	59	38	**4**
2018	49	54	36	**7**
2019	57	61	35	**8**
2020	**38**	**66**	**23**	**5**

În ceea ce priveşte mişcarea naturală a populaţiei din comuna Moldovița, în anul 2020 s-au înregistrat 38 naşteri, cu 30% mai puțin faţă de anul 2017, și în privința deceselor s-au înregistrat 66 de decese, cu 12% mai mult față de același an;

Spor natural - reprezintă diferenţa dintre numărul de născuţi-vii şi numărul decedaţilor pe parcursul anului. Sporul natural pozitiv (creşterea) - numărul născuţilor-vii depăşeşte numărul decedaţilor. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaţilor depăşeşte numărul născuţilor-vii.

Astfel, sporul natural în comuna Moldovița este unul negativ în toţi cei patru ani ai analizei, numărul născuţilor fiind mai mic decât a persoanelor decedate.

Durata medie a speranţei de viaţă la naştere

	2017	2018	2019	2020
Ambele genuri	75,99	76,04	75,97	75,9
Bărbaţi	72,71	72,69	72,5	72,24
Femei	79,54	79,73	79,82	80,01

La începutul anului 2010 speranţa de viaţă era:

-75 de ani pentru ambele genuri;

-72 de ani pentru bărbaţi;

-80 de ani pentru femei.

Migraţiunea populației reprezintă permutarea teritorială a persoanelor, însoţită de schimbarea locului de trai.

Migraţiunea populaţiei, persoane în cursul anului :

Perioada	Numărul persoanelor venite, oficial	Numărul persoanelor plecate, oficial
2017	9	**29**
2018	6	**30**
2019	4	**36**
2020	**8**	**38**

Pe toată perioada celor patru ani de analiză s-a înregistrat un spor migrator negativ, numărul persoanelor care părăsesc comuna este mai mare faţă de cel al persoanelor care se stabilesc aici.

Forța de muncă

Populaţia activă din punct de vedere economic (sau forţa de muncă) cuprinde toate persoanele de 15 ani şi peste, care furnizează forţa de muncă disponibilă pentru producţia de bunuri şi servicii în timpul perioadei de referinţă, incluzând populaţia ocupată şi şomerii.

1. Populaţie economic activă – persoane care constituie forţa de muncă disponibilă, capabilă de muncă, incluzând populaţia ocupată şi şomerii.

2. Populaţie ocupată în economie – persoane care desfăşoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri şi servicii în scopul obţinerii unor venituri în formă de salarii sau alte beneficii.

3. Şomer – persoană în vârstă de muncă, care nu lucrează şi este în căutarea unui loc de muncă.

Numărul mediu al salariaților din comuna Moldovița

Perioada	Numărul salariaților	Numărul șomerilor
2017	**302**	70
2018	**315**	63
2019	**324**	78

2020	333	78

În comuna Moldovița, numărul mediu al salariaților în anul 2020 a fost de 333 persoane cu 10% mai mult față de 2017 iar numărul mediu al şomerilor a fost în 2020 de 78 persoane, raportat la o perioadă de patru ani rata șomajului este în creștere cu 11,42%.

1.5.2. Economia

Ca potențial de dezvoltare, comuna Moldovița este favorizată de amplasarea în Obcina Mare care asigură resurse variate: soluri fertile și suprafețe împădurite. În plus, comuna Moldovița este tranzitată de o importantă cale de transport rutier, respectiv de drumul județean D.J. 176, ceea ce facilitează fluxurile de transport între Vama și Borca, și mai departe spre sudul țării.

Profilul socio-economic actual al comunei Moldovița şi al satelor componente este determinat în principal de industria lemnului (exploatarea și prelucrarea). În plan secund se remarcă dezvoltarea activităţilor comerciale şi de prestări servicii. Datorită suprafeţei agricole reduse, funcţia agricolă deţine în prezent o importanţă redusă. Cu toate acestea, activitățile agricole joacă rolul de refugiu economic. Terenurile din intravilan sunt lucrate individual, ceea ce are ca efect o productivitate scăzută şi producţii sub potenţialul real al terenurilor.

Efectivele de animale sunt crescute în totalitate în sistem gospodăresc, au o varietate biologică mare şi producţii satisfăcătoare.

Relațiile economice care se stabilesc în interiorul comunei (între satele comunei) cât și între comuna Moldovița și localitățile învecinate trebuie să urmărească realizarea acestei funcții economice atât la nivel local cât și la nivel micro-regional. Aceste relații economice se materializează prin schimburile de produse în cadrul târgurilor organizate săptămânal, prin deplasările pentru muncă în și dinspre comuna Moldovița, în administrarea în comun a unor suprafețe de teren agricol, utilizarea în comun a unor utilaje agricole, cooperarea administrațiilor locale în vederea realizării de proiecte și accesării de fonduri naționale și europene pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere, a infrastructurii edilitare etc. Relațiile economice cu zona urbană, se realizează în principal cu municipiul Câmpulung Moldovenesc. Relațiile cu zonele urbane se realizează în dublu sens, *orașele devenind piața de desfacere* a surplusului de produse agricole rezultat în gospodăriile locale.

Alte relații se desfășoară cu străinătatea, prin perspectiva persoanelor din comună plecate la muncă în diferite state din Europa (Uniunea Europeană). Repatrierea valutei de către cei care lucrează în străinătate contribuie, într-o anumită măsură, la ridicarea standardului de viață, chiar dacă cea mai mare parte a investițiilor sunt orientate în

construcția de locuințe și cumpărarea de bunuri, prea puține fiind direcționate în domeniul antreprenoriatului.

Acest capitol urmărește identificarea particularităților economice ale comunei Moldovița precum și evidențierea disfuncționalităților în vederea stabilirii celor mai bune direcții de dezvoltare economică a acestei unități administrativ – teritoriale.

Cele mai importante 3 sectoare economice din comuna Moldovița sunt:

1. agricultură, silvicultură și pescuit;
2. comerț;
3. turism.

În comuna Moldovița sunt prezenţi numeroși agenţi economici, dintre care: 67,09% sunt societăţi cu răspundere limitată, 18,37% sunt persoane fizice autorizate, 9,82% întreprinderi individuale și 3,41% altele.

Agenţii economici de pe teritoriul comunei facilitează creşterea forţei de muncă şi în acest fel se ocupă şi populaţia dispusă în şomaj sau cea care nu are un loc de muncă stabil. Pe raza comunei Moldovița există mai multe companii ce ajută la dezvoltarea economică a localităţii. Activitatea economică a comunei este preponderent agricolă. Agenţii economici existenti sunt orientaţi spre: activităţi de producţie, activităţi de comerţ, servicii şi altele.

Principala ocupaţie a locuitorilor comunei este agricultura şi creşterea animalelor, dar exploatarea lemnului și prelucrarea acestora reuşeste să absoarbă cea mai mare parte a populaţiei active a comunei. Acestora li se adaugă o serie de unităţi agrozootehnice din sectorul privat. Schimbarea profilului funcţional de la activităţi agricole preponderente la activităţi agricole asociate presupune dezvoltarea activităţilor economice, în special a celor din industria alimentară, precum şi a celor din sfera serviciilor.

Cifra de afaceri a agenților economici din comuna Moldovița la sfârșitul anului 2020 este de 46,5 milioane lei (10,6 mil euro).

Se remarcă dominanţa, din punct de vedere al numărului de unităţi active, a sectorului **pensiuni şi alimentaţie publică**, careeste într-o continuă creștere, de unde rezultă gradul avansat al dezvoltării activităţilor turistice din comună.

1.6. Probleme de mediu si factori de risc natural

Calitatea aerului

Imprejurimile comunei Moldovița sunt acoperite de paduri de conifere (brad, pin, molid), care, datorita cetinii verzi si a rasinilor, realizeaza o permanenta si intensa oxigenare a atmosferei in cursul intregului an, conferind un plus de purificare prin cresterea continutului de ozon; aeroionizarea aerului are un coeficient de unipolaritate subunitar, cu o usoara predominare a ionilor negativi.

În conformitate cu informațiile existente în „Raportul privind starea mediului în Regiunea 1 Nord Est pentru anul 2011”[4], calitatea aerului a fost monitorizată continuu prin rețeaua automată de monitorizare a calității mediului reprezentată la nivelul regiunii de 19 stații automate, reieșind că nu s-au înregistrat depășiri ale valorii limită anuale pentru dioxid de azot, dioxid de sulf sau monoxid de carbon, precum și nivelul emisiilor de CO2 este mult mai scăzut decât media europeană.

Calitatea apei

Cursul **râului Moldovița** traversează integral comuna cu același nume pe o direcție generală nord-sud. Râul izvorăște din muntele Vejeu (Obcina Feredeului) și traversează comuna prin centrul acesteia, paralel cu DJ 176, astfel traversând și toate satele componente ale comunei. Râul Moldovița este cel mai important afluent al râului Moldova din zona montană, drenând versanții nord-estici ai Obcinei Feredeului, prin intermediul afluenților sai.

Albia minoră a râului Moldovița are un profil sinuos, cu meandea și despletiri sectoriale, fiind adâncită în aluviuni. Aluviunile din patul albiei majore sunt formate din pietrișuri și bolovănișuri cu interspațiile umplute cu nisip. Prin eroziune laterală, râul Moldovița subminează bazele versanților mai abrupți cu care interacționează. Pe stânga Moldoviței, pe teritoriul comunei, eroziunea laterală acționează asupra patului gros de aluviuni. Frecvent, prin eroziune laterală, sunt secționate agestrele formate la debușarea torenților aferenți.

Albia majoră a râului Moldovița reprezintă a doua treaptă morfologică ce urmează, altitudinal, albiei minore. Generic, albia majoră reprezintă cea mai tânără formă de relief din cuprinsul văii. Morfologia de ansamblu, cât și cea de amănunt a a biei majore este rezultatul evoluției continue a râului, în tendința realizării profilului său de echilibru; sectoarele diferite altitudinal ale profilului transversal reflectă stadii de evoluție atinse de râu. Albia majoră este asimentrică, cu o dezvoltare mai amplă a teraselor pe partea stângă a râului; pe afluenți albia majoră este slab dezvoltată.

Suprafața bazinului său este de 653 km2, iar altitudinea medie a acestuia este de 814 m. Panta medie a Moldovița este de 15m/km, cu variații de la peste 47% în sectorul superior (Roșoșa), la 6,2% în sectorul Argel-Rașca, 1,5% între Rașca-Demăcușa și circa 5% între Moldovița și Vama.

Alimentarea râurilor este predominant superficială (peste 60% din ploi și zăpezi), cea subterană fiind moderată (20-40%). Între sursele de alimentare superficială, ponderea cea mai mare o au ploile (60-80%), zăpezile fiind mai puțin abundente (20-40%), dar mai persistente decât în alte regiuni carpatice, consecință a temperaturilor nevative de mai lungă durată.

Râul Moldovița curge tot timpul anului, debitul fiind însă variabil în funcţie de precipitaţii. Astfel în perioadele ploioase ale anului, sau după topirea bruscă a zăpezilor

4Întocmit de către Agenția Regională pentru Protecția Mediului Bacău

de pe versanţi, pe văi se produc viituri care dau naştere la eroziuni de maluri, sau chiar prăbuşiri de taluze şi inundaţii. Datorită acestui fapt se impune, în multe zone, necesitatea de consolidare şi ameliorare a malurilor, cât şi regularizarea albiilor.

Cei mai importanți afluenți de pe raza comunei Moldovița sunt: Argel, Lunguleț, Demăcușa (Petac), Dubu, Rașcova (Rașca), Săcrieș (Putna).

Argel – afluent de dreapta, izvorăște de la 1300 m, cursul său fiind paralel cu cel al Moldovei superioare. Debușează în Moldovița la 775 m altitudine. Panta hidraulică este de 525 m. Are o lungime de 13 km și curge la nord de Obcina Curmăturii. Coeficientul de sinuozitate al râului este de 1,20.Bazinul hidrografic însumează o suprafață de 46 km2, deține o formă alungită și are o valoare a factorului de formă de 0,27. Altitudinea medie a bazinului este de 1023 m.

Dubu – afluent de stânga, izvorăște de la 980 m și după o lungime de 6 km debușează în râul Moldovița la 770 maltitudine. Panta hidraulică are o valoare de 210 m, Coeficientul de sinuozitate al râului este de 1,33. Bazinul hidrografic însumează o suprafață de 14 km2 și factorul de formă prezintă o valoare de 0,38 ceea ce conferă bazinului o formă alungită.

Rașcova (Rașca) – afluent de dreapta, izvorăște de la 940 m și debușează în Moldovița la o altitudine de 700 m. Panta hidraulică are o valoare de 240 m. Cursul are o lungime de 7 km. Coeficientul de sinuozitate al cursului principal este de 1,09. Suprafața bazinului hidrografic are o valoare de 21 km2 și a factorului de formă este de 0,42 ceea ce indică existența unui bazin cu alungire slabă, Altitudinea medie a bazinului hidrografic este de 961 m.

Lunguleț – afluent de dreapta, izvorăște de la 940 m și debușează în Moldovița la o altitudine de 700 m. Panta hidraulică are o valoare de 240 m, Lungimea cursului principal este de 6 km și valoarea coeficientului de sinuozitate se ridică la 1,18. Bazinul hidrografic prezintă o suprafață de 9 km2 și valoarea factorului de formă este de 0,25 ceea ce îi conferă un caracter alungit. Altitudinea medie a bazinului este de 895m.

Săcrieș (Putna) – afluent de stânga, izvorăște de la 1040 m și după ce străbate 12 km confluează cu Moldovița la o altitudine de 678 m. Panta hidraulică are o valoare de 362 m, Coeficientul de sinuozitate este de 1,39. Suprafața bazinului este de 5 km2 și valoarea factorului de formă se ridică la 0,24, fapt pentru care acesta prezintă o formă alungită. Altitudinea medie a bazinului este de 910 m.

Petac – afluent de stânga al Demăcușei, izvorăște de la 1240 mși confluează la 695 m altitudine. Panta hidraulică are o valoare de 545 m. Are o lungime de 12 m. Bazinul hidrografic însumează o suprafață de 42 km2 și valoarea factorului de formă este de 0,29 și prin urmare deține un caracter alungit.

Se remarcă faptul că majoritatea afluenților râului Moldovița prezintă o diferență de nivel (pantă hidraulică) între izvoare și punctul de denudare foarte mare (400-500 m). Precipitațiile sunt bogate (700-800 mm) și evapotranspirația redusă (500-600 mm), ceea ce determină un coeficient de scurgere ridicat. Ca urmare acestui fapt arteerele

hidrografice dețin ape bogate cu viteze mari. Specificul de bază este torențialitatea, de unde și pagubele materiale importante pe care le produc foarte des. Se impun lucrări de apărare contra revărsărilor.

Regimul hidrografic al cursurilor de apă de pe teritoriul comunei Moldovița este torențial, caracterizat prin creșteri de nivele și debite primăvara și prin scurgeri minime în anotimpul de iarnă. Apele mari se produc la începutul primăverii, atunci când se înregistrează și cele mai mari debite zilnice, care au valori diferite de la un an la altul. Viiturile sunt condiționate de ploile cu caracter torențial.

Apele subterane

Apele subterane freatice sunt cantonate aproape de suprafață mai ales în depozitele permeabile din glacisuri, conuri de dejecție, aluviunile luncilor și a teraselor de versant.

În luncile cu depozite aluvionare mai groase și extinse ale Moldoviței orizonturile freatice bogate sunt cantonate la adâncimi variabile, între 1 și 5 m, în depozitele aluvionare fine și grosiere. În unele sectoare pânza freatică se află aproape de suprafață datorită substratului argilos care este impermeabilizat prin umezire continuă, din rețeaua de suprafață sau din precipitații.

În lunci, pânzele freatice se întâlnesc se întâlnesc până la cca. 4 m adâncime, datorită litologiei stratificate eterogene, cu orizonturi alternante, permeabile și impermeabile.

Pe versanți, apa subterană se situează la adâncimi de cca. 2 – 8 m, fiind o sursă importantă de alimentare a rețelei hidrografice permanente. În anumite condiții de contact morfometric, litofacial și microtectonic, apa subterană poate fi cantonată la adâncimi mari, între 16 – 20 m, ca în lungul liniei de contact a culoarului depresionar cu versanții Obcinei Moldoviței și între 8 – 9 m la contactul cu formațiunea de Vinețișu. Cel mai adesea, adâncimea la care sunt stratificate pânzele fratice variază între 2,5 – 4 m în lunci și coboară până la 5 – 7 m pe podul teraselor inferioare.

Calitatea solului

Pe teritoriul judeţului Suceava, tipurile de soluri sunt variate datorită complexităţii condiţiilor naturale. Solurile sunt slab evaluate la altitunile mai mari şi încep să-şi îmbunătăţească compoziţia începânt cu zona de podiş, altitudini cuprinse între 550-600m.

Resursele solului ce se regăsesc în comună şi în vecinătatea acesteia sunt următoarele:

- *dolomite*: Câmpulung Moldovenesc, *Pojorîta*, Valea Putnei, Fundu Moldovei;
- *piatră brună*: Sadova;
- *calcare*: *Pojorîta*, Câmpulung Moldovenesc;
- *gresii de Kliwa*: Vama, Molid;

- *balast* din albia râului Moldova și Moldovița.

În ceea ce priveşte repartiţia terenurilor pe clase de calitate/pretabilitate, menţionăm următoarele:

- pentru **arabil,** media este de 49 de puncte, ceea ce încadrează această folosinţă la clasa a IIIa de calitate;
- pentru **fâneaţă**, media este de 34 puncte, cu clasa a IV-a de calitate;
- pentru **păşune**, media este de 43 puncte, cu clasa a III-a de calitate. Dintre comunele cu suprafeţe mai mari cuprinse în clasele I si II se remarcă comuna Moldovița. Suprafeţe cu clasele I şi a II-a mai apar în majoritatea comunelor de munte.

În ceea ce priveşte gospodăria comunală, depozitarea necontrolată a deşeurilor constituie o sursă majoră de poluare şi de degradare a terenurilor. Problema deşeurilor devine acută datorită creşterii cantităţii acestora.

Poziţia geografică a judeţului Suceava, condiţiile climatice specifice, geomorfologia acestuia sunt factori decisivi în afectarea solurilor ca urmare a fenomenelor meteorologice periculoase (ploi şi furtuni, viscol, îngheţ, căderi masive de zăpadă). La acestea se adaugă factorul antropic.

Judeţul Suceava ocupă un loc distinct în economia românească datorat diversităţii şi, în unele cazuri, abundenţei bogăţiei resurselor sale naturale. Peste 52% din suprafaţa judeţului aparţine fondului forestier, respectiv cca. 7% din suprafaţa ţării, în subsol se găsesc zăcăminte de mangan, minereuri cuprifere, sulf, barită, sare, gaze naturale, ape minerale, minereu uranifer, etc. iar cca. 42% din suprafaţă este reprezentată de terenuri arabile, majoritatea fiind situate de-a lungul văilor Siretului, Moldovei şi Sucevei.

Solurile dominante din zona sunt brune si galbui de padure, favorabile padurilor de conifere, fanetelor de buna calitate, pasunilor si plantelor de nutret cultivate. Raportul privind calitatea mediului nu evidentiaza cresteri ale concentratiilor maxime admise, conform legii[5].

In arealul comunei Moldovițanu exista unitati industriale cu impact negativ major asupra mediului inconjurator. Masuratorile efectuate periodic, de catre Inspectoratul pentru Protectia Mediului Suceava, pe principalele componente ale mediului inconjurator (apa, aer, sol) nu au identificat valori ale unor elemente care sa depaseasca concentratiile maxime admise de normele legale.

In categoria ***riscuri naturale***, s-au inregistrat de-a lungul timpului, fara a determina situatii critice:

- ❖ cresterea nivelului unor paraie in perioadele foarte ploioase
- ❖ inundatii si formarea de poduri de gheata la incalzirea brusca a vremii, in sezonul de iarna sau la sfarsitul acestuia
- ❖ eroziuni laterale ale malurilor pe afluentii celor doua rauri

5„Raportul privind starea mediului în Regiunea 1 Nord Est pentru anul 2011”

- ❖ vanturi puternice in perioada februarie – aprilie, care pot ajunge la gradul 8 pe scara Beufort; vanturi cu caracter de uragan, de gradul 10, inregistrate in anii 1947 – 1948, 1955, 1969 si 1970 au produs importante calamitati in domeniul forestier al zonei.

Din punct de vedere *seismic,* teritoriul administrativ al comunei se incadreaza, conform Normativului P100-92:

- in *zona de intensitate* MSK-64 / EMS-98 - ***VI*****,** o zona fara riscuri seismice majore;

- din punct de vedere al coeficientilor K_S apartine zonei *seismice de calcul****F***, careia ii corespunde o valoare a coeficientilor ***Ks = 0.08*** si o *perioada de colt****T_c = 0,7 sec***.

În ultimii patru ani, în comuna Moldovița nu s-au înregistrat fenomene excepţionale.

Măsurile luate în comuna Moldovița pentru protejarea mediului sunt următoarele:

- extinderea şi protejarea spaţiilor verzi;
- protejarea pădurilor;
- acțiuni de ecologizare a malurilor râului Moldovița şi a afluenților;
- diminuarea eroziunii solului prin plantarea arborilor;
- menţinerea suprafeţei împădurite şi utilizarea lemnului pădurilor numai în limita aprobată de lege;
- colectarea rezidurilor menajere în recipiente speciale, pe sortimente şi reciclarea lor.

CAPITOLUL II
ANALIZA POTENTIALULUI TURISTIC

Comuna Moldovița se bucură de o plasare geografică favorabilă turismului datorită amplasării sale în regiunea Bucovina.

Bucovina este astăzi una dintre cele mai atractive şi frecventate zone turistice din România, situată pe principalele căi de acces rutiere şi feroviare ce leagă Moldova de Transilvania şi Maramureş.

Atractivitatea micro-regiunii creşte prin dispunerea comunelor componente, acestea reprezentând puncte de plecare importante către traseele turistice din zonă şi liante de legătură prin plasarea lor pe principalele căi de legătură dintre Nordul Moldovei şi Maramureş prin Pasul Tihuţa, respectiv dintre Moldova şi Transilvania prin pasul Tihuţa.

Fiind plasată într-o zonă de munte, aceasta impresionează prin diversitatea formelor de relief, a rezervaţiilor naturale protejate şi a diversităţii florei şi faunei ce impresionează atât prin raritatea unor specii cât şi prin vârsta sau dimeniunile altora.

Cadrul natural cu valoare deosebită favorizează dezvoltarea agroturismului. Zona are reale posibilităţi de dezvoltare a turismului rural oferind o serie de tradiţii şi obiceiuri străvechi. În acest moment pe raza comunei există 125 locuri de cazare în camere de închiriat, pensiuni turistice și pensiuni agroturistice clasificate de la una până la trei flori/stele conform datelor furnizate de către Autoritatea Națională pentru Turism, iar numărul acestora este în continuă creștere.

Comuna Moldovița atrage prin elemente de arhitectură tradiţională şi de civilizaţie a lemnului, prin viaţa păstorească şi prin celelalte ocupaţii, prin meşteşuguri, costum popular, obiceiuri, ceremonialuri, prin diversitatea coregrafică a jocurilor populare, repertoriul muzical, viaţa culturală în general.

Datorită diversității atracțiilor turistice cadrul natural este unul inedit ce conferă comunei posibilitatea de a practica mai multe forme de turism printre care se numără și următoarele:

- turism rural – montan;
- turism cultural;
- activități de agrement – vânătoare, pescuit;
- turism religios;
- agroturism;
- turism de afaceri.

Având în vedere potențialul turistic existent în zonă, în comuna Moldovița principalele tipuri de turism practicate sunt:

- turismul rural – montan;
- activități de agrement;
- turismul religios.

2.1. Potențialul turistic al comunei

2.1.1. Resurse turistice naturale

Principalele atracţii naturale ale zonei în care este încadrată comuna sunt:

- **aspectele peisagistice** create de formele de relief şi vegetaţie, care înconjoară depresiunea;

Lacul Pascanu - comuna Moldovita

Caracterizarea fizico – geografică

Lacul Pașcanul se află pe teritoriul localității Moldovița, satul Demăcușa și aparține, din punct de vedere al reliefului, de Obcina Feredeului, Pasul Pașcanu.

Pasul Pașcanu este o trecătoare secundară din Carpații Orientali situată la 1250 m altitudine care traversează Obcina Feredeului și leagă văile Moldovei și Moldoviței, respectiv comunele Breaza și Moldovița. Trecătoarea este situată pe culmea dintre vârfurile *Pașcanu* (1479 m altitudine, spre nord) și *Măgura* (1358 m altitudine, spre sud), între localitățile Breaza (aflată la sud-vest) și Demăcușa (aflată la nord-est).

În apropiere se află pasurile: Pasul Mestecăniș – spre sud, Curmătura Boului – spre sud-est, Ciumârna – spre nord-est și pasurile Cîrlibaba, Pohoniș și Izvor, spre nord-vest.

Sursa: www.google.ro/maps

Lacul Pașcanu s-a format pe cale naturală, prin surparea dealului Feredeu, blocând izvorul pârâului Pașcanu, care pleacă de la jumătatea Obcinei Feredeului.

Lacul Pașcanu are o formă oval-alungită, adâncimea maximă este de cca. 3 metri, și o suprafață a luciului apei de 5 ari.

Este înconjurat, pe două părți, de păduri de conifere, și pe o latură, de o pajiște montană. Intervenția omului în cadrul acestui ecosistem lacustru a constat doar în amenajarea unui zid de piatră, cu rol de protecție, lucru ce a determinat creșterea în adâncime. În momentul de față, zidul este surpat.

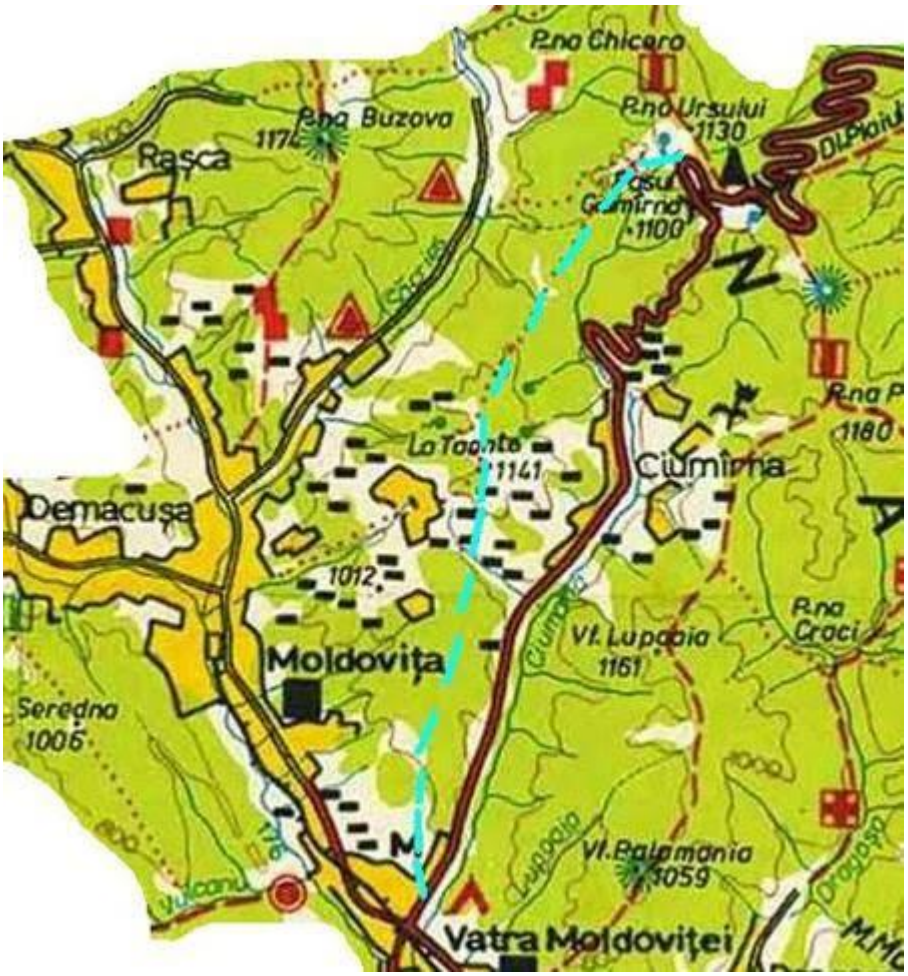
Lacul Pașcanu face parte din domeniul public al comunei Moldovița, reprezentând, totodată, un ecosistem cu potențial turistic din sfera comunei.

Lacul Pașcanu

- **elementele climatice,** favorabile practicarii unor variate forme de turism, in toate anotimpurile, de la turism montan, turism extrem si pana la turism rural;
- **traseele** marcate ale potecilor turistice, deosebit de pitoreşti care urcă spre culmile muntoase înconjurătoare, Prin comuna Moldovița trec următoarele trasee turistice:

Obcina Mare - Manastirea Moldovita- Obcina Mare

Acest traseu creat pentru petrecerea timpului liber care face legătura între mai multe obiective turistice din comuna Moldovița.

Traseul montan Vatra Moldoviței – Ciumârna - Obcina Mare:

- detalii traseu: lungimea acestui traseu 18km, durata este de 8-9h, marcaj de culoare galben, diferență de nivel 350 m, accesibil primăvara, vara, toamna.
- descriere: Traseul începe prin a vizita Mănăstirea Moldovița după care pentru a înțelege mai bine istoria vom urca câteva sute de metri în spatele mănăstiri pe un drum de țară aici vom găsi ruinele vechi mănăstiri ce datează din anul 1402-1410 construită de Alexandru cel Bun iar din cauza unei alunecări de teren aceasta s-a prăbușit iar în 1532 Petru Rareș a

construit noua Mănăstire Moldovița, după care urcăm pe Dealul Mănăstiri unde avem parte de o priveliște cuprinzătoare a comunei.

Drumul urcă spre satul Ciumârna o localitate de etnie Huțulă unde se găsesc gospodăriile cu arhitectură populară iar meșteșugurile sunt nelipsite în acestă zonă și este o ocazie pentru a te odihni la locuitori satului și a servi o masă îmbelșugată cu produse din gospodăriile acestora. Traversarea satului și urcarea pe versantul Obcina Mare prin pasul Ciumarna oferă o vedere panoramica ce copleseste și se poate vizita o stana de oi vaci si capre si se pot degusta branzeturile fabricate de catre acestia, odată ajunși pe culme se trece prin păduri si prin Poiana Calul unde este si rezervatia de Trientalis Europaeea obiectiv floristic o frumusete rara, îndreptându-ne din nou spre Moldovița.

Pe raza comunei Moldovița trece și traseul turistic **Via Transilvanica** care este un traseu de aproximativ 1400 km care dezvăluie 2000 de ani de istorie a Transilvaniei, de la Putna la Drobeta Turnu – Severin. Acest traseu poate fi parcurs atât pe jos cât și cu bicicleta sau călare.

Traseul care traversează Bucovina ajunge și în comuna Moldovița pe sectorul Sucevița Vatra Moldoviței și Vatra Moldoviței - Sadova. Caracteristicile traseului Sucevița – Vatra Moldoviței sunt:

Distanța: 21 km
Durata estimată: 9 ore
Traseul: dificil, urcări abrupte și lungi, mare parte prin pădure, poieni frumoase de unde serecomandă aprovizionarea cu apă potabilă
Diferență de nivel: + 1.178 m
Locuri critice: urcare multăși abruptă la început de traseu
Peisaj: bogat în păduri, se merge și prin poieni, ieșirea din localitate (Sucevița) este pe un drum de asfalt (din centru circa 3 km) către Poiana Mărului, apoi prin obcini.

Caracteristicile traseului Vatra Moldoviței – Sadova sunt:
Distanța: 21,7 km
Durata estimată: 8,5 ore
Traseul: mediu, urcări abrupte dar scurte, pădure, poieni frumoase
Diferență de nivel: + 937 m
Locuri critice: urcare abruptă din satul Spărturi pânăîn Poiana Coreta (pe hartă Jorești)
Peisaj: bogat în păduri, se merge și prin poieni, ieșirea din localitate (Vatra Moldoviței) este pe un drum de asfalt (din centru circa 1 km) către râul Moldovița care trebuie trecut. Din poieni, peisajul este demn de povestit la prieteni, se vede Masivul Rarău cu Pietrele Doamnei[6].

6Ghid Via Transilvanica

Traseul turistic „VIA HUŢULCA”

Traseul tematic de drumeție începe în Pasul Ciumârna, cunoscut sub numele de pasul Palma, și străbate: Vatra Moldoviței, Moldovița, Argel, Brodina de Jos, Brodina de Sus, Izvoarele Sucevei și Ulma. Totodată, traseul face legătura cu Via Transilvanica și le oferă doritorilor de aventură ocazia să trăiască experiențe autentice pe Obcinele Bucovinei.

Traseul își propune promovarea unor experiențe inedite, invitându-i pe turişti să viziteze inclusiv zone mai puțin cunoscute, să descopere arhitectura populară și atracțiile turistice autentice. Alte beneficii pe care această oportunitate le aduce sunt potențarea serviciilor de cazare și masă din regiune, precum și cultivarea respectului pentru natură și pentru protejarea mediului înconjurător. Acest lucru va duce la oportunități de dezvoltare durabilă a zonei.

Încă din secolul al XVII-lea huțulii au fost acolo. Culmile pe care aceste comunități s-au format sunt mărturia unică a habitatului de munte autentic. Turiștii se pot bucura de peisaje excepționale, formate din gospodării tradiționale, poieni rupte parcă din colț de Rai și oportunitatea de a sta de vorbă cu localnicii.

Pe lângă cele menționate, iubitorii de natură și de cultură vor putea vizita gospodării tradiționale și îi vor putea ajuta la activitățile casnice. Pentru cei mai aventuroși, ei vor avea ocazia să participe la degustări de brânză direct la stână sau se vor bucura de demonstrații de încondeiere de ouă, meșteșug dus la rang de artă de către huțuli.

Traseul „Via Huțulca” va putea fi parcurs în etape cuprinse între 7 și 15 km și este destinat atât începătorilor cât și celor experimientați deoarece nu este anevoios.

Via Huțulca, un traseu tematic de drumeție, care va pune în valoare moștenirea culturală a huțulilor,

Datorită prezenței comunităților de huțuli încă din secolul al XVII-lea, Obcinele Bucovinei oferă un exemplu unic de habitat de munte, alcătuind un superb peisaj de gospodării tradiționale, dispersate pe culmi.

Alegând Via Huțulca, turiștii se pot bucura de poienile înflorite și de poveștile localnicilor deosebit de primitori, trăind experiențe de neuitat. De-a lungul traseului, vor putea vizita gospodării tradiționale, vor lua parte la activitățile cotidiene, vor avea ocazia să participe la degustări de brânză direct la stână sau se vor bucura de demonstrații de încondeiere de ouă, meșteșug dus la rang de artă de către huțuli.

Traseul își propune promovarea acestor experiențe turiștilor și vizitatorilor din Obcinele Bucovinei, invitându-i să viziteze inclusiv zone mai puțin cunoscute, să descopere arhitectura populară și atracțiile turistice autentice. De asemenea, sunt promovate în acest mod serviciile de cazare și masă din regiune, precum și cultivarea respectului pentru natură și pentru protejarea mediului înconjurător.

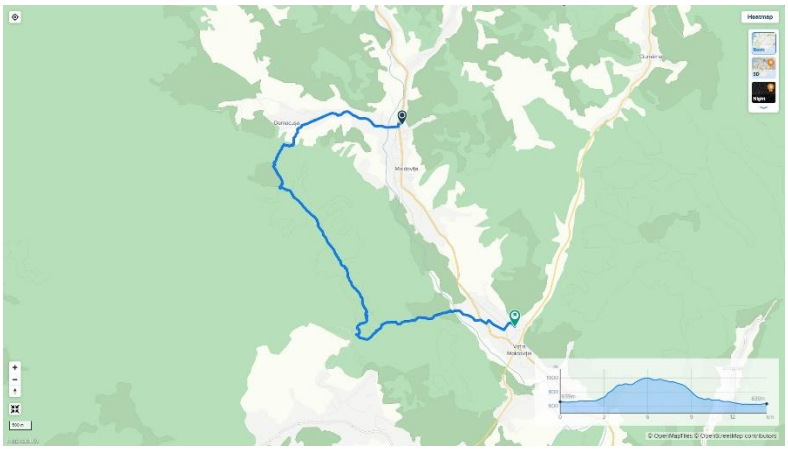
De asemenea la cca 25 km de comuna Moldovița există 5 trasee turistice montane omologate certificate ANT în masivul Rarău.

- **cicloturismului sau mountain bike** pe drumurile montane, forestiere –Obcinele Bucovinei și Masivul Rarău - Giumalău. În acest sens se organizează evenimentul ”În țara huțulilor pe bicicletă”, pe parcursul a două zile de către ProBikeAddiction, în comunele Moldovița și Vatra Moldoviței.

Numeroase alte trasee pentru bicicletă sunt realizate pe site-urile de profil **www.strava.com**, **www.bikemap.net**

Traseul „Moldovița – Vatra pe la stana” este un traseu de mountainbike cu o lungime de 14 km, cu plecare din centrul comunei Moldovița, parcurge drumul comunal Demăcușa, apoi traseul are o ascensiune de 397 m altitudine și ajunge pe coasta obcinelor, traversează zona stânilor și apoi coboară în Vatra Moldoviței.

Sursa: **www.bikemap.net**

Tot cu plecare din Moldovița este și traseul „Moldovița – Sadova”, un traseu de 24 km. Traseul are două urcări mai solicitante cu o elevație maximă de 1235 m și traversează pasul Trei movile pana la destinația din comuna Sadova. Acest traseu trece și pe la Muzeul ouălor Lucia Condrea.

Sursa: **www.bikemap.net**

Pentru cei care vor un traseu mai lung și mai solicitant acesta este „Moldovița – Putna – Brodina – Argel – Moldovița”. Acest traseu are o lungime de 80 km, o ascensiune de 786 km și traversează zone cu peisaj deosebit și pitoresc. Traseul ajunge și la două mănăstiri de patrimoniu respective Mănăstirea Moldovița și Mănăstirea Putna.

Sursa: **www.bikemap.net**

Fiind o zonă montană deosebită sunt și alte trasee pentru bicicletă gen sprint, urcare, coborâre, mers de relaxare, cursă pe diferite lungimi și sectoare totalizând 588 km în 18 rute, site-urile de profil cu 4985 de utilizatori la ora actuală, au informații despre timpii scoși de fiecare ciclist și acestia revin în zonă pe aceste trasee să-și îmbunătățească mereu performanța.

- **drumeţiile montane** şi cabanele aferente acestora destinate odihnei, recreării şi cazării. Drumeţiile montane reprezintă o opţiune pentru o parte foarte mare din

turişti conferindu-le acetora un prilej de a se relaxa şi de a cunoaşte tradiţiile şi obiceiurile zonei.

Practicarea drumeţiilor este accesibă unei părţi mai mare din populaţie cu vârste diverse şi cu diferite niveluri ale venitului. Drumeţiile pot fi considerate un spor ce dă ocazia persoanelor să se deconecteze de viaţa reală, să se relaxeze şi să se bucure de natură.

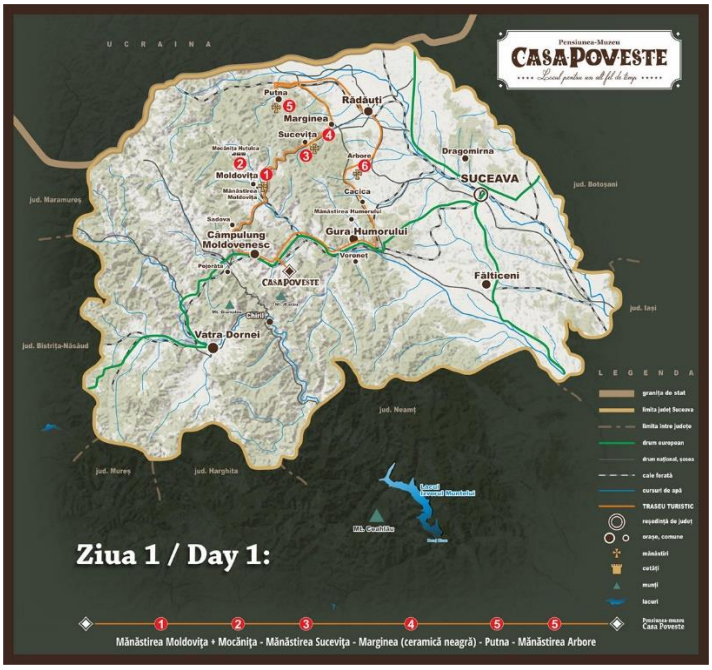
- **forme de relief carstic** – Munții Rarău și Munții Giumalău;
- **domeniul schiabil** - ocupă spaţii reduse datorită gradului ridicat de împădurire dar poate fi extins. La o distanță de 35 km de comuna Moldovițase regăsesc 4 pârtii de schi alpin omologate și certificate ANT: Drumul Tătarilor A cu un grad de dificultate ușoară și o lungime de 1076 m, Drumul Tătarilor B, cu un grad de dificultate medie și o lungime de 876 m, Drumul Tătarilor C, cu un grad de dificultate medie și o lungime de 685 m, Drumul Tătarilor D, cu un grad de dificultate dificilă și o lungime de 421 m, totalizând o suprafață totală de 3058 m. În comuna Moldovița se poate practica săniușul.
- stratul de zăpadă, are în zona comunei grosimi de 30-50 cm, şi se menţine circa 90 zile/an, ceea ce recomandă întreaga zonă ca fiind foarte favorabilă practicării sporturilor de iarnă; la altitudini mai mari, numărul zilelor cu zăpadă variază între 120-150.
- domeniu pentru **alpinism** se întâlneşte în zonele cu pereţi calcaroşi, abrupţi, săpaţi de râul Moldova şi afluenţii săi, sau în Masivul Rarău și Masivul Giumalău, care oferă posibilităţi de practicare a alpinismului de performanţă, pe trasee clasice, omologate de Federaţia de alpinism (ex: traseele din zona Pietrele Doamnei, pe stânca Turnu Mare -trasee cu grad de dificultate 4 A şi 2 B). În Rarău mai există şi alte trasee alpine inedite, neomologate încă, în zona Piatra Zimbrului, Piatra Şoimului, sau pe pereţii abrupţi din Cheile Moara Dracului;

Din categoria turismului montan fac parte și drumețiile montane și cabanele aferente acestora destinate odihnei, recreării și cazării. Drumețiile montane reprezintă o opțiune pentru o parte foarte mare din turiști conferindu-le acetora un prilej de a se relaxa și de a cunoaște tradițiile și obiceiurile zonei.

- **Turism ecvestru**- se organizează plimbări de către localnici, cu sania trasă de cai și trăsura. Există în pregătire un proiect privind marcarea unor trasee tematice și amenajarea acestora, pe un vechi și legendar traseu ecvestru, numit *”Drumul Tătarilor”*, care are 13 km**.**Cel mai apropiat centru de echitație se află la Complexului Turistic Forest Ecvestru Park în comuna Sucevița, la 33 de km de Moldovița.
- **Silvoturismul** implică drumeţii şi activităţi de cunoaştere a mediului forestier. Peisajele silvice şi factorii stimulativi generaţi de pădure au rol terapeutic pentru organismul uman. Aceştia pot fi valorificaţi prin silvoterapie care se manifestă prin

acţiunea aerului ionizat, aerosoli, saturaţia în substanţe eterice şi arome. Condiţii excelente de valorificare se găsesc în localităţile cu grad ridicat de împădurire precum este localitatea Moldovița;

- **Ecoturismul** este o formă de turism care îşi face tot mai simţită prezenţa în arealul studiat. Principala motivaţie a turistului este observarea şi contemplarea naturii, fără a-i aduce nicio atingere care ar putea să-i fie dăunătoare. Această atitudine are ca scop final protejarea în vederea conservării naturii. Aceeaşi atitudine trebuie să o manifeste turiştii, nu numai, faţă de mediul natural, ci şi faţă de cel socio-cultural. Frumuseţea rezervaţiilor naturale oferă posibilităţi de practicare a ecoturismului la nivel local. Există o serie de factori favorabili care vor permite o evoluţie ascendentă a ecoturismului, precum: frumuseţea deosebită a peisajelor, calitatea aerului, o floră şi o faună bogată, variată şi interesantă, elemente antropice de atracţie turistică, unele dintre ele cu recunoaştere internaţională şi nu în ultimul rând produsele ecologice ce se obţin în zonă;
- **Turismul şcolar** numit şi turism educaţional, acest tip de activitate turistică, bine reprezentată. Turismul şcolar se practică tot timpul anului, cu momente de vârf în perioada vacanţelor, iar în ultimii doi ani s-au înregistrat multiple activităţi educative organizate în cadrul programului educaţional „Școala Altfel”. În principal în cadrul acestor tabere se vizitează Mănastirea Moldovița, muzeul, atelierele meșteșugărești și se organizează plimbări cu Mocănița, tren pe linie îngustă.
- **Moldovița – sursă de promovare pentru întreaga zonă.** Structurile de cazare din zonele limitrofe se promovează și promovează comuna Moldovița pentru frumusețile ei și distribuie turiștilor trasee recomandate.

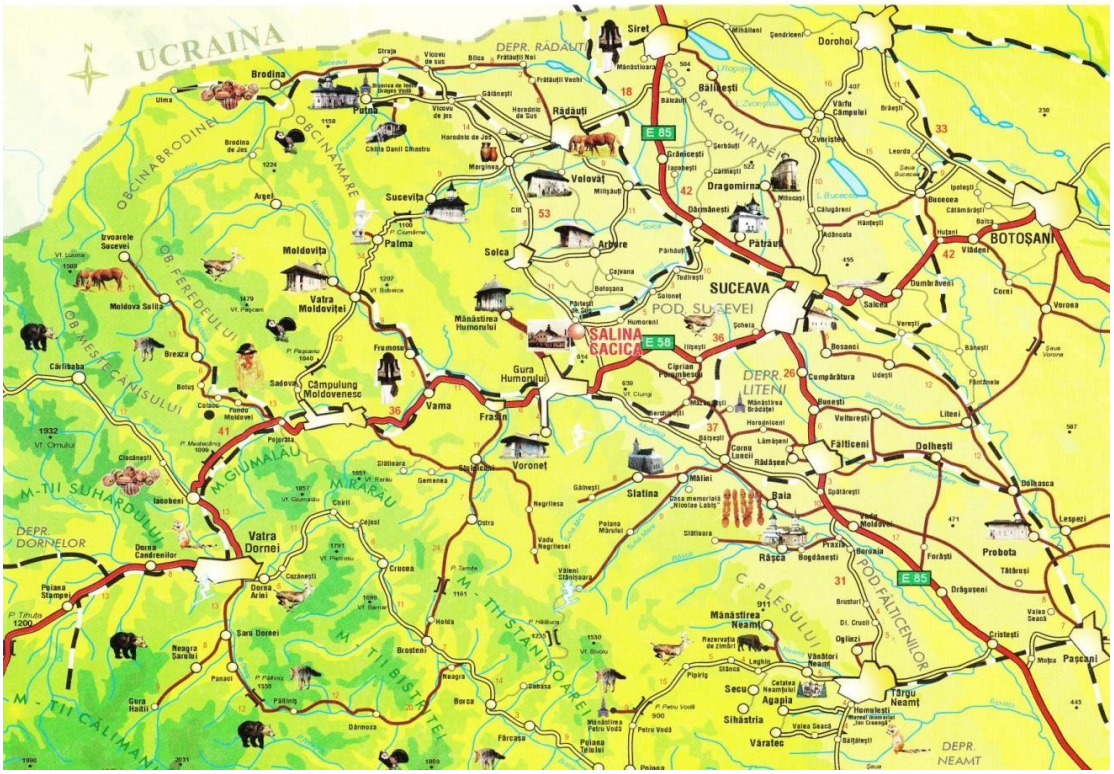
Un exemplu este Pensiunea Casa Poveste care prezintă un traseu turistic cu plecare din comuna Moldovița – plimbare cu Mocănița Huțulca – vizită la Mănăstirea Sucevița – vizită la Marginea la muzeul de ceramică neagră – Vizită la Mănăstirea Putna și vizită la Mănăstirea Arbore.

2.1.2. Resurse antropice

Potentialul turistic antropic reunește creațiile omului de-a lungul timpului, concretizate in elemente de religioase, culturale, arta si civilizatie, care prin caracteristicile lor atrag fluxuri importante de turisti.

Cel mai bine reprezentat la Moldovița este grupul de biserici şi mănăstiri din comună cât şi cele din vecinătate. Bisericile și mănăstirile din comuna Moldovița îmbogățesc patrimoniul spiritual al zonei.

Turismul religios are în vedere pelerinajele credincioșilor la lăcașele de cult. În zona Bucovinei turismul religios se întrepătrunde cu turismul cultural, multe dintre mănăstiri fac parte din patrimoniul național și mondial UNESCO precum Mănăstirea Moldovița.

Ca obiective turistice, la iesirea din comuna Moldovița spre comuna Vatra Moldoviței se pot vizita Mănăsitrea Moldovița, Muzeul Mănăstirii Moldovița și ruinele mănăstirii vechi, aflate la aproximativ 500 de metri de actuala mănăstire.

Mănăstirea Moldovița este una din vechile așezări călugărești, cu un important și glorios trecut istoric, situată la intrarea în comuna Vatra Moldoviței din județul Suceava, la o distanță de circa 1 km de comuna Moldovița**.**

Mănăstirea Moldovița a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Suceavadin anul 2015, având codul de clasificare SV-II-a-A-05673 și fiind formată din 6 obiective:

- Biserica „Buna Vestire” - datând din 1532 și având codul SV-II-m-A-05673.01;
- Paraclisul de iarnă - datând din secolul al XIX-lea și având codul SV-II-m-A-05673.02;
- Clisiarniță - datând din 1610-1612 și având codul SV-II-m-A-05673.03;
- Chilii sud - datând din secolele XIX-XX și având codul SV-II-m-A-05673.04;
- Zid de incintă cu turn de colț - datând din secolele XVI-XVII și având codul SV-II-m-A-05673.05 și
- Turn clopotniță de intrare - datând din secolele XVI-XVII și având codul SV-II-m-A-05673.06.

În anul 1993, Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură **(**UNESCO**)** a inclus Biserica „Buna Vestire” din cadrul Mănăstirii Moldovița, împreună cu alte șapte biserici din nordul Moldovei (Arbore**,** Pătrăuți**,** Humor**,** Probota**,** „Sf. Ioan cel Nou” din Suceava**,** Sucevițași Voroneț**)**, pe lista patrimoniului cultural mondial, în grupul *Bisericile pictate din nordul Moldovei***.**

Originea acestei mănăstiri rămâne învăluită în negura vremii, tradiția amintind de existența ei încă din timpul voievozilor Mușatini, care au ocrotit-o.

Sub pașnica domnie a lui Alexandru cel Bun, ocrotită și înzestrată de ctitori, mănăstirea a dăinuit până la sfârșitul secolului al XV-lea când, din cauza unei alunecări de teren, s-a prăbușit. Ruinele ei se văd și astăzi, la circa 500 m distanță de actuala mănăstire. La S-E se află pârâul Ciumărel și Valea numită a Ciumârnei.

Voievodul Petru Rareș, iubitor de artă ca și tatăl său, Ștefan cel Mare, vrând să continue existența Mănăstirii Moldovița, a ales locul puțin mai la șes de vechea biserică a lui Alexandru cel Bun și a construit actuala biserică a Moldoviței în anul 1532,

închinând-o aceluiași hram „Buna Vestire”. În aceeași epocă, Domnul împrejmuiește Biserica cu ziduri și turnuri de apărare, dându-i aspectul unei mici fortărețe. Fără îndoială că au existat locuințe, după fundațiile care se văd în partea nordică, pe a căror temelii episcopul Efrem de Rădăuți, între anii 1610-1612, a construit clișarnița (casă egumenească) pentru locuința sa, pentru păstrarea odoarelor bisericii și organizarea unei școli de copiști și miniaturiști, continuând în acest fel opera culturală a lui Petru Rareș.

Aici au loc evenimente politice consemnate de Starețul Agaton. Astfel în anul 1595 Hanul tătar are o misiune diplomatică, probabil încasarea unui bir, pentru a preîntâmpina o posibilă năvălire tătară care de fapt va avea loc în nord în regiunea Volâniei. În anul 1621 este înscăunat Ștefan Tomșa iar în 1628 Miron Barnovschi. Din anul 1454 avea dreptul "să vândă și să cumpere" căci stăpânea la Baia 5 mori, o sladniță de făcut bere și o piuă de sumane. Negustorii mănăstirii făceau negoț cu sare și miere, până la gurile Dunării de unde aduceau pește. Cele mai mari venituri constau din taxele vamale, percepute pentru mărfurile aduse din Transilvania. În privilegiul comercial acordat în anul 1408 de Alexandru cel Bun negustorilor din Lwow, locul de plată a taxelor era stabilit în satul Moldovița.

Arhitectura bisericii cu hramul „Buna Vestire” de la Mănăstirea Moldovița îmbină elemente de artă bizantină și gotică. Ea continuă stilul arhitectonic al mănăstirilor moldovenești, stil cristalizat în epoca lui Ștefan cel Mare. Ctitoria lui Petru Rareș aduce în plus dimensiunile mai mari, tendința de înălțare și de zveltețe. Elemente tipice goticului târziu transilvănean, care pot fi sesizate aici, dovedesc că la construcție au participat și meșteri pietrari din Ardeal.

Pictura interioară, realizată la cinci ani după ridicarea bisericii, reprezintă, alături de pictura Mănăstirii Voroneț, un excepțional document artistic al epocii de strălucire spirituală din vremea celor două domnii ale lui Petru Rareș. Tendința de umanizare a figurilor divine și prezența simțămintelor profund omenești în multe din scenele ciclului evanghelic sunt trăsături proprii ale minunatelor fresce de la Moldovița, care și-au păstrat nealterate prospețimea și strălucirea culorilor.

În tabloul votiv este înfățișat ctitorul Petru Rareș, împreună cu familia sa. Deși păstrează caracterul unui portret oficial, acesta indică preocuparea artistului anonim de a reda viața interioară a personajelor reprezentate.

Unul dintre punctele de atracție al Mănăstirii Moldovița îl constituie pictura exterioară (executată al fresco), mai ales cea de pe peretele sudic al bisericii care s-a păstrat în bune condiții. Stilul frescelor exterioare este cel post-bizantin, cu influențe din goticul internațional și chiar din arta Renașterii. Cei mai mulți specialiști consideră că pictura de la Moldovița este realizată de zugravii coordonați de vestitul Toma de la Suceava, pictorul de curte al lui Petru Rareș.[5]

Muzeul Mănăstirii Moldovița, găzduiește și expune obiecte de patrimoniu precum: pomelnic și epitafuri datate din secolul al XV-lea și jilțul domnesc care i-a aparținut lui Petru Rareș, simbol istoric datorită faptului că este decorat cu stema Moldovei.

Ruinile Mănăstirii Moldovița, amintesc de epoca voievozilor Mușatini despre care se spune că au ocrotit-o. Această mănăstire a fost distrusă la sfârșitul secolului al XV-lea, din cauza unor puternice alunecări de teren.

Pelerinii sunt atrași în număr mai mare cu ocazia sărbătorilor religioase importante și a hramurilor mănăstirilor și bisericilor.

În comuna Vatra Moldoviței se regăsesc Monumente istorice înscrise în Lista monumentelor istorice din județul Suceava după cum urmează:

- Mănăstirea Moldovița, cod clasificare SV-II-a-A-05673, datează din Sec. XVI-XVII;
- Biserica Buna Vestire, cod clasificare SV-II-m-A-05673.01, datează din anul 1532;
- Paraclisul de iarnă, cod clasificare SV-II-m-A-05673.02, datează din Sec. XIX;
- Clisiarniță, cod clasificare SV-II-m-A-05673.03, datează din 1610-1612;
- Chilii sud, cod clasificare SV-II-m-A-05673.04, datează din Sec. XIX-XX;
- Zid de incintă cu turn de colț; cod clasificare SV-II-m-A-05673.05, datează din Sec. XVI-XVII;
- Turn clopotniță de intrare, cod clasificare SV-II-m-A-05673.06, datează din Sec. XVI-XVII.

Pe plan local menționăm că în comuna Moldovița se găsesc următoarele lăcașuri de cult și monumente:

- Biserica „Buna Vestire” de la Mănăstirea Moldovița
- Biserica de lemn Sf. Nicolae din Ciumârna;
- Biserica Sf. Apostoli Petru și Pavel;
- Biserica Catolică Sf. Ana;
- Biserica Sfinții Arhangheli;
- Biserica Sf. Dumitru din Paltinul;
- Biserica Adventistă din Paltinul.

Biserica „Buna Vestire” de la Mănăstirea Moldovița

Biserica având hramul Buna Vestire a Mănăstirii Moldovița din comuna Vatra Moldoviței a fost ctitorită de domnitorul Petru Rareș în 1532. Pictura realizată în 1537 este atribuită meșterului Toma ("Toma de la Humor"), cel care a pictat și Mănăstirea Humor. Cele mai bine păstrate picturi murale sunt cele de pe fațada sudică.

Înspre vest, intrarea în biserică se face printr-un pridvor cu cinci arcade: trei se deschid spre vest și câte una spre nord și sud. Cele trei abside exterioare – una la altarului și două ale naosului sunt împodobite cu picturi reprezentând scena rugăciunii tuturor sfinților, cărora li se alătură imaginile reprezentanților culturii clasice: Pitagora, Platon, Aristotel și Sofocle, considerați precursori ai creștinismului.Voievodul Petru Rareș, iubitor de artă ca și tatăl său, Ștefan cel Mare, vrând să continue existența Mănăstirii Moldovița, alege locul puțin mai la șes de vechea biserică a lui Alexandru cel Bun și construiește actuala Biserică a Moldoviței în anul 1532, închinând-o aceluiași hram "Buna Vestire". În aceeași epocă, Domnul împrejmuiește Biserica cu ziduri și turnuri de apărare, dându-i aspectul unei mici fortărețe. Fără îndoială că au existat locuințe, după fundațiile care se văd în partea nordică, pe a căror temelii Episcopul Efrem de Rădăuți, între anii 1610-1612, a construit clișarnița (casă egumenească) pentru locuința sa, pentru păstrarea odoarelor Bisericii și organizarea unei școli de copiști și miniaturiști, continuând în acest fel opera culturală a lui Rareș.

Schitul "Acoperamantul Maicii Domnului"

Manastirea “Acoperamantul Maicii Domnului” Secries-Moldovita este situata in nordul dulcii Bucovine, la 10 km de manastirea Moldovita, in judetul Suceava.

Spre capatul nordic al Moldovitei, la 2 km, imediat dupa podul larg peste paraul Secries, se desprinde spre dreapta drumul ce duce spre catunul Secries, catun ratacit printre padurile din care izvoraste nesecatul parfum de rasina.

Aici, în catun, si-au dorit mereu muntenii o manastire, intelegand ca rosturile lumii sunt mai presus de poftele ei, si ca inceputul si sfarsitul nu pot fi intamplatoare, ca o biserica le poate ridica rugaciunile mult mai aproape de cer.

În august 2004 s-a pus piatra de temelie a sfintei Biserici cu hramul “Sfantul Ilie”, de catre I.P.S. Pimen, Arhiepiscop al Sucevei si Radautilor.

Pe tapsanul aflat la mijloc de deal si la margine de codru, au trudit satenii dar nu numai ei, ci si crestinii de prin satele invecinate, fiecare dupa priceperea si puterea lui, cu bunavointa, inaltand biserica.

Ceea ce putini s-au gandit ca s-ar fi putut infaptui a crescut din mila Domnului si din nadejdea si sarguinta oamenilor, in locul in care rasaritul si apusul isi dau binete, gata de sfat, ca niste gospodari intelepti si cumpatati.

În august 2006 a avut loc sfintirea bisericii construita din caramida in stil moldovenesc, impartita in Altar, Naos – cu turn octagonal luminat prin ferestre si Pronaos.

Sfantul lacas nu este pictat in intregime, ci doar in Sfantul Altar in tehnica fresca in stil neobizantin, dupa erminia picturii bizantine, de catre pictorul Liviu Dumbrava din orasul Gura Humorului, urmand sa fie pictat in intregime.

Catapeteasma bisericii este sculptata in lemn de stejar cu ornamente florale, vegetale si zoomorfe, mester fiind Tamaslacaru Gheorghe din Targu Neamt. Icoanele sunt pictate in ulei pe lemn, de catre fratii Cristian si Vladut Dumbrava, fiii pictorului Liviu Dumbrava.

In biserica se afla doua icoane ale Maicii Domnului, ce au izvorat mir, si care imprastie in jur atata lumina a sperantei si bunatatii sufletesti, indemnand la impacare cu lumea, cu natura, cu Dumnezeu. Multi credinciosi care s-au rugat in fata lor marturisesc despre puterea harica deosebita a icoanelor.

În prezent, la Manastirea “Acoperamantul Maicii Domnului” Secries-Moldovita sunt in constructie un Altar de vara cu hramul “Acoperamantul Maicii Domnului”, clisiarnita, bucataria, trapeza si alte anexe.

Manastirea este un asezamant de maici, cu viata de obste, care se straduiesc sa impleteasca armonios rugaciunea si ascultarea. Rugaciunea si munca sunt la Manastirea “Acoperamantul Maicii Domnului” Secries-Moldovita aripile prin mijlocirea carora se dobandesc linistea si mantuirea.

Obstea celor patru maicute, sunt indrumarea maicii starete Stavrofora Filoteea Acasandrei si a parintelui duhovnic Ioan Florea, care au fost chiar de la infiintarea acestui asezamant tin aprinsa candela aprinsa a rugaciunii, indeplinindu-si la nivelul constiintei lor religioase pravila manastireasca si trudindu-se zilnic la infrumusetarea sfintei manastiri.

Cine se incumeta sa urce dealul pana la manastire are la indemana timpul de trebuinta sa cugete la greutatea care ii impovareaza sufletul si trupul deopotriva. Abia pe acest drum al ispasirii isi poate cunoaste si recunoaste framantarile de sine, asa cum il mana prin lume zi de zi, an dupa an, nazuinta dupa nazuinta. Doar privelistea blajina ii mai usureaza chinul urcusului pe drumul ce pare sa-l inalte undeva catre miezul plin de talcuri al cerului. Este o inaltare de sine, pentru sine, deasupra lumesculuI, invingand macar pentru cateva ceasuri ispitele de rand.

Pe calea dreapta, care doar cu pasul poate fi masurata, se leapada una cate una, ca niste vremelnice frunze ofilite, desertaciunile cu care nestiutorii isi umplu golul sufletesc. Suisul pana la manastire poate fi o ispasire, iar odata ajunsi sub acoperisul bisericii zvelte si tinere nu se poate sa nu ne incerce fiorul viu al sperantei si nadejdei in bine, scaldati in pacea impartasita de vuietul usor al codrului invecinat.

Aici, atat de aproape de cer si de padure, aici in oaza de credinta si spiritualitate, orice rana sufleteasca isi are leac sau macar alinare, ca intr-un liman cautat si dorit.

Chiar daca manastirea este in constructie, are o mare contributie duhovniceasca pentru crestinii din zona si pentru pelerinii care vin sa se adape din izvorul duhovnicesc al credintei ortodoxe.

Zilnic, in manasire se savarsesc cele 7 laude, cu Utrenia la miezul noptii, precum si Sfanta si Dumnezeiasca Liturghie.

Schitul Acoperamantul Maici Domnului Moldovita:

- construit in anul 2005
- Hramul Sfantul Ilie
- posibilitatea de cazare pentru 30 de persoane care vin la slujbele religioase
- manastire de maici, in numar de 10
- slujba de la 24:00 – 03:00 dimineata

2.2. Activități de agrement

Pe teritoriul comunei Moldovița se pot practica atât pe timp de vară cât și iarna activități de agrement printre care cea mai renumită este plimbarea cu trenul turistic **„Mocănița Huțulca”**

Mocănița Huțulca – tren turistic tras de locomotivă cu aburi

În frumoasa regiune a Bucovinei, în comuna Moldovița se află **Mocanița Hutulca,** care este una dintre cele mai interesante obiective turistice în care poți admira peisaje spectaculoase. Apreciată atât de români, cât și de turiștii străini, mocanița reprezintă amintirea unei alte epoci, demult apuse, nedominate de progresul tehnologic. O plimbare cu un astfel de tren cu aburi, construit în 1888, este bonusul perfect pentru vacanta oricui în Moldovița.

Mocanita Hutulca, trenul de linie ingusta, care circula in regiunile de munte are o istorie indelungata in tara noastra.

Calea ferată cu ecartament îngust de la Moldovița a fost construită de un proprietar de gater din Munchen, Louis Ortieb, și dată în folosință în anul 1888 pentru transport de masă lemnoasă de la pădure la gater. În anul 1909 linia a fost preluată de la fondul bisericesc care a schimbat ecartamentul liniei de la 800 mm la ecartament standardizat 760 mm. Inițial, traseul mocaniței avea 23,9 kilometri, de la Moldovița la Roșoșa, însă în decursul anilor s-a mai construit o mulțime de variante și tot sistemul a ajuns în anul 1987 cu înființarea porțiunii Rascovei - Râșca dreaptă + Arsuri la o lungime de 73km.

Linia de la Moldovița a fost folosită până în anul 2001 pentru transport de masă lemnoasă. Începand cu Iulie 2005 linia este administrată de Asociația pentru Păstrarea Liniilor Înguste din România și de atunci mocănița funcționează numai în scop turistic.

La ora actuală traseul are 10,5 km,iar plecarea se face din Moldovița (în spatele Hotelului Oana de lângă stația peco) și sosirea este la Argel. Durata călătoriei dus-întors este de trei ore cu tot cu pauză. În Argel există și un restaurant cu produse tradiționale, preferat de turiștii români și străini. Este Tara Hutulilor, etnici ucraineni ce traiesc in zonele acestea, dar si in Maramures, Transcarpatia sau Pocutia.

Numele mocanitei vine cu siguranță de la sătenii hutuli ce au botezat-o Mocanita Hutulca. Anual, peste 20.000 de turiști se plimbă cu Mocănița Huțulca și admiră peisajele minunate ale acestei comunități.

2.3. Personalități marcante

Una din personalitățile marcante ale comunei moldovița este **Casian Balabasciuc** de profesie inginer silvic și prozator român.

Prin activitatea desfășurată, el încearcă să reînvie tradițiile huțulilor bucovineni. S-a implicat în promovarea silviculturii și a ecologiei. Începând din 1991 a organizat un cerc de inițiere pentru elevi în problemele pădurii. A colaborat la emisiuni pe teme de silvicultură și ecologie, de promovare a imaginii Bucovinei sau de prezentare a etniei huțule din Bucovina la Radio România Actualități și la diferite posturi de televiziune: TVR**,** TVR Internațional**,** TVR Iași, TV Suceava, Antena 1 ș.a.

Din punct de vedere al originii sale, Casian Balabașciuc este huțul (huțan) doar pe sfert, bunicul din partea tatălui fiind huțul „pur". După cum susține, are însă și gene galițiene. Vorbind despre huțuli, Casian Balabașciuc susține că aceștia sunt urmași ai dacilor liberi, fiind diferiți de ruteni: „Unii susțin că huțulii ar fi neam slav, alții, printre care și Mihai Eminescu, considerau că huțulii sunt daci liberi, slavizați în decursul istoriei, varianta pe care și eu o îmbrățișez, pentru că huțulii s-au considerat întotdeauna un popor liber, n-au avut un conducător. Însă ei sunt cunoscuți ca etnie, deși, oficial, nu sunt recunoscuți. Austriecii, când au venit în 1776, în Bucovina, au făcut distincție între huțuli și ruteni. Rutenii erau ucraineni, huțulii erau niște oameni de la munte, oameni liberi"[7].

Prin acțiunile sale, Casian Balabașciuc încearcă să reînvie tradițiile huțulilor: portul, cântecele, obiceiurile populare. Este inițiator de manifestări culturale cu etnicii huțuli din Bucovina. A cutreierat Obcinele Bucovinei, a fotografiat casele vechi și a adunat toate documentele pe care le-a găsit despre huțuli. El consideră că huțulii sunt astăzi pe cale de dispariție, ca urmare a asimilării lor. „Astăzi, cei mai mulți au coborât din creierii munților, încep să se integreze, vin către confort, către modernitate. De aceea spuneam că sunt pe cale de dispariție. Își pierd obiceiurile, își pierd tradițiile, își pierd meșteșugurile."

7 Ultimii urmași ai dacilor liberi, 23 iulie 2008, Raluca Brodner, Ziarul Lumina

Fotografiile realizate au fost expuse cu prilejul a trei expoziții fotografice pe teme de mediu și natură: „Rugă pentru pădure”, „Noi arborii-Voi oamenii” și „Expoziţia din grajd”.

Iubirea față de pădure, dar și dorința de a scoate în evidență înțelepciunea neamului huțulilor, l-a determinat pe Balabașciuc să scrie literatură. „Am început să scriu când am văzut că lumea nu poate fi corectată prin amenzi și documente. Eu am ales calea poveștii.” El consideră că viața huțulilor este strâns legată de natură (de pădure și vietățile ei), deoarece ei au viețuit și s-au stins în mijlocul naturii.

A debutat ca publicist în anul 1984 în revista „Pagini bucovinene” și ca scriitor în revista „Luceafărul” din 1 martie 1986 (sub pseudonimul Călin Baciu). În prezent, lucrează ca redactor la revistele „România pitorească” și „Bucovina forestieră” (revistă tehnico-științifică de silvicultură); colaborează cu articole la revistele „Pădurea noastră”, „Vânătorul și pescarul român” (revista Asociației Generale a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România), „Magazin”, „Crai nou”, „Artemis”, „Diana”, sau „Formula AS”.

În anul 2006, Casian Balabașciuc a adunat o serie de povești despre huțuli și viața aspră a acestora într-un volum intitulat „Stranii povestiri hutule”. A publicat apoi și alte volume: „Tainele din Smidovatic” (2009) și „Pădure, pălărie verde” (2010).

Povestirile sale au fost apreciate de către unii scriitori. Angela Furtună aprecia că scriitorul „Casian Balabașciuc rămâne la distanță de corupția literară și este cel mai consecvent autor din Bucovina culturală de astăzi. (...) Autorul dă dovadă de o constanță a atmosferei și o constanță stilistică, o construire savantă a personajelor în povestirile sale”. Alți critici ai operei sale remarcă calitățile portretistice, anecdotica povestirilor și parfumul sadovenian.

Cămine culturale

În comuna Moldovița, tradiţiile şi obiceiurile sunt transmise din generaţie în generaţie. Pe raza comunei se regasesc două cămine cultural, unul în satul Demăcușa și unul în satul Argel. Căminul cultural din satul Demăcușa are o suprafață de 200 mp și are un teren aferent de 1000 mp. Capacitatea acestuia este de 150 – 200 persoane. Căminul cultural din satul Argel are o suprafață de 250 mp, este amplasat pe un teren de 500 mp, iar capacitatea acestuia este de 250 – 300 persoane.

În momentul de față Primăria comunei Moldovița are întocmit un proiect pentru Construire cămin cultural în satul Moldovița pe o suprafață de cca. 600 mp și cu o capacitate de 500 persoane și în care se vor organiza evenimente publice și private. Acesta este depus pentru finanțare la Compania Națională de Investiții și este în faza de contractare.

La Căminele populare gospodarii din Moldovița s-au grupat pentru a-şi conserva şi promova tradiţiile și au format Ansablul artistic „Plai de dor” Moldovița

Tabelul nr.11

Număr locuri şi suprafaţă în căminele culturale din comuna Moldovița, 2021

Localitatea	Cămin cultural	Suprafață (mp)	Capacitate - locuri	Evenimente
Demăcușa	1	200	200	nunţi, botezuri, evenimente culturale anuale
Argel	1	250	300	
Moldovița (proiect depus CNI)	1	600	500	

Ansamblul artistic ,,PLAI DE DOR”Moldoviţa

Ansamblul artistic a fost înfiinţat în anul 2008 cu scopul de a valorifica tradiţiile şi obiceiurile huţulilor din zona Moldoviţei. Acesta reuneşte tinerii din satele Moldoviţei , actual ansamblul având peste 50 de membrii. Datorită potenţialului comunei Moldoviţa, autorităţile locale organizează periodic diferite activităţi şi manifestări cultural-artistice menite să atragă un număr cât mai mare de vizitatori care contribuie la dezvoltarea comunei, astfel activitatea ansamblului este una diversificată şi structurată astfel:

- Muzică şi dansuri populare;
- Tradiţii huţule;
- Mesteşuguri populare;
- Gastronomie

Ansamblul a participat anual la concursuri si festivaluri unde a obţinut numeroase premii care onorează munca depusă.

Ansamblul artistic ,, PLAI DE DOR” Moldoviţa este coordonat de dna prof. Alina Popa ,cadru didactic la Liceul Tehnologic ,,Vasile Cocea” şi este compus din elevi cu vârsta cuprinsă între 10 şi 18 ani ,dar şi din tinerii comunei Moldoviţa.

2.5. Festivaluri si alte manifestări curturale cu caracter de repetabilitate

În comuna Moldovița, se desfasoară un mare numar de manifestari culturale, de importanță locală, națională și internațională, precum:

Obiceiuri calendaristice

De o frumuseţe şi bogăţie deosebită sunt şi obiceiurile calendaristice de peste an. Facem doar o simplă enumerare: Chiralesa, Ziua ursului, Filipii de iarnă, Moşii de iarnă, Dochiile, Ramura verde de peste an, Focurile, Joile oprite, Sânzâienele, Foca, obiceiuri de ocrotire a turmelor, hramurile.

Hramurile sunt legate de prăznuirea patronilor bisericilor din comună, prilej de întâlnire a familiilor cu rudele şi cu membrii ce locuiesc în alte localităţi. Întreaga comunitate participă, cu acest prilej, la ceremonialul de pomenire a morţilor desfăşurat la cimitir.

Obiceiuri familiale– Botezul, Nunta, Înmormântarea

În Bucovina se păstrează încă foarte bine multe obiceiuri legate de momente importante din viaţa omului: naşterea, căsătoria şi moartea. Ele sunt manifestări prin care se comunică şi se perpetuează valorile morale. La naştere există multe interdicţii şi rânduieli ce trebuie respectate, iar momentele esenţiale ţin de domeniul purificării şi al consacrării în noua stare.

Din punct de vedere folcloric, interes deosebit, legat de aceasta, prezintă cumetria. Din şirul obiceiurilor familiale se detaşează nunta, care, în forme tradiţionale, continuă să se realizeze prin manifestări complexe, în care se îmbină elemente cu caracter economic, juridic, ritual şi folcloric şi care formează un mare spectacol popular. Actele ce stau la baza căsătoriei îmbracă forme rituale şi ceremoniale menite să aducă tinerei familii prosperitate, fecunditate, viaţă fericită şi integrare socială în viaţa comunităţii. Cu acest prilej, costumul tradiţional dobândeşte unele însemne specifice momentului, iar actele care compun ceremonialul se desfăşoară pe mai multe planuri: urătura la poarta miresei, jocul zestrei în curtea casei miresei şi iertăciunea, apoi nunta propriu-zisă la casa mirelui, închinatul şi împodobitul miresei. Repertoriul muzical folosit cu această ocazie este adecvat: jocul zestrei, jocul cel mare, de trei pe după masă, doina de jale a miresei, hora miresei, hore cea mare.

Sunt prezente încă obiceiuri şi în legătură cu moartea omului, credinţe şi practici ale căroro origini se pierd în vechime. Ceremonialul are mai multe etape: despărţirea de categoria celor vii, pregătirea trecerii în lumea cealaltă şi integrarea în lumea morţilor, restabilirea echilibrului social rupt prin plecarea celui decedat. Legătura cu strămoşii se continuă prin diferite alte manifestări comemorative.

Obiceiuri de iarnă – Colinda, Urătura, Jocul caprelor şi al cerbului, Semănatul

Obiceiurile de iarnă în Bucovina fac parte din evenimentele culturale anuale ce au loc în comuna Moldovița cu prilejul sărbătorilor de iarnă.

Obiceiurile de Anul Nou în Bucovina sunt foarte diversificate, fapt care poate fi observat din simpla lor enumerare: colinda, clopoţelul din ajun, buhaiul din seara zilei de ajun, capra , cerbul , semănatul caracteristic întregii zone – echivalentul sorcovei – reprezintă tot atâtea manifestări, tipuri de relaţii existente în grup, cu repertorii distincte ce se transformă în grandioase spectacole populare, antrenând ca şi în alte ocazii întreaga colectivitate. Caracteristica majoră a acestor sărbători la românii bucovineni o constituie repertoriul lor neasemuit de bogat în datini şi credinţe, în realizări artistice literare, muzicale, coregrafice, mimice şi dramatice. Studiind cadrul evolutiv, trebuie să admitem legăturile indiscutabile între sărbătorile de iarnă şi ciclul sărbătorilor păgâne romane, mai cu seamă Saturnaliile, Lupercaliile şi Calendele, totul privit bineînţeles prin prisma contemporaneităţii obiceiului, ceea ce are ca rezultantă forme de un indiscutabil arhaism în care abundă totuşi elemente moderne de prim rang.

Festivalul ouălor încondeiate, Moldovița

În fiecare an în ziua de Florii are loc un eveniment de mare importanță în comuna Moldovița: Festivalul ouălor încondeiate, ajungând la ediția a XVI-a.

În cadrul acestui eveniment se pun în valoare și se promovează meșteșugurile tradiționale, în special a etniei huțule din Bucovina.

Programul manifestărilor cuprinde două secțiuni, respectiv o secțiune de expoziție și încondeiat ouă și o secțiune de gastronomie tradițională.

Arta încondeierii ouălor datează din perioada precreștină și a fost păstrată de meșterii populari până în zilele noastre. Este bine reprezentată în zone ca Vama, Moldovița și Câmpulung Moldovenesc, prin tehnicile de lucru folosite, dar și prin bogăția și varietatea motivelor ornamentale.

Un meșteșug moștenit de la străbuni, obiceiul de a colora, împistri și încondeia ouăle, este cunoscut la multe popoare din timpurile cele mai vechi. Creștinii din Bucovina pictează ouăleîn preajma Sfintelor Paști.

Unii mai încondeiază ouă și la sărbătoarea Ispasului, de sau Rusalii și

chiar la Sfântul Gheorghe,dacă el nu cade în „săptămâna luminată”.

Festivalul folcloric „Din obcini cântec răsună”

An de an în ziua Adormirii Maicii Domnului, de 15 august, în comuna Moldovița re lor festivalul de folclor „Din obcini cântec răsună”. Este un festival la care sunt invitați numerosi interpreți de muzică popular de renume precum și interpreți debutanți în muzica de folclor pentru ai ajuta să progreseze în carieră și să se facă cunoscuți.

De asemenea sunt invitați si interpreți și formații de muzică ușoară pentru ca să fie acoperit întregul public spectator.

În anul 2019 acesta a ajuns la ediția a VIII-a, iar datorită situației pandemice COVID 19 la nivel național acesta nu a putut fi organizat în anii 2020 și 2021, urmând ca acesta să continue când manifestările de acest gen vor fi premise.

Evenimentul este organizat pe stadionul din comună pentru a permite accesul cât mai multor persoane interesate.

Balul gospodarilor

La Moldovița, în fiecare an în a doua zi de Crăciun, se scriu file de poveste. Aici, la Balul Gospodarilor, tradiția și autenticul merg mână-n mână, iar gospodarii, în aceeiași pași de dans, creionează parcă o poveste demnă de povestit nepoților. Acest bal continuă cu sprijinul Primăriei Moldovița și a unor oameni inimoși, iubitori de frumos, cântec și joc.

La acest eveniment participă atât localnici dornici de distracție cât și turiștii care petrec în comună. Intrarea la eveniment este liberă dar este obligatoriu să fie îmbrăcați în costum popular traditional.

Patria huțulilor dovedește an de an că nicăieri în județ nu se joacă mai apăsat ca aici, atunci când strunele viorii se întrec într-o huțulcă.

În țara Huțulilor pe bicicletă – Tura de cicloturism

Evenimentul este organizat de ProBikeAddiction pe durata a doua zile pe bicicleta in zona mirifica a Bucovinei – (Moldovita-Vatra Moldovitei). Prin eveniment sunt scoate in evidenta aspecte noi de frumusete, autenticitate, cultura si traditie, chiar si pentru persoanele care au mai vizitat zona.

În cadrul evenimentului, participanții sunt cazați la pensiuni și vizitează și obiectivele turistice importante: mănăstirea Moldovița și muzeul, muzeul international al ouălor încondeiate, se plimbă cu Mocănița, etc. Traseul între obiectivele menționate este parcurs pe bicicletă într-o tură de șosea de aproximativ 16 km. Scopul este de plimbare și relaxare și se parcurge în ritmul grupului. Seara, participanții se bucură de o masa traditionala bucovineană. Traseul este mediu ca dificultate, mai bine de jumatate fiind de parcurs pe drum forestier.

Comuna este binecunoscută pentru încondeierea ouălor și sculptură în lemn, baltage, în comună existând numeroşi **meşteri populari**.

Arta încondeierii ouălor datează din perioada precreștină și a fost păstrată de meșterii populari până în zilele noastre. Este bine reprezentată în Moldovița prin tehnicile de lucru folosite, dar și prin bogăția și varietatea motivelor ornamentale.

Obiceiul de a colora, împistri și încondeia ouăle, este cunoscut la multe popoare din timpurile cele mai vechi. Creștinii din Bucovina pictează ouăle în preajma Sfintelor Paști. Unii mai încondeiază ouă și la sărbătoarea Ispasului, de sau Rusalii și chiar la Sfântul Gheorghe, dacă el nu cade în „săptămâna luminată”.

Meșterii au învățat acest migălos meșteșug de la mamelelor, care au moștenit la rândul lor de la bunici. Este o tradiție în familia lor, transmisă din moși-strămoși, de la o generație la alta, ca un dar prețios și sfânt.

Timpul dedicat încondeierii unui ou diferă în funcție de motivul pe care vrei să-l expui, cât e de încărcat modelul sau cât e de mare oul. Dacă un ou de rață, acesta se pictează în patru-cinci ore, încondeierea unui ou de struț durează și câteva zile. Răbdarea și inspirația de a creea un model vin din suflet și dorința de a face ceva unic. Motivele sunt diverse, unele copiate de pe ștergare și covoare vechi ale bunicilor, altele create de mine, în funcție de stare de spirit pe care o are meșterul în momentul respectiv.

În comuna Moldovița sunt înregistrați 13 meşteri populari în încondeierea ouălor, și 3 meșteri în scuptură în lemn, baltage. Aceştia sunt enumeraţi mai jos:

Meşteri populari din comuna Moldovița[8]

	Meşteri populari
Încondeierea ouălor	Bursuc Elisabeta
	Condrea Lucia
	Palaghiciuc Violeta
	Simionovici Maria
	Ungureanu Georgeta
	Irimiciuc Virginia
	Mnesciuc Aurelia
	Nichitean Liliana

8www.romaniaturistică.ro; www.centrulculturalbucovina.ro

	Pasanciuc Elena
	Semeniuc Viorica
	Biros Aurica
	Chiras Lucica
	Oltea Moisa Balabasciuc
Sculptură în lemn, baltage	Bindiu Emirel
	Secman Ilie
	Cocerhan Ștefan

În cadrul comunei Moldovița funcționează **Muzeul Ouălor ”Lucia Condrea”**

Din peste **30.000** ouă decorate de artista **Lucia Condrea** mai mult de jumătate sunt expuse în 106 vitrine, fiind **cel mai mare muzeu de autor din lume**, restul exponatelor regăsindu-se în muzee, Case Regale și colecții private din aproximativ 110 tări.

Sursa foto: **www.muzeuloualorluciacondrea.ro**

Din anul 1993 muzeul a functionat in locuinta proprie iar in vara anului 2007 a fost inaugurat în mod oficial muzeul ce poartă numele întemeietoarei lui, unic în țară și în lume prin valoarea artistică deosebită a exponatelor originale. Ideea realizării acestui muzeu a apărut ca o consecință firească a multor ani de trudă și din dorința de a lăsa generațiilor următoare o moștenire artistică inestimabilă. Aceste exponate sunt așezate în 106 vitrine și are trei secțiuni: lucrări unicate ale Luciei Condrea, care sunt cele mai

numeroase, colecția de ouă încondeiate foarte vechi adunate din satele locuite de etnia huțulă (Moldovița, Ciumârna, Breaza, Izvoarele Sucevei, Ulma, Brodina, Moldova Sulița) și colecția internațională alcătuită din exponate primite de la creatori din 56 de țări recunoscute în lume ca fiind țări cu tradiție în acest domeniu al artei.

Prin intermediul acestui muzeu, artista plastică Lucia Condrea, multiplă laureată internațional, a salvat inestimabilul tezaur de tradiție folclorică a huțulilor. Stau mărturie în acest sens exponatele vechi din zonele în care s-a practicat încondeiatul și închistritul ouălor datând din anul 1883. Cele mai vechi si mai sugestive oua inchistrite, purtatoare de simboluri vechi, precrestine sunt ouale ce provin din teritoriile locuite de hutuli. La Moldovita-Bucovina, localitate in care s-a salasluit etnia hutula din timpuri stravechi, aceasta traditie este la ea acasa! Artista Lucia Condrea, fiica a acestui tinut binecuvantat de Dumnezeu, este cea care a dus faima locului in care s-a nascut si a Bucovinei peste tot in lume!

Sursa foto: **www.muzeuloualorluciacondrea.ro**

În realizarea "bijuteriilor ovoidale", Lucia Condrea folosește **15 modalitati** de lucru. Prima modalitate este cea traditionala, tehnica batik-ului, de la care a pornit si pe care a perfectionat-o in timp, iar celelalte 14 modalitati de lucru ii apartin in totalitate, ele avand ca punct de plecare tot tehnica batik-ului, insa aspectul final difera radical de cel obisnuit, al oualor traditionale.

Cu prilejul vernisajului expozitiei personale din 11 mai 2007, de la Sala Gotica, a Manastirii ”Trei Ierarhi” din Iași, cunoscutul si apreciatul etnolog prof. univ.dr. Ion H. Ciubotaru de la Facultatea de Litere a Universitatii ,,Alexandru Ioan Cuza" din Iasi a declarat ca ,,lucrarile artistei Lucia Condrea reprezinta o noutate absoluta in acest domeniu si se va numi **Arta Condrea**".

Tehnicile create în **Arta Condrea** sunt:

1. ceara colorata in relief;
2. grafica in tehnica batik-ului (alb-negru);
3. dantelarii - vechile cusaturi romanesti transpuse pe ou;
4. tehnica lucrarilor de antichitate, lucrari de autor de o mare complexitate in care interfereaza arta maura (marocana) si arta hutula;
5. lucrari abstracte, moderne (pe un ou se pot observa franturi din zeci de exponate);
6. vechi cusaturi hutule transpuse pe ou folosind ceara de albine si pigmenti naturali;
7. diversificarea cromaticii;
8. cubism in 3D;
9. motive de pe covoare, scoarte, laicere, macaturi, transpuse pe oua;
10. motive transpuse pe oua inspirate din sculptura;
11. motive zoomorfe
12. motive de pe stergare
13. motive de pe laseta
14. motive crosetate

Sursa foto: **www.muzeuloualorluciacondrea.ro**

Lucrarile Luciei Condrea sunt la loc de cinste în cele mai mari muzee ale Europei precum si în colectii personale din intreaga lume, Case Regale, iar artista se înscrie în rândul marilor artiști internaționali.

2.6. Potentialul turistic din zonele limitrofe (maximum 45 km)

I. Microregiunea Suceviţa-Putna, se constituie într-o străveche şi densă vatră de civilizaţie şi cultură românească. Microregiunea este încărcată de istorie şi legende.

Din partea de nord şi până în partea de est aproape fiecare comună are câte un edificiu de patrimoniu: mănăstire, biserică, clădiri memoriale. Frescele exterioare ale bisericilor Humor (roşul de Humor), Arbore (verdele de Arbore), Suceviţa (verde-roşu de Suceviţa), bogatele muzee de artă medievală, frumuseţea peisajului şi a creaţiei artistice populare au dus la înscrierea acestor mănăstiri în catalogul UNESCO-Mari monumente ale lumii. Biserica cea veche din Putna este cea mai bătrână şi singura biserică de lemn medievală, cunoscută până în prezent, păstrată pe teritoriul României. Vechimea excepţională şi planul arhaic al acesteia îi conferă o valoare inestimabilă pentru arhitectura medievală din ţara noastră şi dincolo de graniţele ei.

De asemenea, în comuna Putna se află vestita Mănăstire Putna, supranumită de poetul Mihai Eminescu „Ierusalimul neamului românesc”, şi Chilia lui Daniil Sihastrul. Reprezentative pentru istoria şi cultura microregiunii sunt şi biserica romano-catolică din Cacica, salina din Cacica şi ceramica neagră de Marginea.

Obiective turistice antropice:

- Mănăstirea Sucevița, la doar 36 km de Moldovița, monument istoric de deosebită valoare prin arhitectură, frescă și pictură, se află înscris pe listele de patrimoniu UNESCO alături de celelalte mănăstiri cu pictură exterioară din Bucovina, cu care formează un circuit turistic cu renume mondial;
- Mănăstirea Putna, situată la 32 km de Moldovița, este un locaș monahal ortodox, unul din cele mai importante centre culturale, religioase și artistice românești. Mănăstirea a fost un important centru cultural; aici s-au copiat manuscrise și au fost realizate miniaturi prețioase. Lăcașul deține un bogat muzeu mănăstiresc, cu broderii, manuscrise, obiecte de cult, icoane etc. Mănăstirea Putna este inclusă în *Lista monumentelor istorice din România*, având codul de clasificare cod LMISV-II-a-A-05595, unde se află și mormântul Domnitorului Ștefan cel Mare.
- Herghelia Sucevița. ECVESTRU PARK reprezinta o buna modalitate de petrecere a timpului liber. Vizitarea parcului va va oferi posibilitatea să descoperiti caii de sport Oldenburg, Westfalen, Holsteiner, Calul de Sport German, Calul de Sport Romanesc, Calul de Sport Unguresc, Pur Sange Arab, Lipitan.De asemenea, se pot organiza plimbari cu trasura pe diverse trasee, precum si plimbari calare.

De asemenea se organizează ore de călărie care țin cont de gradul de pricepere in calarie. Pentru copii sunt disponibili ponei de diverse talii.

Totodată, La Ecvestru Park se antreneaza sportivii de la Club Sportiv Ecvestru Radauti, club infiintat in anul 2016, in prezent are legitimati 12 sportivi ce participa la competitii nationale si internationale la disciplina – obstacole, cu numeroase clasari pe podium, principalul obiectiv fiind promovarea echitatiei de performanta[9].

II. Arealul Campulung Moldovenesc (la 29 km de Comuna Moldovița)

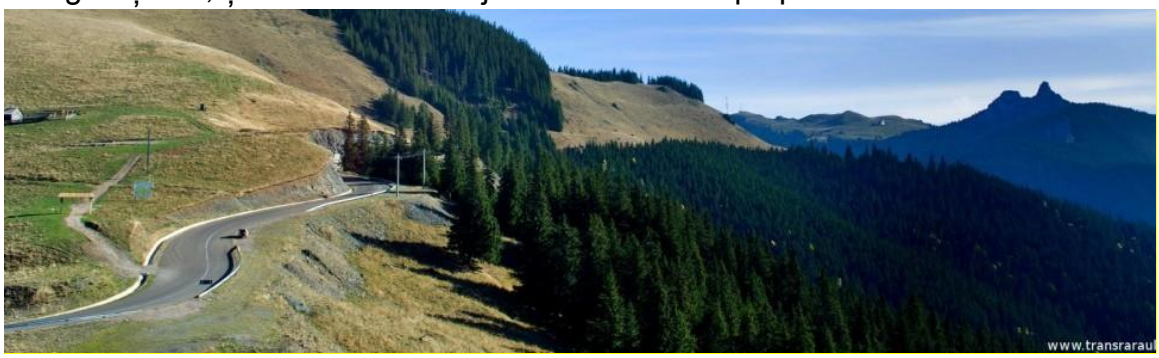
↘ *Resurse naturale*

- *Parcul Dendrologic 'Lunca Moldovei'* - cuprinde peste 100.000 specii de plante (suprafata 26 ha);
- *Rezervatia 'Pietrele Doamnei'* - Pietrele Doamnei sunt situate in Masivul Rarau, la 1.647 m altitudine, adevarate dantelarii de calcar, ce domina intreg peisajul montan al zonei (568 ha);
- *Rezervatia floristica Todirescu* - situata la o altitudine cuprinsa intre 1.200 - 1.500 m, cuprinde numeroase specii de plante rare; a fost declarata rezervatie naturala in anul 1933 (44 ha);
- *Cheile Moara Dracului,* rezervaţie geologico-geomorfologică, cu o lungime de circa 70 m şi lăţime medie de 4-5 m, foarte spectaculoase, cu pereţi înalţi şi numeroase surplombe;
- Peştera Liliecilor de la obârşia Izvorului Alb, accesibilă doar speologilor, celor cu antrenament şi echipament special.

9https://ecvestrupark.ro/

➘*Resurse antropice*

- *Important centru etnografic*-arta populara, arhitectura populara; costume populare, arhitectura in lemn, oua incondeiate;
- *Muzeul Etnografic si de Arta a Lemnului*-muzeu judetean cu profil etnografic, amenajat in cladirea fostei prefecturi, construita in anul 1900;
- *Muzeul "Ion Gramadă"* – muzeul particilar etnografic;
- Drumul alpin Transrarău - face legătura între Valea Moldovei sub denumirea de DJ175A și Valea Bistriței prin localitatea Chiril sub denumirea de DJ175B, traversând munții Rarău, trecând pe lângă Mănăstirea Rarău. Drumul alpin Transrarău are o lungime de 28 de km și atinge altitudinea maxima de 1400 m în apropiere de Cabana Rarău. Această șosea spectaculoasă este comparată cu Transalpina și Transfăgărășanul, șosea devenită deja obiectiv turistic pe plan mondial.

- *Centrul de agrement "Aquarius"* - un obiectiv turistic de agrement modern, centru spa cu piscină interioară și exterioară, saună de 3 tipuri, sală de fitness, terenuri de tenis, fotbal;
- *Colectia etnografica a profesorului Ion Tugui*- cuprinde una dintre cele mai bogate colectii din tara si strainatate de linguri de lemn, de diverse forme, marimi, motive ornamentale; cladirea mai adaposteste si valoroase colectii de stergare, monede, ceramica, cusaturi etc.;

III. *Mănăstirile din nordul Moldovei*, care fac parte din patrimonial national și din patrimoniul UNESCO vizitabile într-un circuit turistic de o zi sau două, după traseul:Moldovița – Vatra Moldoviţei (Mănăstirea Moldoviţa - DN 17 A) - Suceviţa (Mănăstirea Suceviţa - 36 km pe DN 17 A) - Marginea (ceramica neagră, 5 km pe DN 17A) - Putna (Mănăstirea Putna, 1 km pe DN 17 A, 15 km pe DJ 209 şi 11 km pe DJ 209 E) - Solca (Mănăstirea Solca, 13 km din comuna Marginea, pe DJ 209) - Arbore (Mănăstirea Arbore, 8 km pe DJ 209 F), - Gura Humorului (Mănăstirea Humor - 16 km pe DJ 209, 8 km pe DN 17 şi 5 km pe DJ 177 - Mănăstirea Voroneţ - 4 km din centrul localităţii Gura Humorului) sau alte posibile trasee cu plecare din comuna Moldovița.

CAPITOLUL III
NIVELUL ACTUAL DE VALORIFICARE

3.1. Forme de turism practicabile

Bogăţia, frumuseţea şi diversitatea resurselor turistice, grefate pe o varietate etnoculturală, constituie o atracţie deosebită atât pentru turiştii interni, cât şi externi. Valoarea aproape unică a arhitecturii lăcaşelor de cult din zonă, pitorescul legendarului Rarău și Giumalău precum şi al cărărilor care le străbat, originalitatea portului şi a tradiţiilor populare, constituie tot atâtea motive pentru turistul venit în excursie sau pentru sejur, în sezonul cald sau rece, ca şi pentru cel dornic de drumeţie montană sau sporturi extreme.

Toate aceste premise pot conduce la dezvoltarea şi promovarea unor variate forme de turism, şi anume:

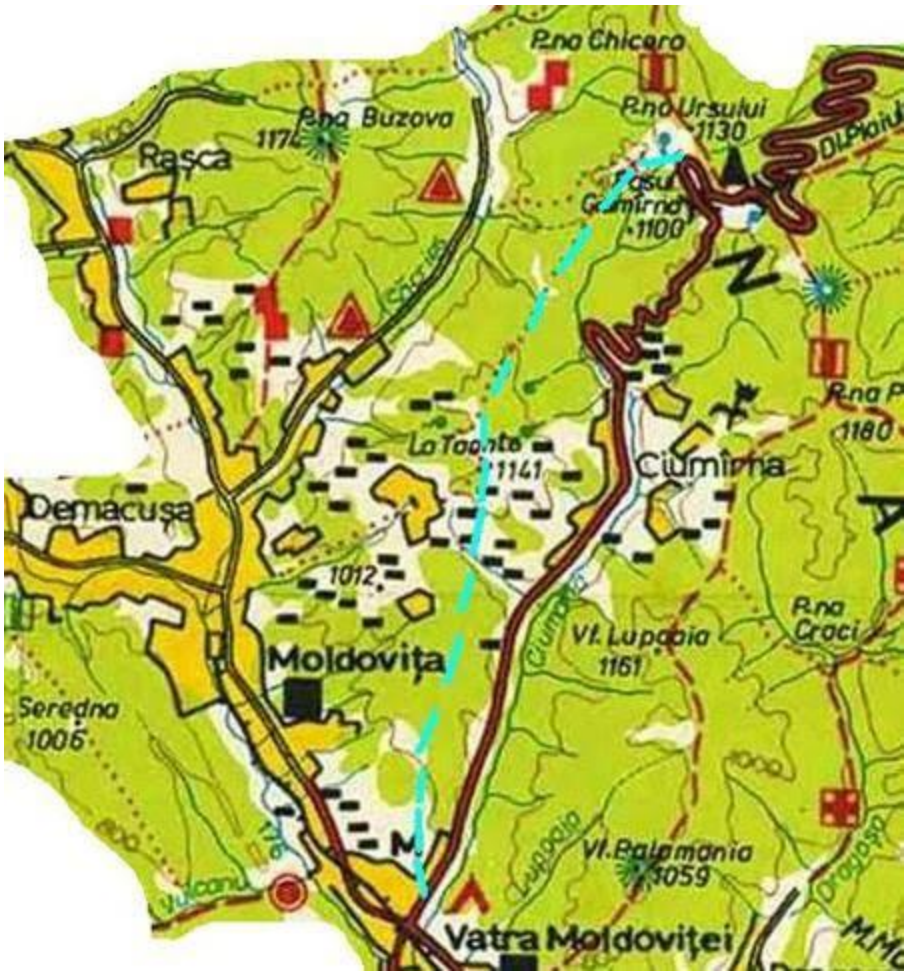
3.1.1. Turism montan

Comuna Moldovița, datorită asezarii sale, reprezinta destinatia ideala pentru amatorii de turism montan.

- **drumeţie montană**, favorizată de existenţa următoarelor trasee montane omologate (poteci marcate):
  - Pasul Boului - Vf. Obcina Feredeului - Vf. Pietriș- intersecție drum forestier Breaza/ Dămăncușa

    Nr. certificat: 899 din 14.09.2020, caracteristici: ușor accesibil în timpul verii, nerecomandat iarna; traseu transversal;

Primăria comunei Moldovița are o preocupare continuă în identificarea, marcarea și întreținerea traseelor turistice pentru drumeții montane precum și pentru traseele de bicicletă și ATV. În acest moment mai sunt pregătite trasee pentru omologare cum ar fi Via Huțulca și introducere în Lista traseelor turistice omologate a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.

Sursa: http://www.emunte.ro

Sporturile de iarnă sunt mai degrabă o perspectivă, având în vedere potenţialul existent şi posibilităţile de dezvoltare.Grosimea stratului de zăpadă (30-50 cm) şi durata menţinerii lui (90-120 zile), recomandă zona, ca fiind favorabilă practicării şi promovării acestei forme de turism.

- **schi alpin și snowboard**. Domeniul schiabil este reprezentat de cele cele 4 pîrtii de schi alpin din Pasul Mestecăniș, aflate la o distanță de 42 km, dotate cu 2 instalații de teleschi, care sunt omologate: Drumul Tătarilor A cu un grad de dificultate ușoară și o lungime de 1076 m, Drumul Tătarilor B, cu un grad de dificultate medie și o lungime de 876 m, Drumul Tătarilor C, cu un grad de dificultate medie și o lungime de 685 m, Drumul Tătarilor D, cu un grad de dificultate dificilă și o lungime de 421 m, totalizând o suprafață totală de 3058 m. De asemenea la o distanță de 30 km se află Pârtia de schi Rarău din Câmpulung Moldovenesc, dotată cu instalație de telegondolă, cu o lungime totală de 2,8 km, grad de dificultate mediu. La o distanță de 60 de km se află pârtiile de schi de la Vatra Dornei: Pârtia Vevericța, Pârtia Parc și Pârtia Dealul Negru toate dotate cu instalații de teleschi si telescaun. La doar 33 km se află Pârtia de schi Voievod din

comuna Sucevita, cu lungimea de 600 m, dotată cu tunuri de zăpadă și mașină de bătut zăpada precum și instalație de nocturnă și instalație de teleschi.

➢ ***Alpinismul*** se poate practica atât vara cât și iarna pe pereţii abrupţi ai munților Rarău și Giumalău precum și pe Cheile Moara Dracului, la Piatra Şoimului, pe Pietrele Doamnei, trasee cu grade diferite de dificultate, omologate de Federaţia de alpinism, sau în curs de omologare ex: traseele din zona Pietrele Doamnei, pe stânca Turnu Mare -trasee cu grad de dificultate 4 A şi 2 B). În Rarău mai există şi alte trasee alpine inedite, neomologate încă, în zona Piatra Zimbrului și Piatra Şoimului. Escalada începe în luna mai şi se termină în luna octombrie. Sezonul de escaladă pe gheaţă începe în decembrie şi se termină în luna martie.

➢ ***Trasee montane parcurse cu atv-ul și snowmobile –*** in comuna Moldovița se pot organiza excursii pe diverse trasee în Obcinele Bucovinei și drumurile forestiere.

➢ ***Turism activ***

Bucovina reprezinta locul ideal pentru practicarea turismului activ, de aventura, datorita factorilor naturali si a pozitiei geografice. Turismul extremse poate desfasura intr-un cadru geografic specific, iar Muntii Bucovinei ofera conditii excelente pentru practicarea unor activitati recreative ce apartin acestei forme de turism: snowboarding, rafting, zbor cu parapanta, mountain-biking, alpinism, off–road, etc.

Multe dintre masivele montane din Carpati se preteaza la practicarea **ciclism-ul și mountain-biking-ului**, la toate nivelele de dificultate, de la trasee usoare pe drumuri auto forestiere pana la lungi ture de creasta, pe poteci mai accidentate.

Trasee posibile de mountain bike:

a) Moldovița centru – Pasul Ciumârna (Palma) - Sucevița si retur;
b) Moldovița – Argel și retur;
c) Moldovița – Pasul Trei Movile – Sadova și retur;
d) Moldovița – Putna și retur pe traseul „Via Transilvanica”.

Pentru a încuraja pasionaţii de ciclism montan, se desfăşoară în zonă un concurs internațional anual de mountain bike – Ultrabug MTB, cu ajutorul căruia organizatorii își doresc să pună în valoare potențialul outdoor al obcinelor.

3.1.2. Turism rural

Turismul rural detine o pondere considerabila în Bucovina, fiind concentrat in jurul zonelor Vatra Dornei, Campulung Moldovenesc, Putna, Gura Humorului si, în general, in localitatile invecinate manastirilor, unde exista numeroase sate pitoresti, pastratoare de traditii.

Aceasta forma de turism este favorizata si de calitatea deosebita a peisajului natural, a aerului curat, a liniștii din spațiul rural, a vestitelor izvoare de apa curată din Moldovița și, nu in ultimul rand, de existenta numeroaselor obiective turistice de factura religioasa. Un element cheie pentru turismul rural este ospitalitatea oamenilor, o trasatura definitorie pentru tinuturile bucovinene. În comuna Moldovița oaspetii sunt primiti cu inima deschisa, cu un pahar de tuica sau de vin, iar gastronomia locală este o aventură tentantă. De asemeni, nu lipsesc nici obiceiurile tradiționale, organizate de localnici cu prilejul diverselor ocazii, cum ar fi: colind, urătură,balul gospodarilor etc.

3.1.3. Alte forme de turism

❖ Turismul ştiinţific este practicabil mai ales de specialişti, studenţi, care doresc să viziteze arii protejate, monumente ale naturii, fenomene geologice, prezente în număr remarcabil în zonă;
❖ Turismul de odihnă şi recreere se adresează celor veniţi pentru sejur în toate anotimpurile, pentru cură de aer şi repunere în formă, dar se poate combina şi cu alte forme de turism (drumeţie, sporturi de iarnă, turism itinerant);
❖ Turism de vânătoare şi pescuit sportiv are ca premisă fondurile de vânătoare existente în zonă. Poate fi promovat în special pentru turiştii străini;
❖ Turism de tranzit si de sfarșit de saptămână (deriva din amplasarea comunei si din apropierea de obiective turistice de interes istoric, cultural, etnografic etc.);
❖ Turismul școlar, se practică tot timpul anului și se organizează diverse tabere tematice;
❖ Silvoturismul;
❖ Ecoturismul, datorat rezervațiilor naturale din localitate;
❖ Turism ecvestru- se pot organiza plimbări de către localnici.

3.2. Structuri turistice

Desfasurarea activitatii turistice presupune existenta, alaturi de elementele de atractie, a unor mijloace (resurse) materiale adecvate, capabile sa asigure satisfacerea cerintelor turistilor pe durata si cu ocazia realizarii voiajului.

Aceste mijloace, cunoscute sub denumirea generica de structuri de primire turistica (unitati de cazare si alimentatie, agrement) sunt adaptate specificului nevoilor turistilor, functiilor economice si sociale ale turismului.

3.2.1. Structuri de primire turistica cu functiuni de cazare

Intr-o statiune, turismul se poate dezvolta numai in ipoteza existentei posibilitatilor de cazare si odihna a turistilor. Tocmai de aceea, dintre elementele bazei turistice, capacitatile de cazare conditioneaza in cea mai mare masura volumul activitatii turistice (eficienta activitatii turistice fiind sustinuta de un numar sporit de turisti si mai putin de numarul de vizitatori, adica cei care se cazeaza in alte localitati).

3.2.1.1. Evolutia structurilor turistice de cazare din Moldovița

Pentru a putea realiza analiza evolutiei structurilor de cazare din statiune au fost utilizate date furnizate de Autoritatea Națională pentru Turism actualizate la data de 11.11.2021.

Tabel nr. 8

Evolutia structurilor de cazare

Tipuri de structuri de primire turistica	Localitati	Ani			
		Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
		Numar	Numar	Numar	Numar
Total	Moldovița	7	10	10	11
Pensiuni turistice	Moldovița	5	5	5	5
Pensiuni agroturistice	Moldovița	1	1	1	1
Camere de inchiriat	Moldovița	1	4	4	5

***Sursa**: Autoritatea Națională pentru Turism (*http://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/*)*

Pentru aceeasi perioada, 2018 - 2021, situatia locurilor de cazare se prezintă astfel:

Tabel nr. 9

Evolutia locurilor de cazare

Tipuri de structuri de primire turistica	Localitati	Ani			
		Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
		Numar locuri	Numar locuri	Numar locuri	Numar locuri
Total	Moldovița	75	117	117	125
Pensiuni turistice	Moldovița	60	60	60	60
Pensiuni agroturistice	Moldovița	9	9	9	9
Camere de inchiriat	Moldovița	6	48	48	56

Sursa: Autoritatea Națională pentru Turism (http://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/)

Se constată o crestere de la an la an a numarului de locuri de cazare, concomitent cu cresterea numarului de structuri turistice. Modificari importante ale numarului de locuri de cazare inregistreaza camerele de închiriat.

La nivelui anului 2021, comuna Moldovița dispune de o capacitate de cazare de 20880 locuri-zile. Capacitatea de cazare turistică in functiune reprezinta numarul de locuri de cazare puse la dispozitia turistilor de catre unitatile de cazare turistica, tinand cont de numarul de zile cat sunt deschise unitatile in perioada considerata. Se exprima in locuri-zile. Se exclud locurile din camerele sau unitatile inchise temporar din lipsa de turisti, pentru reparatii sau din alte motive.

Capacitatea de cazare în comuna Moldovița

Tabel nr. 10

Tipuri de structuri de primire turistica	Judete	Localitati	Luni
			Luna decembrie 2019
			UM: Locuri- zile
			Numar locuri-zile
Total	Suceava	149539 Moldovița	20880

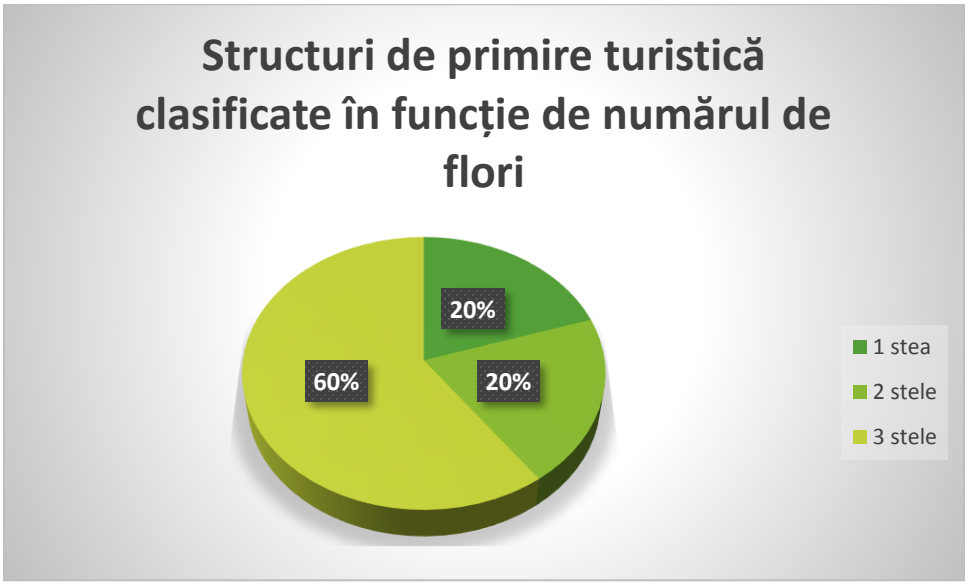
Sursa: *INS SUCEAVA, http://statistici.insse.ro/shop*

3.2.1.2. Situatia actuala a structurilor de cazare in comuna Moldovița

Conform Autoritatii Nationale pentru Turism, la 11 noiembrie 2021 in Comuna Moldovița existau 11 unitati de cazare clasificate, cu 125 de locuri.

Din punct de vedere al categoriei de confort, structurile de cazare din Moldovița (camere de închiriat, pensiuni turistice și pensiuni agroturistice) sunt împărțite în categorii de la 1 la 3 stele și de la 2 la 3 flori.

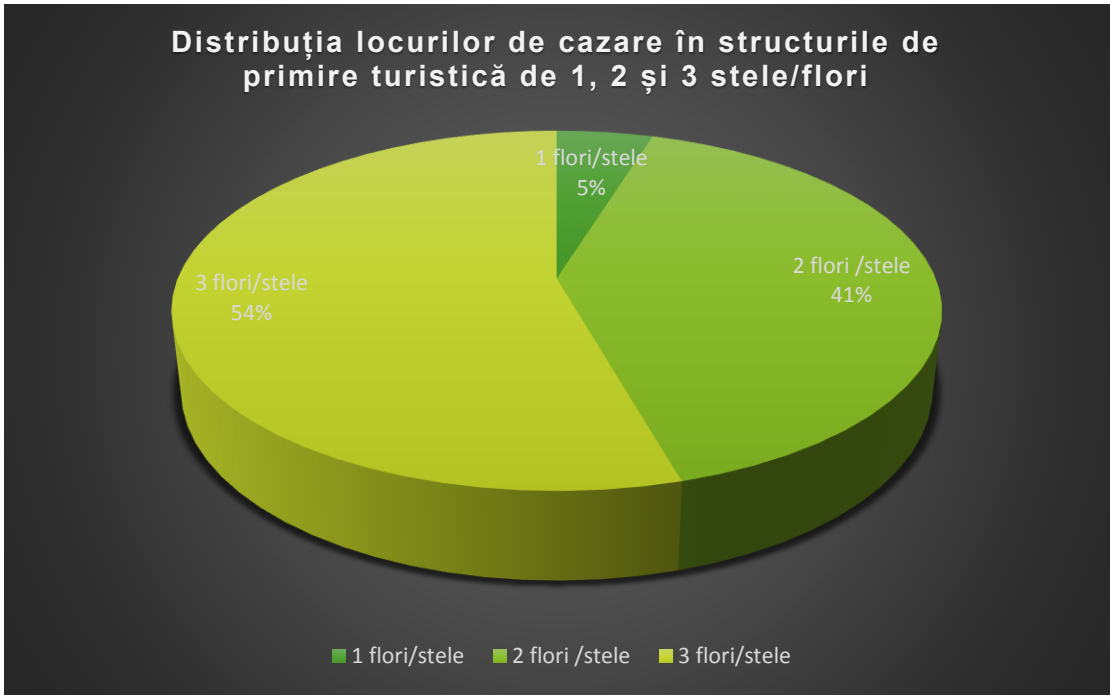
Grafic nr.2

Referitor la structurarea pe tipuri de unitati, predomina structurile turistice cu 3 stele.

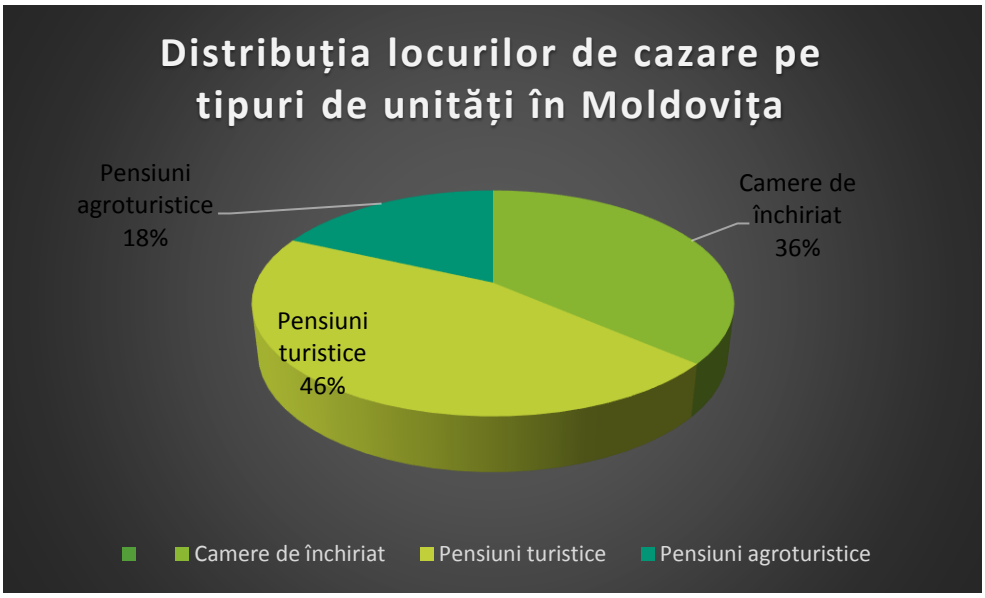
Analiza locurilor de cazare pe categorii de confort în funcție de numărul de flori, în comuna Moldovița sunt trei structuri de primire turistică de 2 flori și 3 structuri de primire turistică de 3 flori.

Graficul nr. 4

Numărul total al locurilor de cazare în structurile de primire turistică din Moldovița sunt de 125. Din totalul locurilor de cazare, un număr de 6 de locuri îl ocupă structurile de 1 stea cu un procent de 5%. Diferența de 119 de locuri reprezintă distribuția locurilor de cazare în structurile de primire turistică din categoriile de confort de 2 stele/flori cu un număr de 51 locuri de cazare reprezentând 41% și din categoria de confort de 3 stele/flori cu un număr de 68 locuri de cazare reprezentând 54% din numărul total de locuri.

Grafic nr.5

În ceea ce priveste distribuția locurilor de cazare pe tipuri de unități în comuna Moldovița ponderea cea mai importanta, o dețin structurile de tipul pensiunilor turistice cu un procent de 46%. Camerele de închiriat dețin un procent de 36%, iar pensiunile agroturistice un procent de 18%.

Analiza de mai sus, a avut la bază datele furnizate de Autoritatea Nationala pentru Turism- Lista unităților de cazare clasificate, pentru a putea diminua posibilele erori ce apar din suprapunerea mai multor surse de date.

În urma analizării datelor privind structurile de cazare rezultă urmatoarele concluzii:

- total unități de cazare: 11;
- total locuri de cazare: 125;
- structura unitatilor de cazare: 5 pensiuni turistice, 2 pensiuni agroturistice și 4 unități de primire cu camere de închiriat și;
- structura locurilor de cazare: 46% pensiuni turistice, 36% camere de închiriat, 18% pensiuni agroturistice;

Prezentarea cumulată a informatiilor privind structurile de cazare este realizata in ***Anexa***:***„Structurile de primire turistice cu funcțiuni de cazare clasificate din Moldovița”***.

3.2.1.3. Prezentarea unor structuri turistice de cazare reprezentative

Pensiunea Argela

Pensiunea Argela din localitatea Argel, comuna Moldovița reprezinta locul ideal de cazare pentru turistii care vor sa descopere pitorescul zonelor rurale bucovinene si sa beneficieze de linistea naturii. De asemenea,oaspetii se pot bucura atat de drumetiile montane,cat si de bucatele traditionale si produsele alimentare sanatoase,bio,ale localnicilor. Gazdele propun turistilor pe durata sejurului: vizitarea manastirilor pictate din Bucovina: Moldovita Humor, Voronet, Sucevita, Putna.; plimbări cu caruta/sania trasa de cai (in functie de anotimp); culesul fructelor de padure;relaxare in natura; plimbare cu Mocanita; tiroliana de la Palma !

Peniunea dispune de 8 camere bar, grădină şi terasă. Toate camerele au bucătărie, TV cu ecran plat cu canale prin satelit și baie privată.

Pensiunea agroturistică *"Ştefan Viorica"*

Într-o lume sufocată de tehnologie, zgomot şi agresivitate, se regăsește Pensiunea Ștefan Viorica, o oază de linişte, căldură şi confort, situate în inima Obcinelor Bucovinei!

Situata in localitatea Moldovița, la mica distanta de Manastirea Moldovita, pensiunea reprezinta locul ideal pentru odihna, relaxare si punct de plecare pentru vizitarea obiectivelor turistice din zona, mentionand Manastirea Voronet, Manastirea Humor, Manastirea Sucevita, Manastirea Putna si Arbore.

Pensiunea Ștefan Viorica ofera condiții deosebite de cazare si masa. Dispune de 9 locuri de cazare în camere dotate la cele mai înalte standarde de calitate. repartizate in 5 camere, dotate la cele mai inalte standarde. Pensiunea mai dispune de un spațiu de servit masa, iar bucataria casei asigura meniuri dintre cele mai variate, pentru toate gusturile, culminând cu delicioasele bucate tradiționale bucovinene. Aici se pot organiza, diverse evenimente și mese festive ori petreceri private, pentru care stă la dispozitie un personal pregatit si dispune de toate dotarile necesare. Alte facilități: incalzire centrala terasa cu foisor si gratar; parcare privata supravegheata, bar, gratar; organizare mese campenesti cu foc de tabara, seri bucovinene cu program folcloric;organizare drumetii montane ori excursii la obiectivele de interes turistic din zona.

Casa Moldovita Mocănița din Moldovița

Casa Moldovita se află în Moldovița, casa se află într-o zonă retrasa, într-un loc linistit, langa padure, nu departe de trenul de agrement Mocanita Hutulca.

Aceasta dispune de multiple facilitati, oferă WiFi gratuit, vedere la munte și parcare privată gratuită.

Oferă vedere spre grădină, unitățile de cazare au zonă de relaxare, mașină de spălat, bucătărie utilată complet, cu un cuptor cu microunde și baie comună cu uscător de păr și halate de baie. De asemenea, există un frigider, cuptor, plită, fierbător și aparat de cafea.

Gazda pune la dispoziție un loc de joacă pentru copii. Structura: 2 camere duble; 1 camera tip aparatament 4 locuri; baie dotata cu cada si cabina de dus, masina de spalat.

După o zi de drumeții, pescuit sau plimbări cu bicicleta, oaspeții se pot relaxa în grădină sau în zona de lounge comună.

3.2.2. Structuri de alimentație pentru turism

O componenta importanta a bazei turistice o reprezinta structurile de alimentatie, care in majoritatea lor, se adreseaza atat turistilor, cat si rezidentilor. Acestea sunt grupate in mai multe categorii, in functie de apartenenta lor la o unitate de cazare, in functie de specific sau de serviciile oferite.

Alături de baza de cazare, structurile de alimentatie contribuie la conturarea profilului comunei și la creșterea puterii de atracție a acesteia.

Conform Autorității Naționale pentru Turism, în luna noiembrie 2021 funcționează în comuna Moldovița 2 structuri de alimentație, de tip: restaurant clasic și bar de zi cu un număr total de 52 locuri.

Sursa: *Autoritatea Nationala pentru Turism – Structuri de primire turistice cu funcțiuni de alimentație publică clasificate la data de 11.11.2021.*

3.2.3. Structuri turistice de agrement

Structurile de primire turistice din comună dispun de facilități precum: săli de fitness, saună, piscină, echipamente sportive (schiuri, biciclete, atv-uri, etc.).

Agrementul reprezintă o componentă importantă și bine definită în cadrul activității de turism. Aceste echipamente au ca obiectiv crearea condițiilor optime pentru distracție și recreere, pentru petrecerea placută a timpului liber, fiind indispensabile pentru realizarea unui turism de sejur modern și în special pentru atragerea unor segmente tot mai mari de turiști.

În Moldovița, la structurile de primire există terenuri de sport, echipate cu gazon artificial, nocturnă, tribună, care sunt închiriate turiștilor și dispun de dotări la standarde europene (mingi de fotbal, tenis, baschet, rachete de tenis, schiuri, etc.). De asemenea sunt organizate de localnici plimbări cu sania pe timpul iernii și plimbări cu trăsura vara.

➔ **Alte structuri:** patinoar amenajat în Pasul Mestecăniș, pârtiile de schi din Pasul Mestecăniș, Pârtia Rarău de la Câmpulung Moldovenesc și Pârtia Voievod din Sucevița.

3.3. Circulația turistică

Circulația turistică trebuie analizată prin prisma a trei indicatori principali: sosirile de turiști, înnoptările în structurile de cazare și durata medie a sejurului. Evoluția fiecăruia dintre acești indicatori va fi analizată pentru perioadă 2017-2020.

Circulația turistică înregistrată in comuna Moldovița

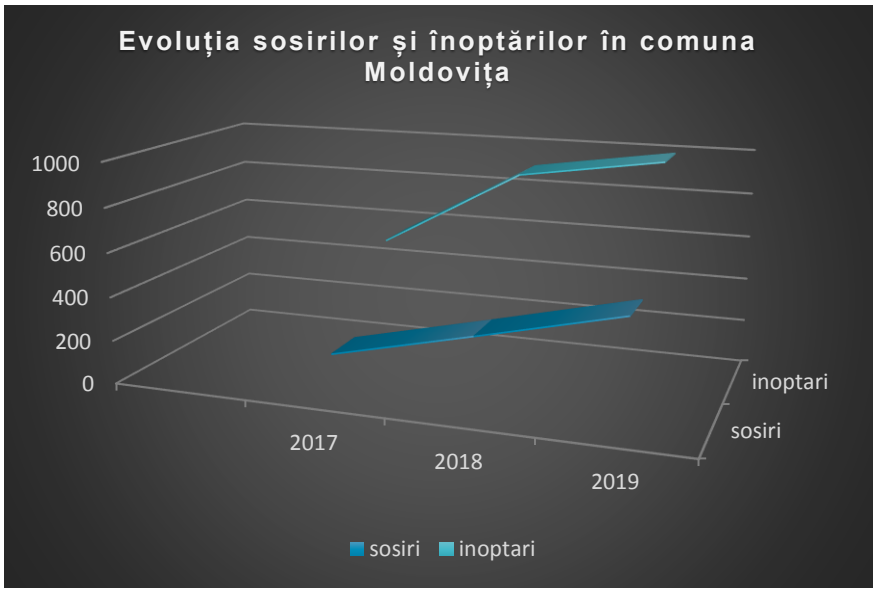
Tabel nr. 16

Sosiri / Înoptări	Tipuri de structuri	2017	2018	2019	2020
Sosiri	Pensiuni	185	333	485	18
Înoptări	Pensiuni	551	902	996	28
Durata medie a sejurului (zile)		2,97	2,71	2,05	1,55

***Sursa**: INS SUCEAVA, http://statistici.insse.ro/shop*

Având în vedere datele analizate, în comuna Moldovița se observă un trend ascendent în ceea ce privește numărul sosirilor și înoptărilor în perioada 2017- 2019, după care scade din cauza pandemiei COVID 19 precum și a restricțiilor legislative în anul 2020, neavând relevanță ultimul an din analiza de mai sus.

Graficul nr. 5

Analiza circulatiei turistice poate fi completată de studierea provenientei turistilor: români sau străini. În acest sens, conform datelor INS Suceava, la nivelul județului Suceava se înregistreaza o pondere mai mare pentru turiștii români, respectiv aproximativ 90%, iar diferența de 10% o dețin turiștii străini, dar care este în continuă creștere datorată bunei promovări a Bucovinei în străinătate, prin participarea la târgurile de profil, a agențiilor de turism care au introdus mai multe pachete turistice cuprinzând zona Bucovina precum și a proiectelor de promovare existente în ultima perioadă. Astfel, neoficial acest procent se regăsește și în comuna Moldovița. Dintre turiștii străini în Moldovița, cei mai mulți provin din țări precum: Germania, Austria, Franța, Republica Moldova, etc.

În urma analizei referitoare la structurile de primire turistică și la circulația turistică înregistrata în comuna Moldovița, se observă o tendință pozitivă a acestei activități. Dezvoltarea accelerată a turismului rural și a agroturismului a devenit treptat o preocupare principală a locuitorilor comunei Moldovița.

Comuna Moldovița este promovată prin intemediul Centrului de Informare Turistică, prin intermediul agențiilor de turism, precum și în mediul on-line pe site-urile de specialiate. De la an la an se investește tot mai mult în comuna Moldovița în domeniul promovării turismului, prin tipărirea de material de promovare, editare de hărți, marcarea și semnalizarea obiectivelor și traseelor turistice, participarea la târguri

naționale și internaționale de profil, precum și prin modernizarea gospodăriilor tradiționale pentru a putea primi turiști, cât și în construcția sau modernizarea pensiunilor turistice.

3.4. Informare și promovare turistică în comuna Moldovița

În comuna Moldovița există un Punct de Informare Turistică, situat în centrul localității care funcționează în clădirea primăriei, cu intrare direct de pe pietonal, deservit de un ofițer de informare turistică care este angajat permanent și se află în structura acesteia. Acest centru de informare turistică s-a realizat în cadrul unui proiect cu finanțare europeană, prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Pentru turiștii care sosesc în comună, angajatul Centrului de informare le stă la dispozitie cu date privind posibilitatile de cazare si masa, materiale grafice (harti, pliante), modalitati de recreere si divertisment, legaturi de transport auto si CFR, alte informatii legate de arealul turistic Moldovița. Materialele de informare și promovare turistică sunt realizate din bugetul local și constau în: hărți turistice, broșuri, pliante, dvd-uri de prezentare, etc. Acestea se actualizează și editează permanent.

Obiectivele turistice din comună sunt corespunzător semnalizate cu indicatoare de orientare și informare.

3.5 Serviciul SALVAMONT

În comuna Moldovița serviciile de salvamont sunt asigurate de către Serviciul public Salvamont Suceava, care este un departament în subordinea Consiliului Județean Suceava cu acoperire pe întreg teritoriul județului.

Serviciul Public Salvamont Suceava acţionează în Obcina Mare, Obcina Feredeului, Obcina Mestecănişului, Obcina Voroneţului, Munţii Suhard, partea aferentă judeţului Suceava a Munţilor Călimani, Munţii Stânişoarei, masivul Rarău, versantul estic al masivului Giumalău, pe pârtiile de la Cârlibaba, deci în aproximativ 90% din zona montană a judeţului.

Serviciul Public Salvamont Suceava colaborează cu formaţiile existente şi cu formaţiile de jandarmi montani din tot judeţul.

Activitatea Serviciului Public Salvamont Suceava se desfăşoară cu preponderenţă în masivul Rarău, cel mai important obiectiv în turismul montan al judeţului, întrucât acesta prezintă trei căi de acces rutier şi oferă posibilităţi foarte diverse pentru practicarea unei mari varietăţi de sporturi şi a altor tipuri de activităţi turistice pe trasee de cicloturism, trekking, turism ecvestru, turism pastoral, domenii de activitate speologică, tabere organizate de ONG-uri şi diverse asociaţii, trasee de schi touring, freeride, offroad, căţărare pe gheaţă, alpinism şi escaladă sportivă, parapantă[10].

10 http://www.cjsuceava.ro/index.php/ro/serviciul-salvamont/486-raport-de-activitate-salvamont-suceava

CAPITOLUL IV
PROPUNERI PRIVIND MODERNIZAREA SI DEZVOLTAREA TURISMULUI IN COMUNA MOLDOVIȚA

4.1. Premisele dezvoltarii turismului

Comuna Moldovița este situată într-un ținut cu puternice rezonanțe etnografice și culturale, cunoscut sub numele de „Bucovina". Atractivitate zonei este completată de un cadru natural unic și de resurse antropice a căror valoare a fost de mult timp consacrată pe piața națională și europeană. Creșterea cererii pentru aceasta destinație în preferințele turiștilor de toate vârstele și categoriile dovedeste ca comuna Moldovița dispune de un potențial turistic însemnat ce se completează cu arhitectura populară a caselor și a celorlalte construcții ce configurează universul tradițional local.

Bogația de resurse naturale și antropice conduce spre ideea ca aici turismul poate îmbrăca numeroase funcții: odihnă și recreere, agrement, drumeție montană, sporturi extreme, vânătoare și pescuit sportiv, etc, fiind susținut de următoarele oportunități sau premise de dezvoltare turistică:

- ✓ prezența ***obiectivelor culturale cu valoare excepțională***, incluse pe Lista monumentelor istorice a Ministerului Culturii;
- ✓ existența unui ***cadru natural*** deosebit de atractiv, nepoluat, creat de formele de relief montane, reteaua hidrografica cu peisaje incantatoare, intinse paduri seculare si elemente climatice favorabile practicarii unor variate forme de turism;
- ✓ ***traseele turistice***, deosebit de pitoreşti care urcă spre culmile muntoase înconjurătoare;
- ✓ dezvoltarea accelerată ***a turismului rural şi a agroturismului***, care a devenit o importantă preocupare a locuitorilor comunei Moldovița;
- ✓ posibilitatea dezvoltării și diversificării prin amenajări specifice, incluzând și practicarea sporturilor de iarnă;
- ✓ unicitatea și valoarea unor elemente sau fenomene naturale cu valoare științifică deosebita a determinat includerea acestora in categoria ***ariilor protejate*** prin HG nr. 5/ 2000;

Toate aceste bogății formează o moștenire cu caracter de unicat care poate atrage tot mai multi turiști români sau străini.

4.2. Strategia de dezvoltare locală a comunei Moldovița pentru perioada 2021-2027

Sectorul turismului reprezintă pentru România sectorul economic care dispune de un valoros potențial de dezvoltare, neexploatat încă suficient și care poate deveni o sursă de atracție atât a investitorilor, cât și a turiștilor străini.

Resursele naturale deosebite, monumentele de arhitectura valoroase, tradiții ancestrale păstrate de generații, fac din comuna Moldovița o destinație de mare interes pentru turism.

Comuna Moldovița și arealele din împrejurimi sunt înzestrate cu o diversitate de elemente naturale și de patrimoniu cultural-istoric.

Atractivitatea în creștere pentru turiști este reflectată în tendința pozitivă în ceea ce privește traficul turistic. Însă, industria turismului presupune, mai mult decât orice alt domeniu, un efort colaborativ, implicând atât autoritățile locale şi locuitorii comunei, cât și agenți economici cu activități turistice și conexe sau organizații non-guvernamentale.

De aceea, autoritățile locale sunt permanent preocupate de viitorul comunei lor, de menținerea acestuia în rândul celor mai atractive comunități, de dezvoltare economică durabilăși de menținere a acesteia in competitie permanență pentru aducerea la standardele turismului european.

Dezvoltarea turismului reprezintă, prin urmare, o provocare în ceea ce privește colaborarea și facilitarea de parteneriate inter-instituționale, în vederea unei dezvoltări economice durabile.

Diversificarea serviciilor turistice, asigurarea de spații de cazare şi pentru organizarea diverselor evenimente (târguri, expoziții, festivaluri, etc.), oferirea unor activități și pachete turistice, sunt esențiale pentru a asigura un flux turistic, pentru a crește durata de ședere precum și, implicit, veniturile reținute în comunitate.

Primăria Comunei Moldovița a curpins în cadrul ***”Strategiei de dezvoltare a comunei Moldovița pentru perioada 2021-2027”***, măsuri și tipuri de proiecte dedicate acestui sector, turismul, pentru **Obiectivul specific 3: Creșterea gradului de atractivitate turistică a comunei Moldovița*:***

Măsurile și tipurile de proiecte propuse pentru atingerea obiectivului specific ***3: ”Creșterea gradului de atractivitate turistică a comunei Moldovița”:***

Măsura 3.1 - Dezvoltarea infrastructurii turistice
Măsura 3.2 - Dezvoltarea ofertei de agrement
Măsura 3.3 - Dezvoltarea componentei de promovare şi marketing turistic a comunei

Tabel nr. 11

OBIECTIV SPECIFIC 3: CREȘTEREA GRADULUI DE ATRACTIVITATE TURISTICĂ A COMUNEI MOLDOVIȚA	
MĂSURA	**PROIECTE PROPUSE**
Măsura 3.1 - Dezvoltarea infrastructurii turistice	Modernizarea zonei turistice a comunei Moldovița
	Modernizare și dotare centru de informare și promovare turistică
	Modernizare/ reabilitare/ consolidare drumuri de acces către obiectivele și arealele turistice din localitate
	Amenajarea de parcări , popasuri si locuri de campare de tip camping în zonele turistice
	Creare infrastructură turistică pentru practicarea turismului cultural și de relaxare
	Creare infrastructură turistică pentru practicarea sporturilor de iarnă (patinoar, partie de schi, sanie, bob,tubbing, etc)
	Dezvoltarea și modernizarea spațiilor de cazare
	Înființare unități de alimentație publică cu specific tradițional local
	Crearea unui complex/ centru SPA (piscina, sauna etc)
	Amenajare de camping-uri pentru corturi și rulote
	Construirea unei infrastructuri specifice de protecție și vizitare a rezervației naturale
	Apunerea în valoare a Gospodăriei Ecaterina Matisievici și a zonei limitrofepentru integrarea în circuitul turistic
	Amenajarea Lacului Pascanu în scop turistic și a drumului de acces, crearea unei zone de promenadă
	Crearea și punerea in valoare a obiectivelor turistice
Măsura 3.2 - Dezvoltarea ofertei de agrement	Amenajarea de trasee turistice tematice
	Crearea de noi produse turistice (sporturi alternative: parapantă, deltaplan, mountainbike, snowboard, paintball, ATV, calarie)
	Dezvoltarea turismului hipic, prin crearea unei baze hipice și amenajarea unui centru de echitație agrement şi terapie
	Amenajare puncte de belvedere
	Inființare punct de închirirere biciclete în scop turistic
	Crearea unui parc de aventură tematic
Măsura 3.3 - Dezvoltarea componentei de promovare şi marketing turistic a comunei	Elaborarea unui brand turistic pentru comuna Moldovița și promovare la nivel local, regional, naţional
	Conceperea unor pachete turistice integrate care

	să includă cazare + masă + agrement
	Organizarea unor manifestări de profil precum: festivaluri, expoziţii de prezentare şi demonstraţii, evenimente, etc.
	Proiecte de combinare a turismului cu evenimente sportive relevante (ex. Hard enduro, drift și mountain bike-ing)
	Formare ghizi turistici locali
	Crearea unui sistem de rezervare online
	Editarea hărții comunei Moldovița cu obiectivele turistice, de agrement și toate unitățile de cazare
	Editarea unui ghid de informații turistice al comunei Moldovița
	Campanii de conșientizare cu scopul colaborării actorilor locali în vederea dezvoltării de pachete turistice şi a turismului per total
	Promovarea activităților agroturistice cu respectarea specificului local
	Identificarea și promovarea unor ”povesti și legende” ale locului
	Crearea unei asociații de dezvoltare a turismului la nivel local, reunind stake holderii pietii turistice locale
	Participarea la targuri și expoziții naționale și internaționale pentru promovarea ofertei turistice locale

Pentru ca localitatea Moldovița să devină o comună în care turiștii să-și dorească să revină, este necesară asigurarea de servicii și facilități de bază menite să asigure un grad înalt al calității vieții. Acestea reprezintă pe de-o parte investiții în infrastructura specifică (rețele de alimentare cu apă și canalizare, infrastructură de sănătate, socială și educațională la standarde moderne ș.a.) și pe de altă parte, investiții pentru creşterea eficienţei energetice şi promovarea energiilor alternative.

În acest sens, în *”Strategia de dezvoltare a comunei Moldovița pentru perioada 2021-2027”*, s-au identificat măsuri și obiective ce țin infrastructura generală și de protecție și conservare a mediului înconjurător.[11]

11*Strategia de dezvoltare a comunei Moldovița pentru perioada 2021-2027*

BIBLIOGRAFIE

1. Barbu N., Iosep I. – Obcinele Bucovinei, geografia României, vol. III Ed. Acad Română București, 1987;
2. Ghinea D. - Enciclopedia geografică a României (vol.I şi III). Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 1996, 1998;
3. Bojan N.B. - Carpaţii Orientali (1) - Ghid turistic. Ed. Cantemir, Bucureşti, 2000;
4. Planul de management al SPA Obcina Feredeului 2013 – 2023;
5. Plan Urbanistic General al Comunei Moldovița;
6. Regulamentul local de urbanism Moldovița;
7. Strategia de dezvoltarea comunei Moldovița pentru perioada 2021-2027;
8. Lista structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare clasificate;
9. Lista structurilor de primire turistice cu functiuni de alimentatie publica clasificate;
10. Lista traseelor turistice montane omologate;
11. http://turism.gov.ro/;
12. http://statistici.insse.ro/shop ;
13. http://www.primariamoldovita.ro/**;**
14. www.cjsuceava.ro**.**
15. www.emunte.ro**.**

ANEXE

1. Planul de management al ariei naturale protejate ROSCI 0231 Moldova superioară;
2. Lista structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare clasificate din Moldovița;
3. Lista structurilor de primire turistice cu functiuni de alimentatie publica clasificate din Moldovița;
4. Lista monumentelor istorice, Anexă la Ordinul ministrului Culturii nr. 2828/2015;
5. Pliante promovare zona Moldoviței